

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasedeni Evropi.

TRST - Ul. Montečchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEZAD - Ul. Ristič 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTORNA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

Kakšna ponudba namesto Evrope?

MILE ŠETINC

Bolj ko se odpirajo vrata Sloveniji v Evropsko unijo, številnejše in krepkejšje so domače roke, ki grabijo za kljuko, da bi vrata zapahnila nazaj. Slovenski »evroskeptizem« se je začel širiti z eksplozivno hitrostjo. Spočet na desnem polu političnih strank nosi običajna obeležja desnih političnih stališč. Namesto tehtanja praktičnih dobitkov in izgub ob vstopu v nadnacionalno ekonomsko-politično tvorbo se osredotoča ob vprašanju, ki je bolj simbolno-custvene narave - vprašanju spremembe ustave, ki bi odpravila le generalno prepoved tujske zemljiške lastnine (ne da bi bila pri tem sporna potreba po »nadomestni« omejitveni zakonodaji). Sum v levo-liberalno obarvano vlado, češ da je enacionalna in zato nikakor ne more pozabiti jugoslovanske federacije, se je preprosto premestil v nasprotno smer: sedaj je vlada osumljena, da hoče Slovenijo »razprodati« Evropi. Pravzaprav je fascinantno, kako hitro si je domaćijski refleksi desničarjev našel novega »zunanjega sovražnika« - sedaj to niso več predvsem tisti, ki nas na razdalji nekaj deset kilometrov od južne meje s topniških položajev opozarjajo, da smo na samem robu neskončne balkanske vojne, ampak »ozek krog evropskih držav, ki drugim postavlja nesprejemljive pogoje za vstop in zanikuje koncept velike Evrope enakopravnih narodov«. Predpogoj trdnosti takšne politične drže je seveda v tem, da se ne meni za protislovja, na primer za to, da ravno »pretirana« enakopravnost članic EU ta trenutek najbolj ovira Slovenijo na poti vključevanja v Evropo, saj jo Italija lahko kadarkoli blokira. Nenazadnje je bila prav »poniževalna« obljuba o spremembi ustave doslej edini učinkoviti »by pass« za preskok italijanske ovire.

Tako kot »evroskeptiki« od vlade terjajo »nepristransko in popolno« obveščanje javnosti, je treba tudi od njih terjati »popolne« odgovore. Na primer: kaj ponujate vi, namesto EU? Kako bomo prisli do »Evrope enakopravnih narodov«? Bodo dovolj Bučar, dva ustavna sodnika in njihovi panevropski prijatelji?

Zaplet med Ljubljano in Rimom še ovira potek bruseljskih pogajanj

BRUSELJ - Včeraj je za tesno zaprto vrati zasedal Odbor stalnih predstavnikov Evropske unije (Coreper), ki je imel na dnevnem redu tudi sporazum o pridruženem članstvu Slovenije evropski petnajsterici. Coreper je zasedal do poznih popoldanskih ur, tako da naj bi odločitev po nekaterih informacijah padla sele na današnjem nadaljevanju sestanka. Bruseljski diplomatski krogi ne izključujejo mož-

nosti vnovičnega italijanskega veta, saj se je neuradno izvedelo, da naj bi italijanski veleposlanik Perlot zaprosil za enotedenski odlog odločanja o sporazumu s Slovenijo. V tem času naj bi Rim preučil osnutek slovenskega zakona o lastninskih razmerjih, ki naj ne bi bil v skladu z evropsko zakonodajo.

Ce bo Italija med razpravo Coreperja izrazila zadržke, bo sporazum na potrditev petnajsterice

moral počakati vsaj se teden dni. Zunanji ministri EU, ki bi Sloveniji lahko s posebno izjavo omogočili sodelovanje na vrhu unije in najresnejših kandidatki za članstvo v njej, ki bo konec meseca v Cannesu, se bodo sestali v ponedeljek. Vse skupaj pa lahko pomeni, da se bo zaplet med Ljubljano in Rimom nadaljeval, dokler ne bo dosežen dejanski napredek v dvostranskih pogajanjih.

Avtonomni status za Zahodni breg

KAIRO- Izraelski predstavniki so na pogajanjih s Palestinsko osvobodilno organizacijo včeraj privolili, da Zahodni breg Jordana dobi tak avtonomni status, kot ga že nekaj časa uživa Gaza. Palestinska in izraelska stran sta

poudarili, da so dvodnevni pogovori v egiptovskem glavnem mestu potekali v ugodnem ozračju.

Obe strani sicer zamujata z uresničevanjem leta 1993 podpisanega mirovnega sporazuma.

Na 16. strani

REFERENDUMI O TELEVIZIJI / RAZSODBA DEŽELNEGA UPRAVNEGA SODIŠČA V LOMBARDIJI

Fininvestu ne bo treba objaviti propagande odbora za »Da«, kot je ukazal Santaniello

Samopromocije Berlusconijevih televizij ni mogoče istovetiti s propagando odbora za »Ne«

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srbi izpustili prvo skupino talcev ZN

NOVI SAD, SARAJEVO - Po dvanajstih dnevih ujetništva je včeraj luč svobode spet ugledalo 111 modrih celad, ki so jih bosanski Srbi zajeli, da bi se masčevali za Natove letalske napade. V srbskem ujetništvu je se približno 150 pripadnikov enot Združenih narodov, predstavniki svetovne organizacije pa zagotavljajo, da niso popustili Karadžićevim izsiljevanjem. Osvobojeni talci naj bi ponoči iz Novega Sada prispeli v Zagreb.

Okoli bosansko-hercegovskega glavnega mesta so včeraj spet potekali hudi spopadi med srbskimi in vladnimi enotami. Prizorice tokratnih bojev je bil hrib Debelo brdo južno od Sarajeva. Hrib namreč nadzorujejo vladne enote, pod njim pa poteka pomembna srbska

preskrbovalna pot. Granate in krogle ostrostrelcev so v mestu in okolici ubile tri ljudi, 22 pa jih je bilo ranjenih. Med ranjenci je tudi francoski pripadnik Unproforja. Blokada sarajevskega letališča Butmir in clovekoljubnih konvojov po vsej Bosni se

nadaljuje, zato naj bi na Pale kmalu odšla visoka delegacija ZN, ki bo z vodstvom bosanskih Srbov poskušala najti rešitev, tako da bi v ogrožene muslimanske enklave na vzhodu države pripeljali vsaj najnujnejšo pomoč.

Na 18. strani

MILAN - Fininvestu ne bo treba predvajati spotov odbora za »Da«, ki se zavzema za spremembo Mammičevega zakona o televizijskem sistemu. Tako je odločilo včeraj deželno upravno sodišče v Lombardiji, na katerega se je obrnil odbor za »Ne«, ki noče spremembe Mammičevega zakona. S tem sklepom je upravno sodišče v bistvu razveljavilo ukaz garanta za založniško in televizijsko dejavnost Giuseppeja Santaniello, ki je Fininvestu ukazal, naj predvaja reklamne spote odbora za »Da« in na ta način uravnovesi svojo volilno kampanjo.

Berlusconi, točneje odbor, ki zagovarja njegove teze, je zmagal v tem krogu merjenja moči z garantom za založništvo. Santaniello je v bistvu osvojil tezo, da Fininvestova televizijska samopromocija, ki redno spremlja spote odbora za »Ne«, krepi sporočilo teh spotov. Deželni upravni sodniki pa so bili nasprotnega mnenja. Srž razsodbe, ki je dolga deset strani in o kateri je sodišče razpravljalo kar sedem ur, je prav v tem, da Fininvestove sa-

mopromocije ni mogoče istovetiti s spoti za »Ne«.

Razsodba milanskih upravnih sodnikov bo nedvomno izzvala v prihodnjih dneh, ko se bo spopad o referendumih o televiziji se zaostрил, veliko polemik. Se zlasti zato, ker so bili pred nedavnim laičjski upravni sodniki nasprotnega mnenja. Vprašanje bo moral najbrž razvozlati upravni svet, to-

da njegova razsodba bo imela samo načelni pomen, saj ni verjeti, da bi državni svet lahko odločal pred koncem volilne kampanje.

Silvio Berlusconi in njegove televizijske mreže so včeraj dosegle pomembno, čeprav najbrž ne dokončno zmago. Besedo imajo sedaj volilci, ki se bodo izrekli v nedeljo.

Na 2. strani

ŠOLSTVO / KONEC POUKA

Z zaključnimi prireditvami so se šolarji poslovili od šolskega leta

Prihodnji teden zaključni izpiti na osnovnih in nižjih srednjih šolah, teden kasneje pa se bodo začeli zrelostni izpiti

TRST, GORICA - Za veliko večino učencev in dijakov se je včeraj končalo letošnje šolsko leto. Ob koncu pouka so na številnih šolah pripravili zaključne prireditve ob prisotnosti staršev in sorodnikov, ki so učence in učno osebje nagradili z zasluženimi aplavzi. Ponekod so solarjem tudi podelili bralne značke.

Prihodnji teden se bo začela zaključna preizkušnja za učence 5. razredov osnovnih sol in 3. razredov nižjih srednjih sol, teden kasneje pa bodo na vrsti maturanti.

Na 4. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Afera »okužene krvi«

Sele izvidi bodo pokazali, ali je zaplenjena krvna plazma neoporečna.

Stran 2

Delegacija SKGZ v Ljubljani

S predstavniki strank so se pogovarjali o kritičnem stanku kulturnih ustanov slovenske manjšine.

Stran 3

Gropada proti obrtni coni

Prebivalci Gropade so sestavili ljudsko peticijo, v kateri nasprotujejo nacrtovani obrtni coni v bližini vasi.

Stran 5

Za čist zrak preko meja

Goriška pokrajina in občina Nova Gorica sta včeraj predstavili mednarodni posvet in druge skupne dejavnosti za nadzorovanje kakovosti zraku ob meji.

Stran 8

Novosti pri davku ICI

Do konca junija bo treba poravnati predujem na davek ICI, pri katerem je letos nekaj novosti.

Stran 11

Juventus dobil prvo tekmo

V prvi finalni tekmi za italijanski nogometni pokal je Juventus v Turinu z 1:0 premagal Parma.

Stran 24

REFERENDUMI / RAZSODBA DEŽELNEGA UPRAVNEGA SODIŠČA V LOMBARDIJI

Santaniello poražen

Po mnenju upravnih sodnikov Fininvest ni več dolžan predvajati spotov odbora za »Da«, da bi uravnovesil volilno kampanjo - Kartel svoboščin včerja zapustil Napolitanovo komisijo

MILAN - Fininvestu ne bo treba objavljati reklamnih spotov odbora za »Da« na referendumih o televizijskem sistemu, kot je ukazal garant za založništvo in televizijo Giuseppe Santaniello. Tako je sklenilo včeraj po več kot sedmih urah razprave deželno upravno sodišče Lombardije. Sodniki so v bistvu sprejeli priziv odbora za »Ne« in zavrnili izvajanje odbora za »Da« in državnega pravobranilca, ki je zagovarjal teze garanta Santaniella.

Odbor za »Ne« se je obmil na deželno upravno sodišče Lombardije, potem ko je Santaniello prejšnji teden odredil, naj Fininvest objavi nekaj reklamnih spotov odbora za »Da«, da bi na ta način uravnovesil propagandno kampanjo na Fininvestovih mrežah, na katerih »Ne« prevladuje, saj sprenjla reklamne spote odbora tudi samopromocija koncerna, ki je vsaj posredna propaganda za »Ne«. Iz razsodbe, ki jo je objavilo deželno upravno sodišče, je očitno, da je sprejelo priziv odbora za »Ne«, ker je ocenilo, da Fininvestove promocije ni

mogoče istovetiti z reklamo odbora za »Ne«

Santaniello, ki je imel danes čas, da ukrepa proti Fininvestu in odredi tudi zatemnitev, ker televizijski koncern ni izpolnil njegovega ukaza, je včeraj molcal. Očitno je hotel počakati na razsodbo deželnega upravnega sodišča, ki je pri razsojanju uporabilo različna merila.

Razsodba lombardijskih upravnih sodnikov bodo v zadnjih dneh volilne kampanje pred nedeljskimi referendummi izzvale veliko polemik. Odbor za »Ne« je z zadovoljstvom podčrtal, da so sodniki sprejeli skoraj v celoti njegovo izvajanje. Porazeni odbor za »Da« pa je napovedal priziv na Državni svet (»Samo, da bi branili nacelo, kajti z vidika volilne propagande je priziv brezpredmeten«) in poudaril, da je bilo pred nedavnim lacijsko deželno upravno sodišče povsem nasprotnega mnenja in v vsebinsko enaki pravdi sprejelo izvajanje odbora za »Da« ter zavrnilo teze nasprotnega tabora.

Fininvest je bila zadovoljna z razsodbo upravnega sodišča, medtem ko je predstavnik leve struje Ljudske stranke in bivši predsednik upravnega sodišča Leopoldo Elia menil, da razsodba napoveduje hude case. Predstavniki Kartela svoboščin, ki so v prejšnjih dneh napadli Santaniella, so včerajšnjo razsodbo imeli kot dodatni razlog v zahtevi, naj garant odstopi.

Nasprotja med taboroma so prisla včeraj do izraza tudi v posebni komisiji poslanske zbornice za reformo televizijskega sistema, ki jo vodi Giorgio Napolitano. Predstavniki Kartela so zapustili sejo, na kateri so razpravljali o predlogu novega zakona, ki ga je pripravil poročevalec. Zbali so se, da bi njihova prisotnost v komisiji lahko zmedla ljudi, ki nameravajo voliti za »Ne« in jih v nedeljo odvrnila od volišč. Napetost pa prihaja do izraza tudi v levosredinskem taboru, v katerem je Segnjev somisljenik Diego Masi obtožil DSL, da je premalo angažirana v kampanji za »Da«, kar so seveda pri Hrastu odločno zavrnili.

Simbolična fotografija o referendumih, o katerih se bodo morali odločiti volilci (Ap)

NOVICE

Predstavili knjigo o revščini v svetu

TURIN - Revščina dosega v sodobnem svetu zaskrbljujočo raven. Stopnja brezposelnosti se že približuje odstotkom, ki so bili značilni za leta velike gospodarske krize v začetku tridesetih let, na Jugu je kar polovica mladih, mlajših od 20 let, nezaposlena. Tvegamo, da se bomo kmalu znašli z »izgubljeno generacijo«. Te zaskrbljujoče podatke je iznesel guverner Bance d'Italia Antonio Fazio na predstavitvi knjige Danieleja Menozzijsa Li avrete sempre con noi, v katerem avtor analizira z zgodovinskega vidika odnos med cerkvijo in revščino. Na predstavitvi sta spregovorila tudi predsednik Komisije za vprašanja revščine pri predsedstvu vlade Pierre Carniti in ustanovitelj skupine Abele msgr. Luigi Ciotti.

Bertinotti o srečanju Prodijskega voditelja leve sredine

RIM - Tajnik Stranke komunistične prenovle Fausto Bertinotti je ocenil kot zelo modro izjavo glasnika zelenih Ripe di Meane, ki je zahteval, naj se tudi SKP udeleži današnjega srečanja med Prodijskim in voditelji leve sredine. Bertinotti je poudaril, da leva sredina ne more zmagati na volitvah brez doprinosov SKP in Severne lige, pri čemer se je opiral na izsledke raziskave, ki jo je opravila fakulteta za politične vede rimske univerze.

Eno leto je posiljeval osemletna fantka

CASTELLAMARE DI STABIA - Vec kot eno leto je 34-letni Santolo Coppola v popoldanskih urah sledil dvema fantkoma, ko sta zapuscala solo, ju prisilil, da sta mu sledila na zakonito dvorišče, in ju tam posiljeval. Vsakič jima je zažugal, da ju bo se huje zlorabljal, ce bosta komu zinila o njegovem početju, nekajkrat pa jima je odstel tisocaka v darilo.

Na soli so zadnje mesece opazili, da sta postala fantka, učenca tretjega razreda, zelo ihtava in prepirljiva. Nekega dne je ena od učiteljic opazila, da sta ponavljala geste posiljevalca in eden od učenecv ji je po daljšem prigovarjanju vendarle razkril, kje se je tiste geste naučil. Didaktični ravnatelj je o zadevi obvestil otrokovi družini, ki pa posilstva ni sta prijavila sodstvu. Sele ko je prišla zadeva na uho policiji in so Coppolo aretirali pod obtožbo ugrabitve, sta tudi družini vložili tožbo. Coppola je sedaj obtožen tudi posilstva.

Diskriminacija prizadetega dekleta v hotelu

SOTTOMARINA - Družina Mescalchin iz Dola je prijavila policiji, kar se je dogodilo njihovi prizade- ti hčerki Giovanni v hotelu Post. Lastnik naj bi družino pozval, naj kosi v sobi, ker naj bi prisotnost hčerke v jedilnici motila goste. Lastnik je dogodek demantiral. Dejal je, da je prispela družina v hotel dan pred določenim datumom, zato v jedilnici ni bilo več prostora...

SODSTVO / PREISKAVA GLEDE »OKUŽENE KRVI«

Osumljenci tvegajo celo vrsto obtožb

RIM - Preiskava v okviru afere »okužene krvi« se pospešeno nadaljuje, saj gre za zelo delikatno področje, kjer si ne morejo dovoliti odlašanja, sicer lahko zaradi velikih količin zaplenjene krvne plazme pride do težav z oskrbo. Zaplenjeno kri bo preveril prof. d'Angiolino, ki bo moral odgovoriti na več vprašanj: v prvi vrsti mora ugotoviti, če je bila okužena, nadalje, če je bila regularno uvožena in iz katere države in ce so bile opravljene vse zakonsko predvidene kontrole. Sumijo namreč, da dejansko prihaja iz ZDA, kar pomeni, da je potrebna natančnejša kontrola, in da je bil London le prehodna etapa. Uvoz iz Anglije, torej države EU, namreč ni po-

drejen posebnim pregledom. Po zemplebi je rimski javni tožilec Antonio Marini zabilal Gabriello Gualano, ki odgovarja za eno od sekcij farmacevtskega oodelka na ministrstvu za zdravstvo. Gualanova je potrdila, da se izdana ministrstva dovoljenja niso nanašala na zaplenjene vrečke krvne plazme.

Javni tožilec Marini bo odgovorne podjetja Sclavo (Paola Marcuccijsa in Roberta Marinija, lastnika oz. tehničnega ravnatelja) ter podjetja Farma Biagini (Pierluigijsa Biagionija in Andrea Capuana, legalnega predstavnika oz. tehničnega direktorja) verjetno osu- mil izkoriščanja uradne funkcije, sirjenja epidemije in kršitve zakona o

transfuzijah. Medtem so zainteresirana podjetja (Sclavo, last družine Marcucci, ki ima kontrolo tudi nad podjetji Aima, Isi in Farma Biagini) naslovila pristojnim oblastem poziv, naj cimprej opravijo vse potrebne izvide. Oglasili so se tudi uslužbenci Sclava, ki so pripravljeni na sklic permanentne skupščine, da bi ubranili produktivno dejavnost, saj je uprava sporočila, da bo s petkom ustavila proizvodnjo, ker je brez surovin. Delavci trdijo, da so njihovi proizvodi neoporečni.

Težave družine Marcucci so odmevale tudi v deželnem svetu Toscare, kamor je bila v levosredinski koalicijski izvoljena Marialina Marcucci, ki je prejela jamstveno obvestilo. Marcuccijsi je bilo namreč namenjeno mesto podpredsednice. O njej je spregovoril tudi glavni tajnik DSL D'Alema, ki je dejal, da bi morala namenjeno mesto zasedati, saj oseba, proti kateri teče preiskava, ni se avtomatično tudi kriva: »Ce to velja za Berlusconijsko,« je pripomnil D'Alema, »proti kateremu je bila že vložena zahteva za pricetek procesa, lahko velja tudi za Marcuccijsjevo.«

Včeraj so agenti finančne straže na ukaz pravdnistva iz Trenta obiskali 15 centrov za transfuzijo, predvčerajšnjim pa so zaplenili tovor krvne plazme na treh tovornjakih. Tudi v tem primeru ni slo za zdravstveno, temveč upravno kontrolo, kar pomeni, da niso potrebni nobeni izvidi. Na kontrolo pa naj bi čakala krvna plazma, ki so jo zaplenili v drugih centrih, posebnost v Padovi.

IZ ZDRAVSTVENIH RAZLOGOV

Brancaccio je odstopil

RIM - Notranji minister Antonio Brancaccio, ki so ga v torek letos že tretjič sprejeli na zdravljenje v rimsko bolnico, je včeraj odstopil. V pismu predsedniku vlade Lambertu Diniju je Brancaccio napovedal, da vrača mandat iz zdravstvenih razlogov.

Dini si je pridržal pravico, da sprejme odstop in se je ministru zahvalil za občutljivost, ki jo je izkazal v opravljanju svoje dolžnosti. Zazelel mu je tudi, da bi cimprej okrevale.

O problemih notranjega ministrstva se je v zadnjih mesecih govorilo že dalj časa, saj minister Brancaccio zaradi zdravstvenih težav ni mogel zagotoviti zadostne prisotnosti. Zelo verjetno je zato, da bo Dini v nekaj dneh sprejel ponujeni odstop in imenoval novega notranjega ministra. Med kandidati, ki imajo največje možnosti, je po govorih iz rimskih krogov, bivši podtajnik pri predsedstvu vlade in

bivši minister za odnose z deželami Antonio Maccanico.

Antonio Brancaccio je prvi italijanski sodnik, ki je postal notranji minister. Kariero v sodstvu je začel leta 1947. Delal je na državnem tožilstvu v Rimu, bil je svetnik kassacijskega sodišča in nato predsednik vrhovnega sodišča do januarja letos, ko ga je Dini preprical, naj prevzame vodstvo notranjega ministrstva. V svoji karieri je bil Brancaccio tudi sef kabineta pravosodnih ministrov Oronza Realeja in Franca Bonifacia, kot sef pravnega urada ministrstva pa je prispeval k izoblikovanju novega kazenskega postopnika.

Kot notranji minister je Brancaccio vodil italijansko delegacijo na simpoziju Združenih narodov za prevencijo kriminala, pred dvema tednoma pa se je sestal z izraelskim zunanjim ministrom Mosejem Sahalom, s katerim je preučil probleme terorizma islamskih integralistov.

Parlament o atentatu

RIM - Parlamentarna komisija, ki se ukvarja z zakulisnimi ozadiji in aferami v zvezi z mednarodno kooperacijo, se bo znova ukvarjala z umorom televizijske novinarke Ilarie Alpi in snemalca Mirana Hrovatina. V prihodnjih dneh bo namreč komisija prisluhnila sodnici Gemmi Gualdi, ki vodi preiskavo o podkupnih, ki jih je placevala italijansko-somalska trgovinska zbornica.

Clani komisije so v prejšnji tednih že zaslišali starše Ilarie Alpi ter njuna kolega Giovannijsa Porzijsa in Mauriziojsa Torrealto. Novi-

narja sta potrdila nekatere zelo nejasne okoliščine, v katerih naj bi dozorel atentat v Mogadisu. S preiskavo se po nalogu parlamenta ukvarja tudi nekdanji sodnik Antonio Di Pietro.

Parlamentarna komisija namerava zaslišati tudi Giancarla Marocchina, Italijana, ki je dalj časa živi in dela v Somaliji. Marocchino, ki je lastnik neke avtoprevozniske družbe, je prišel na kraj zločina nekaj minut po umoru Alpijsve in Hrovatina. Preiskovalci hočejo ugotoviti točno dinamiko poteka reševalne akcije.

PODKUPNINE / V VSE BOLJ ZASTRUPLENEM

Spet inšpekcija za tim »čiste roke«

Pravodni minister Mancuso ni odnehal, kljub pritisku premiera Lamberta Dinija

RIM - Kot že pred časom, ko je poročal v senatu o inšpekciji na milanskem državnem tožilstvu, tudi tokrat premieru Lambertu Diniju ni uspelo, da bi zaustavil svojega pravosodnega ministra Filippa Mancusa. V torek zvečer je po dolgem srečanju z Mancusom predsedstvo vlade sporočilo, da ne bo nobene inšpekcije v Milanu. Toda včeraj dopoldne je pravosodni minister demantiral premiera in z zapletenim sodnijskim žargonom povedal, da inšpekcija v Milanu bo.

To je izzvalo val protestov vseh strank, ki podpirajo Dinijevo vlado. Predsednik progresističnih senatorjev je posvaril premiera, da je »ples« sporočil zaljiv za parlament in vlado. Ljudska stranka je očitala Mancusu, da se igra z ognjem, Zeleni so zahtevali ministrov odstop.

Minister je na to odgovoril z novim sporočilom, s katerim je povedal, da ni novih inšpekcijskih ampak le neke vrste »poizvedovanje«. In na vprašanje progresista Luciana Violanteja, kaj pomeni »poizvedovanje« je bvisi pravosodni minister Alfredo Biondi pojasnil, da gre v bistvu za »novo legitim-

no inšpekcijo«. To očitno ni prispevalo k pomiritvi političnega vzdušja. In pod večer je Mancuso dolil še olja na ogenj, saj je parlamentarni komisiji, ki raziskuje pokole, izjavil, da mu neznanici grozijo s smrtjo.

Novica o novi inšpekciji ni razburila milanskih sodnikov. Šef tožilstva Francesco Saverio Borrelli se je omejil na »smo vedeli, da bodo prišli«. Njegov namestnik Gerardo D'Ambrosio pa dodal, da »jih bomo lepo sprejeli, čeprav bomo morali napraviti nekaj časa«. Ob tem pa je poudaril tudi, da je nova inšpekcija »opomin vsemu italijanskemu sodstvu«. Istega mnenja je bilo vodstvo vsedravnega združenja sodnikov, ki je odločno obsodilo ministrovo potezo.

Polemika o inšpekciji je delno zasenčila preiskavo proti Antoniu Di Pietru, ki poteka v prav tako zastrupljenem vzdušju. Predsednik komisije, ki raziskuje pokole, Giovanni Pellegrino, ne dvomi, da je Di Pietro prva žrtev tistih, ki bi hoteli blatiti celotno preiskavo »čiste roke« in ob 50-letnici republike doseči pomilostitev vseh najvidnejših obtožencev.

MILAN / ZAHTEVA PRAVDNIŠTVA

Slovita imena mode osumljena podkupovanja

Na seznamu so Armani, Ferrè, Krizia in brat Giannija Versaceja

MILAN - Namestnik državnega pravdnika Piercamillo Davido je za 25 oseb vpletenih v afero podkupovanja na bogatem področju mode zahteval uvedbo sodnega postopka. Na seznamu, ki ga je odposlal sodnici za predhodne preiskave Anni Conforti, je več zelo znanih imen, kot so Giorgio Armani, Gianfranco Ferrè, Maria Mandelli (Krizia) in Santo Versace (Giannijev brat). Dolžijo jih sodelovanja pri podkupovanju, v konkretnem pa naj bi finančnim stražnikom in inspektorjem Secita izplačali precejšnje vsote, zato da bi bili pregledi bolj »blagi«. Med osumljenci pa so tudi višji oficir finančne straže Carlo Capitanucci, funkcionar urada za računovodsko preverjanje neposrednih davkov v Milanu Gesualdo Renna, oficir finančne straže Aldo Lattanzi, funkcionar urada za neposredne davke Luigi Campli in inspektor Secita Vincenzo Enea.

V konkretnem milansko pravdnisko dolži Armanija, da je Capitanucciju dal 100 milijonov lir, Ferrè naj bi plačal 240 milijonov, Santo Versace naj bi kot predsednik družbe »Gianni Versace« plačal 270 milijonov lir, da bi leta 1990 »spregledali« nekatere nepravilnosti, Krizia pa naj bi s svojim družabnikom Aldom Pintom izplačala kar 260 tisoč dolarjev, s katerimi je želela »popraviti« dve lažni pogodbi. Vecina slovitih moštrov mode je izjavila, da mirno pričakuje dokončen izid preiskave in da ima popolno zaupanje v sodnike.

G L O S A

Ali je bila res odločilna zaščita pred SZ?

JOZE PIJREVEC

V zadnjih dveh tednih sem imel pogosto priložnost razmišljati o slovensko-jugoslovanskih odnosih. Najprej sem spregovoril o tej temi na simpoziju, ki ga je v Kopru organiziralo Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, naslednji teden pa se na tržaski univerzi v okviru kongresa, posvečenega majski krizi leta 1945. Ob vseh vtisih in informacijah, ki sem jih odnesel s teh srečanj, me je se najbolj presunila slika Tone

Kralja, razstavljena v zbirki novejših zgodovine v Pokrajinskem muzeju v Kopru. Gre za izredno dramatično platno, na katerem je videti napol golo žensko figuro z razpetimi rokami, privezano, kot da bi bila krizana, na skalo - zemljevid Slovenije. Usta ima krepko prevezana, v noge, ki se namakajo v Trzaskem zalivu, pa se zajedata dva psa s človeškimi obrazi, eden ima na glavi fasistični fez, drugi pa vojaško celado. Kot da bi to ne zadostovalo, se proti njej zaganjajo se stiri rimske volkulje, najhujše pa je, da prebada njeno okrvavljeno telo vrsta dolgih sulic, med sabo povezanih z bodečo zico. Med sulic je v enakomernih presledkih zabiti šest daljših kolov, na katerih visi prav toliko z oficirsko kapo pokritih pustnih mask. Iz oblike teh kap, še bolj pa iz simbolov, s katerimi so zaznamovane, je mogoče razumeti, da gre za Srbijo, Francijo, Anglijo, Nemčijo, Italijo in Japonsko. Da bi bilo vse skupaj še bolj zgovorno, je umetnik vtisnil na čelo vsake maske po eno crko, ki skupaj sestavljajo besedo Rapallo. Med sape ene od volkulj je potisnil oskrbljen rimski kapitel z napisom E.F.I.-XVII, zraven pa dodal možno cekinov z oznako: London 1915 in kot podlaga ostalim trem volkuljam se maketo goratega področja, ob vznosu katerega piše Sabotin. Ene od privezanih rok se z močnimi kremplji, ki se zabadajo v meso, oklepa od strahu podivjani avstrijski dvoglavi orel, izza zemljevida-zidu pa srepo strlijo ptice roparice z jeklenimi vojaškimi celadami na glavi. Slika, ki je očitno nastala na začetku vojne, je po svoje groteskna in brez tiste lirčne elegance, ki je tako značilna za Kraljevo slikarstvo. V svoji brutalnosti in tudi iznajdljivosti je po svoje zanimiv dokument časa, v katerem je nastala, pa tudi zgovorna interpretacija slovenske zgodovine prve polovice našega stoletja. Umetnik jo prikazuje kot strašno tragedijo, v katero je posredno ali neposredno vpleten ves svet - v kateri pa igra poglavitno vlogo Italija. S svojimi simboli je na sliki dosti bolj prisotna kot Nemčija, ki jo predstavlja poleg mrke maske ozkih, tesno stisnjenih ustnic in dolgega »arijskega« nosu samo se rdeča zastava s črnim kljukastim križem. Jasno je, da je v slikarjevi zavesti Italija pomenila za slovenski narod največjo nevarnost in mu prizadela najhujše rane.

Ce natančno pomislimo, moramo ugotoviti, da je imel prav, saj nas je v tem stoletju Italija napadla kar dvakrat. Res je, da smo bili leta 1915 Slovenci vključeni v večinacionalno državo, kjer so gospodovali drugi narodi, prav tako pa je tudi res, da smo bili v italijanskih akcijah proti Avstroogrski in Jugoslaviji prav mi prvi pod udarom. Tu bi bilo odveč spominjati na Mussolinijevo strahovladno in na divjanje fasističnih soldatesk v Ljubljanski pokrajini. Bolj značilno se mi zdi poudariti, da se tudi po 2. svetovni vojni italijanska politika ni trudila, da bi zgladila konfliktualnost med obema narodoma. Kot sem že večkrat rekel, je Italija vse tri pogodbe, ki jih je sklenila z Jugoslavijo po letu 1945, podpisala pod zunanjim, predvsem ameriškim pritiskom, brez prave želje, da bi svoje odnose s Slovenci postavila na nove temelje. Nasprotno, komaj se je Slovenija osamosvojila, je postavila pod vprašaj osimske sporazume, čes da so bili podpisani s totalitarno državo in da v novih razmerah niso več veljavni.

Moja prva reakcija je bila, da bi po izkušnji tega stoletja, v katerem se je Italija zapisala v diplomatsko zgodovino predvsem zaradi svoje pogodbene nestabilnosti, pričakovali od nje previdnejši odnos do mednarodnih dogovorov. Toda, ko sem izrekel to mnenje, me je ugledni kolega opozoril na dejstvo, da je Italija podpisala tako londonski memorandum kot osimske sporazume tudi zato, ker ji je Jugoslavija zagotavljala obrambo pred morebitno sovjetsko nevarnostjo. Sedaj tega tihega dogovora ni več, ne toliko zato, ker bi izginila nevarnost, temveč predvsem zato, ker mala Slovenija ni zmožna sama učinkovito zaščititi ljubljanskih vrat. Sprasujem se, ali gre pri tem za osebno razmišljanje, ali za mnenje, ki ima kakšno uradno zaledje. Če je tako, se bojim, da tudi novi dogovori, ki jih snujeta Rim in Ljubljana, ne nastajajo pod srečno zvezdo.

LJUBLJANA / OBISK DELEGACIJE SKGZ PRI PREDSTAVNIKIH STRANK

Podpora slovenski manjšini

LJUBLJANA - Delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze se je včeraj na ločenih sestankih sestala s predstavniki Slovenske nacionalne stranke in Demokratske stranke; govor je bil o perecih problemih slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Klavdij Palčić je sogovornike opozoril na izredno težak položaj slovenske manjšine v Italiji, ki je bila ob zaostrenih slovensko-italijanskih odnosih potisnjena v vlogo talca. Opozoril je na kritično stanje osrednjih slovenskih kulturnih ustanov in v zadnjem času tudi slovenskega tiska, se zlasti Priloge dnevnika. Zato je

manjsina zaprosila matično domovino za pomoč.

V pogovoru s predsednikom SNS Zmagom Jelincem so obravnavali nekatera konkretna vprašanja zascite slovenske manjšine in se posebej hud pritisk, ki ga izvaja Italija na ekonomske osnove manjšine, tudi zaradi nerazumevanja ali celo pritiska nekaterih slovenskih krogov. Poslanec Jelinc je zahteval slovenske manjšine zagotoviti polno podporo stranke in njenega poslanskega kluba.

V razgovoru s predsednikom demokratov Tonetom Persakom je bila poudarjena nujnost odkriti in odločne nacionalne politike do svojih manjšin, spustovanje

pluralizma znotraj manjšinske skupnosti, kar je edina garancija za njen obstoj in razvoj. Poslanec dr. France Bucar pa je poudaril, da je treba vsako institucijo v zamejstvu obravnavati izključno iz zornega kota njenega pomena za zaščito zamejske skupnosti in da mora vedno pravladovati slovenski obci interes.

Predstavniki SKGZ so že pred dnevi imeli daljši razgovor z vodstvom stranke in poslanske skupine liberalnih demokratov, v prihodnjih dneh pa se bodo sestali s še drugimi predstavniki slovenskih strank zastopanih v parlamentu. V ospredju pogovorov je položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji v se-

danjem izredno občutljivem času, ko je slovenska manjšina pod stalnimi in vedno ostrejšimi pritiski.

Delno skuša slovenska vlada položaj zamejskih Slovencev omiliti s krediti in zato so pomembni njeni sklepi, ki jih je sprejela na zadnji seji in tudi popravi proračuna, ki so jih včeraj izrecno odobrili na sejanju treh vladnih strank. Bistven pa je seveda položaj slovenske manjšine v okviru italijansko-slovenskih odnosov in nacelno stališče Slovenije, njenega parlamenta, vlade in drugih državnih organov, o cemer bo na sporedu več parlamentarnih razprav.

Bogo Samsa

MANTOVA / PRVA SEJA »SEVERNEGA PARLAMENTA«

Bossi hoče ustavodajno skupščino

MANTOVA - Nov volilni zakon (proporčni sistem z vstopnim pragom po nemškem vzorcu) in izvolitev ustavodajne skupščine sta zahtevi, ki jih je postavil tajnik Severne lige Umberto Bossi na prvem zasedanju takimenovanega »severnega parlamenta«, ki se je sestel včeraj prvič v Mantovi.

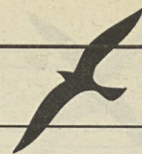
Na seji »severnega parlamenta« so sodelovali poslanci, deželni in občinski svetovalci Severne lige, ki so soglasno izvolili za predsednika bivšega ministra Giancarla Pagliarinija. Glavno besedo je imel - kot vselej - Umberto Bossi, ki se je za uvodno sejo temeljito pripravil in se, proti svoji navadi, predstavil z napisanim govorom. Očitno je bilo tudi voditelju »Lumbardev« do tega, da ga pozorno pretehta vse besede in ne prestopi meje dovoljenega, saj naj bi parlament obstal na tiru tega, kar je Bossi označil kot »demokraci-čno prevratništvo«.

Uvodni del svoje razprave je Bossi posvetil utemeljevanju trditve, da je »severni parlament povsem legitim«. »Senatur« je zanikal, da bi Liga z oblikovanjem »severnega parlamenta« pripravljala puc. »Nihče nam ne more osporavati pravice do zasnovne predlogov in do kritike,« je

dejal Bossi, ki je poudaril, da je Liga samo udejanila pravico, ki ji jo priznava 48. člen ustave. Dodal je, da Liga noče razkosati Italije, saj je današnji razkol med Severom in Jugom posledica 40-letne vladavine KD. Med krivci pa so po njegovem mnenju tudi Bettino Craxi in levica. Sporočilo »severnega parlamenta« bi moralo biti zelo jasno in izoblikovati »zakonske predloge za razkroj centralistične oligarhije«. Bossi je predlagal dva vzvoda. Prvi je nov

proporčni volilni zakon z vstopnim pragom po nemškem vzorcu, drugi je izvolitev ustavodajne skupščine. »Zahtevamo tako skupščino, da bi zasnovali federalizem, osvobodili Sever in nato vso državo,« je dejal Bossi, ki je menil, da bo Italija samo na ta način lahko ostala v krogu razviten evropskih držav. Novinarjem je nato pojasnil, da Liga nasprotuje volitvam, ker je oblikovanje ustavodajne skupščine zahtevno delo, ki bo terjalo več mesecev.

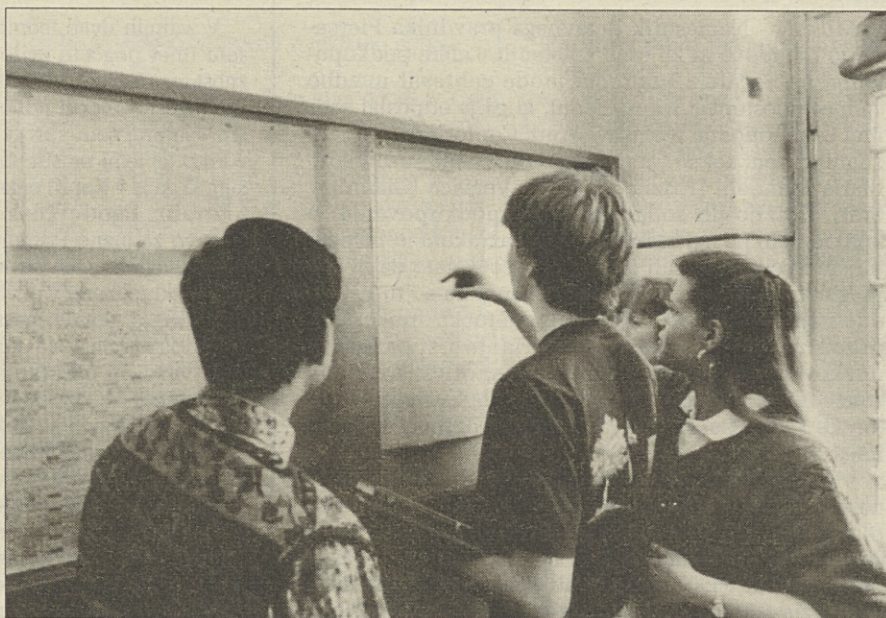
ŠOLSTVO / VČERAJ ZADNJI DAN POUKA, DANES SE ZAČENJAJO POLETNE POČITNICE

Nasvidenje septembra!

Nasmejani, razposajeni, so včeraj učenci in dijaki zapustili šolska poslopja in se napotili počitnicam naproti. Že ob jutranjem prihodu na sole je bilo z njihovih sijajnih obrazov razbrati, da je zadnji dan pouka nekaj posebnega. Bilo je, kot da bi se sploh ne odpravljali v sole. V klopih so precepeli kako urico, dve. Ponekod se manj, ker so tudi prvi dve uri izkoristili za pripravo zaključnih prireditev in piljenje programa.

Zaključne prireditve so bile skupni imenovalec včerajšnjega šolskega dogajanja na številnih osnovnih solah. Na nekaterih solah so prireditve združili s podelitvijo bralnih znack. Učenci in dijaki so se predstavili staršem in sorodnikom; le-ti so se ob koncu zahvalili s cvetjem in priložnostnimi darili učiteljem in profesorjem za njihov celoletni trud. Tudi prizgice, slaščice in sladke pijske so prispevale svoje k temu zaključnemu prazniku.

Sole pa sedaj ne bodo zaprle svojih vrat. Po referendumih se bodo spet odprle za učence petih razredov osnovnih sol, ki bodo 14., 15. in 16. junija opravili zaključne izpite. V sredo, 14. junija, se bodo tudi začeli zaključni izpiti na nižjih srednjih solah. Teden kasneje, 21. junija, bodo na vrsti se letošnji maturanti. Ko se bodo oni trudili, da bi ocenjevalnim komisijam dokazali svojo »zrelost«, se bo velika večina naših solarjev že brezskrbno kopala...

Zavod J. Stefan - Še zadnji pogled na šolske izide in počitnice so se začele

Višje srednje šole: preglavice z začetkom prihodnjega šolskega leta

Pouk se je komaj končal in že so se začele težave s prihodnjim šolskim letom. Zmedo v šolske vrste je vnesla znana okrožnica ministra za solstvo o predhodnem začetku pouka v septembru.

»Zadnja okrožnica je povzročila pravi kaos. Sploh ne vem, kako bomo organizirali šolsko delo v septembru. V kratkem času bi morali programirati, a ni mi jasno, kako bo lahko izvedljivo sočasno izvajanje dopolnilnega pouka in pouka posvečenega poglobljanju tistih dijakov, ki nimajo problemov, oziroma usmerjanju in povezavi med nižjim in višjim razredom. V teoriji bi morali za te dejavnosti podvojiti število učilnic, ker okrožnica predvideva locitev pridnih dijakov od manj pridnih. Cel kup stvari se skratka

bije z logiko,« je o problematnem začetku prihodnjega šolskega leta povedal ravnatelj trgovskega tehničnega zavoda Zige Zoisa Ivan Cernic.

Tudi prof. Mariza Skerk s pedagoškega liceja A.M. Slomska je bila dokaj kritična do zadnje ministrove okrožnice. »Zelo hudo je, ker pripravijo okrožnice, ne da bi vprašali za mnenje tistih, ki morajo nato njihova določila dejansko izvajati. Okrožnica odpira pri nas vrsto problemov. V začetku septembra običajno poteka seminar za slovenske solnike. Sedaj se ne vemo, kako bo s seminarjem. Profesorji v začetku septembra programiramo svoje celoletno delo. Kdaj bomo opravili to delo? Tudi namestjen profesorjev predstavlja veliko vprašanje. Lani so nestalne pro-

fesorje namestili sele prve dni oktobra. Brez nestalnih profesorjev bi bil pouk vsekakor okrnjen. Z predhodnim začetkom pouka bi tako imeli le se več časa nepopoln pouka.«

Tudi visješolcem ni najnovejša izbira ministra za solstvo najbolj po godu. Dijakinja letošnjega 2. razreda pedagoškega liceja A.M. Slomska Nada Paulin je takole menila: »Mislilim, da se bo prihodnje šolsko leto začelo brezgodaj, ker bi radi ostali več časa doma. Obenem ni prav, da se bodo morali pridni dijaki vrniti v sole istočasno kot dijaki s pomanjkljivostmi. S tem bi bila storjena pridnim dijakom krivica. Bolj prav bi bilo, ko bi se v šolske klopi prej vrnili tisti dijaki, ki se v prejšnjem letu niso najbolje izkazali.«

Dijaki bodo sicer izdelali, toda...

Pouk se je včeraj sicer končal, profesorji višjih srednjih sol pa bodo morali se počakati na odhod na počitnice. Pred tem jih čakajo sedaj se zaključna ocenjevanja, ki predstavljajo v letošnjem šolskem letu pravcato novost. Le-ta je posledica znanega odloka nekdanjega ministra za solstvo D'Onofria o ukinitvi popravilnih izpitov.

Med šolskim letom so jih zamenjali dopolnilni oziroma izpopolnjevalni tečaji, na katerih so dijaki s pomanjkljivostmi pri učnem dojetanju skušali nadoknaditi zamujeno. O učinkovitosti (oziroma neučinkovitosti) tega novega učnega prijema se v vsedržavnem merilu že nekaj mesecev krešejo mnenja:

kaže, da ni slo vse tako, kot je bilo prvotno zamisljeno.

Profesorji se ob koncu šolskega leta srečujejo z drugim »zagonetnim« vprašanjem. Ukinitve popravilnih izpitov je za eno tretjino zreducirala njihove možnosti odločanja. Namesto lanskih treh (dijaki izdelajo, popravljajo, ali pade) imajo odslej na izbiro le dve odločitvi: dijak izdelajo ali dijak pade. Pri ocenjevanju dobrih ali zelo dobrih dijakov seveda ne bodo imeli problemov: ti dijaki bodo izdelali brez težav. Prav tako ne bo problemov pri ocenjevanju slabih dijakov: padli bodo, in amen. Problem bo nastal pri ocenjevanju dijakov z rahlimi pomanjkljivostmi; tistimi, ki bi si na primer v lanskem sistemu ocenjevanja »prislužili« en izpit, dva, ali pa tudi več, le da bi njihova ocena ne bila katastrofalno slaba (da se razumemo: petica, ne pa štirica).

Po ministrski uredbi st. 80 (z dne 9. marca 1995) imajo tudi ti dijaki možnost, da izdelajo. Proforski zbori lahko odločijo, da napredujejo v višji razred, dijaka pa morajo seznaniti, pri katerih predmetih je bilo njegovo znanje pomanjkljivo. To bo zabeleženo tudi na oglasni deski ob objavi učnih uspehov.

Se več: po ministrski uredbi so ravnatelji dolžni obvestiti družino dijakov o njegovih pomanjkljivostih. Ravnatelj mora v dopisu družino seznaniti, da je dijak na osnovi končnega ocenjevanja napredoval v višji razred, čeprav ni v vseh predmetih dosegel zastavljenih ciljev v zadostni meri. Temu bo sledil seznam predmetov, pri katerih je bil dijak pomanjkljiv, zatem pa pripis, ki bi v slovenscini zvenel nekako takole: »Razredni svet je upošteval splošni uspeh dijakov in

sklenil, da ga pripusti v višji razred, ker meni, da lahko v doglednem času odpravi pomanjkljivosti v znanju in uspešno nadaljuje solanje. Diak bo moral obiskovati posebne tečaje dopolnilnega pouka, ki jih bo zavod organiziral v dopoldanskem času v prihodnjem šolskem letu.« Sledilo bo ravnateljevo priporočilo, naj se posveti dijak tudi v poletnem času učenju navedenih predmetov, zate pa opozorilo: »S pripustitvijo v višji razred zeli sola izkazati dijaku zaupanje, da bo z delom in dobro voljo odpravil vrzeli v znanju. Če dijak ne bo odpravil sedanjih pomanjkljivosti v zadostni meri, bo imel v prihodnjem šolskem letu hude težave pri šolskem delu.« Ob tem dopisu bo prejela družina se dopis predmetnega profesorja z navodili in nasveti za pripravo na uspešno delo v naslednjem šolskem letu. Skratka, družina bo obveščena, da bo dijak v prihodnjem šolskem letu trda predla, če se ne bo dovolj potrudil.

Popravek in pojasnilo
Ravnatelj zavoda Z. Zoisa Ivan Cernic nam je včeraj v telefonskem pogovoru obrazložil, da se njegov priimek pravilno piše Cernic, s stresico, in ne brez nje, kot je bilo objavljeno v naši včerajšnji številki v članku o sestavi maturitetnih komisij. Isto velja tudi za priimek prof. Čescut. Primorski dnevnik je dobil uradno obvestilo o sestavi maturitetne komisije na trgovskem zavodu I. Cankarja z goriskega šolskega skrbništva, v obvestilu pa sta bila priimka zapisana brez stresic.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomika propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zavod Stefan: izidi kvalifikacijskih izpitov

Na poklicnem zavodu Jozefa Stefana so včeraj objavili izide kvalifikacijskih izpitov. Preizkusnjo so uspešno opravili vsi dijaki, ki so bili k izpitu pripušteni.

3. razred oddelka električnih operaterjev: izdelali so: David Agostini (67/100), Ales Antonič (62), Damjan Bencić (62), Alan Cosma (77), Luka Fonda (62), Vasja Gregorič (61), Iztok Kavrecić (63), Jure Kekić (60), Alen Kermac (88), Goran Koren (60), Goran Miralem (64), Daniel Mondo (62), Matej Munih (60), Peter Nadlisek (66), Aljosa Paulina (66), Albert Rebula (63), Thomas Samež (60), Ivo Sik (60), Walter Stoch (68), Goran Terzić (72), Aleks Vergan (61), Niaz Zaina (72), Fabio Zarotti (63). Trije dijaki niso bili pripušteni h kvalifikacijskim izpitom.

3. razred oddelka orodnih mehanikov: Ser-

gij Furlan (66), Christian Leghissa (79), Marko Leghissa (68), Vasilij Pipan (62), Vojko Zotti (60).

3. razred oddelka biokemijskih operaterjev: Martina Colombin (64), Sara Crevatin (78), Silva Dougan (64), Karin Duplancic (64), Ivana Legovini (64), Ales Omari (64), Blaž Samatorčan (80), Barbara Ursic (80). Ena dijakinja ni bila pripuščena h kvalifikacijskim izpitom.

Na poklicnem zavodu Jozefa Stefana bodo objavili učne uspehe dijakov v torek, 13. junija (medtem ko so nam predvčerajšnjim v tajnistvu sporočili, da bodo ocene na ogled že včeraj). 13. junija bodo izdelali za ocene tudi dijaki drugih višjih srednjih sol (klasičnega in znanstvenega liceja F. Prešerna, trgovskega tehničnega zavoda Z. Zoisa in pedagoškega liceja A. M. Slomska).

Lutke, igrice in petje ob koncu pouka na šoli O. Župančiča

Lutkovna predstava, dve igrici in petje - tako pestro in bogato je bilo na včerajšnji zaključni prireditvi učencev osnovne šole Oto Zupancica pri Sv. Ivanu in otrok svetoivanskega otroškega vrtca. Učenci in učiteljice so »predelale« preddverje telovadnice v pravcato dvorano. Pred visokim zelenim odrom so najprej malčki iz otroškega vrtca recitali pesmice o živalicah in se prisrčno zapele pesem o živalih na farmi

(tisto, ki se končuje z znano rimo »ia-ia-o!«), nato so skupaj z učenci prvega razreda uprizorili lutkovno predstavico o kmetu, ki je zasejal repo. Lutke so bile res lepo izdelane, predstava pa zelo tekala.

V nekaj sekundah se je scena v preddverju spremeniла in že so učenci 2. razreda prikazali zgodnico o povodnjaku in makovem skratu. Carovnica Zelena je ob koncu vendarle resila polni pesem o živalih na farmi

Spet nekaj sekund in vse je bilo pripravljeno za igrice Mis Maš o čudni pekarni, ki so jo uprizorili »visješolci« 3., 4. in 5. razreda. Lepa izvedba je pričala o trudu, ki so ga učenci in učiteljice vložili v pripravo igrice. Prireditve je zaključil nastop šolskega pevskega zbora, ob koncu pa je ravnateljica Marina Castellan zavezala otrokom veselje pot na počitnice, petošolcem pa dober uspeh na zaključnih izpitih.

ZANIMIVA POBUDA HACKOVE IN BUDINICHA

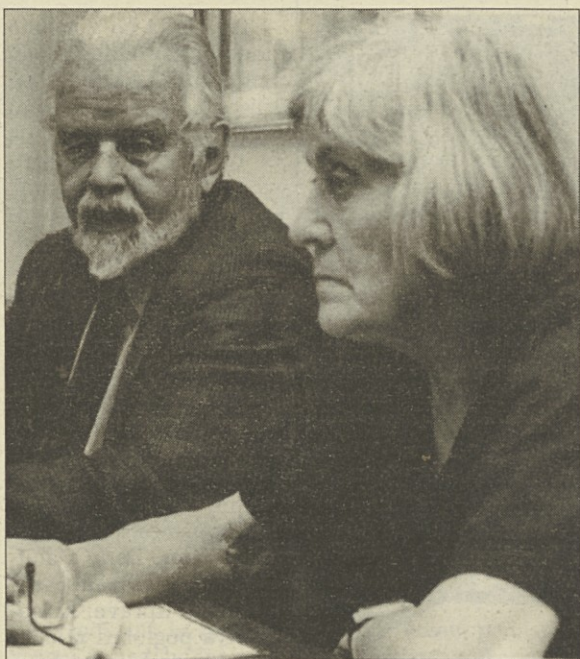
Trst mesto znanosti, a brez jasnih načrtov

Poziv županu Illyju, da preveri dejansko stanje

Res je, da je Trst mesto znanosti, res pa je tudi, da so znanstvene ustanove prevečkrat tujek v mestni stvarnosti in da same delujejo brez ustrezne koordinacije. Zato je napočil čas, da se mesto trezno zamisli o perspektivah svojih znanstvenih ustanov, o njihovih težavah in načrtih, da bomo končno dobili realno podobo položaja. Za to bi moral v prvi osebi poskrbeti župan Riccardo Illy s priredbo posebnega posveta, na katerem bi ocenili stvarnost, o kateri vsi radi govorimo, jo pa zelo površno poznamo.

Poziv županu, da si vzame k srcu to vprašanje so naslovili vsi svetovalci levosredinske večine (DSL, LS in Zavezništva za Trst), pobudnika apela pa sta znanstvenika Margherita Hack in Paolo Budinich, ki sta tudi občinska svetovalca. Apel sta predstavila na včerajšnji novinarski konferenci, na kateri sta izrazila pričakovanje, da bodo pobudo med razpravo v občinskem svetu podprli tudi predstavniki opozicije.

Trst center mednarodne znanosti je lepo geslo, ki pa (žal) se ne odgovarja resnici, saj so znanstvene institucije se vedno neke vrste tujek v krajevni stvarnosti, za kar pa nosijo tudi same del odgovornosti. Na to je opozoril tudi pokrajinski tajnik CGIL Bruno Zvech, ki je znanstvenemu sektorju očitel (na tem področju je zaposlenih približno tri tisoč ljudi), da zanemarija načrtovanje.

Paolo Budinich in Margherita Hack (Foto Balbi-KROMA)

IZ CENTRA PRI PADRIČAH

Tržaška naprava na vesoljski ladjici

Vesoljska ladjica Endeavour bo 20. julija ponesla v vesolje napravo, ki jo izdelujejo v Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah. Gre za ultraviočni spektroskop in teleskop za vesoljsko raziskovanje (angl. kratica UVSTAR), s katerim bi morali raziskovati mejna ultraviočna področja in del elektromagnetskega spektra. Gre za področja vesolja, ki so bila doslej malo raziskana zaradi slabe vidljivosti z Zemlje vsled neprozornosti atmosfere.

UVSTAR izdeluje pri Padričah laboratorij Carso v sodelovanju s tovarno Galileo iz Firenc, in sicer na osnovi načrta, ki sta ga pripravili Univerza v Trstu in Univerza v Arizoni (ZDA). Brez dvoma gre za vrhunski tehnološki podvig. Poudarimo naj, da bodo napravo lahko uporabili večkrat, se pravi na več letih vesoljske ladjice. Seveda pa to zahteva velike stroške. V znanstvenem svetu vsekakor vlada veliko zanimanje, kako se bo UVSTAR obnesel na svoji prvi poti v vesolje.

Padriški center bo v nedeljo dopoldne odprl za obiskovalce

Center za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah bo v nedeljo dopoldne odprl vrata obiskovalcem. Ob tej priložnosti si bodo lahko obiskovalci, ob spremstvu znanstvenikov, ogledali tako imenovani Znanstveni park, ki zaposluje trenutno približno 750 ljudi, med katerimi je polovica znanstvenikov.

Padriški raziskovalni center bo odprl vrata obiskovalcem med 10. in 13. uro. Ob tej priložnosti bodo na voljo tudi posebni avtobusi KPP-ACT, ki bodo vsake pol ure (od 10. do 12) odpotovali s Trga Oberdan. Predsednik raziskovalnega centra Domenico Romeo je v predstavitvi te pobude izrazil upanje, da se bodo vabilu za ogled znanstvenega središča množično odzvali tako prebivalci mesta, kot tudi Kraševci. Obiskovalci se bodo lahko po obisku okrepčali v bližnjem Parku Globojnerja.

Raziskovalni center bo v nedeljo dopoldne deloval kot v rednem delovnem času, tako da bodo lahko obiskovalci neposredno, takorekoč »v živo« spremljali obratovanje raznih odsekov, laboratorijev in tudi strojev. Informacije o teh zanimivih pobudi nudijo na telefonski številki 37-55-221.

OBČINA TRST / LJUDSKA PETICIJA

Gropada proti novi obrtni coni

Peticijo podpira tudi vodstvo WWF

Prebivalci Gropade odločno nasprotujejo obrtni coni v bližini vasi, ki jo je Občina Trst vključila v nov regulacijski načrt. Tozadevno peticijo, ki so jo poslali županu Illyju, pristojnemu odborniku Cervesiju, načelnikom svetovalskih skupin in vzhodnokraškemu rajonskemu svetu, je podpisalo kar 194 domačink in domačinov. V njej zahtevajo črtanje načrtovane obrtne cone. Peticija gropajske vaske skupnosti je doživela tudi podporo tržaške sekcije Svetovnega sklada za naravo (WWF).

Za lokacijo obrtne cone je mestna uprava izbrala zeleno površino s krajinskimi znamenitostmi, ki je precej oddaljena od ceste. Zato je Občina predvidevala tudi gradnjo nove ceste, kar bi po mnenju Gropajcev odprlo pot novim in po njihovem mnenju popolnoma nepotrebnim razlastitvam. Podpisniki ljudske peticije zahtevajo, da se omenjene površine formalno zascitijo kot kmetijska področja.

Obrtna cona pri Gropadi je torej popolnoma nepotrebna, tudi zato, ker je Občina Trst že določila lokacijo večje

obrtne cone na področju nekdanjega begunskega taborišča na Padričah. Podpisniki peticije podpirajo ta predlog, ker so mnenja, da je nekdanje begunsko taborišče najbolj primerno za te dejavnosti, kot tudi za druge gospodarske dejavnosti, ki od blizu zanimajo prebivalce vzhodnokraškega področja.

Zahtevó Gropajcev so, kot rečeno, takoj podprli naravovarstveniki WWF, ki so glede tega že nekajkrat (zaman) posegli pri občinski upravi z zahtevo, da spremeni regulacijski načrt. Predstavnik sekcije WWF Dario Predonzan je podčrtal, da vprašanje obrtne cone pri Gropadi nesporno prica o površnosti, ki je vseskozi spremljala oblikovanje novega občinskega regulacijskega načrta. Načrtovalci so pri tem popolnoma spregledali oziroma zanemarili problematiko ekološke zascite kraškega teritorija.

Tako Gropajci, kot naravovarstveniki, zato pričakujejo, da bo občinski svet vzel resno v pretes to ljudsko peticijo in da bo omenjeno obrtno cono dokončno črtal iz urbanističnega plana.

VPRAŠANJE NAČELI V DEŽELNEM SVETU

Urbanistični načrt brez zastojev

Na seji so obravnavali še celo vrsto drugih problemov

Večji del včerajšnje seje deželnega sveta so posvetili odgovorom na številna vprašanja svetovalcev, ki so želeli podrobnejše informacije o raznih problemih, zaccensi z regulacijskim načrtom. Tako je odbornik Lepre pojasnil Gambassiniju (LpT) in Monfalconu (SKP), da bi bilo nerazumljivo, ce bi Občina Trst sedaj ne mogla načrta odobriti zaradi sprememb, od katerih je prislo pri urbanističnih standardih. Po Leprejevem mnenju bi se namrec iz dosedanjega poteka dogodkov dalo sklepati,

da je Občina že od samega začetka upoštevala, kar naj bi standardi vsebovali. Zakonske instrumente, ki jih ima Dežela v rokah, namrec ne dovoljujejo nadaljnega odlašanja. Leprejeve besede so le delno zadovoljile Gambassinija in Monfalcona, ker ni jasno, kako se bo zadeva razvijala.

S svoje strani je odbornik Degano povedal Giacomelliju (NZ), da so finančne prispevke, predvidene v dogovoru Mikulič-Goria, le delno izkoristili, pri čemer pa niso nič namenili hrvaški broderski družbi Jadrolinija

ali drugim družbam iz bivše Jugoslavije.

Monfalcona je zanimalo, ce so kaksne povezave med podkupninsko afero glede nakupa opreme za kontejnerska terminala v Genovi in Savoni ter zakupon za nakup zerjavov na VII. pomolu v Trstu. Degano je odvrnil, da o tem nič ne ve in tudi ne more zaprositi za pojasnila odgovornega v pristanišču, ker so žerjave kupili izključno z državnim denarjem, Dežela pri tem ni nič prispevala. Degano je bil zadolžen tudi z vprašanjem tržaskih hitrih cest, ki mu ga je zastavil Polidori (LN). Vzdrževanje teh cest je bilo poverjeno podjetju »Grassetti costruzioni«, ki je zmagalo na javnem natečaju, kate-rega je razpisala Občina. Zaustavil se je tudi pri razmerah na Nevejskem sedlu (vprašanje je zastavil De Gioia - SI), kjer so predvideni posegi v zvezi z varnostjo na progah, zicnici in v samem naselju.

Govor je bil se o kriterijih za porazdelitev prispevkov za izgradnjo ali rekvalifikacijo struktur za ostarele (v tem okviru je bilo rečeno, da bo bolnišnica Santorio ostala operativna, dokler ne bodo prenovili glavne bolnišnice, torej se dolgo). Odbornik Fasola je Antonaza (SKP) seznanil, da je deželni odbor izdelal skelap, ki naj bi pripomogel k zmanjšanju nesrec pri delu in sensibiliziral operaterje, sindikate in delodajalce. Obnovili so tudi študijsko komisijo za varstvo zdravja na delovnem mestu. Antonaz je izrazil zadovoljstvo ob skrbi za medicino dela, obenem pa je zahteval večjo odločnost deželne uprave pri naporih za zmanjšanje števila nesrec.

POZIV TAJNIŠTVA CGIL, CISL IN UIL

Tri »da« na referendumih o TV

Odboru za »ne« predseduje bivši poslanec MSI de Vidovich...

Tudi sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL se pridružujejo pozivu številnih gibanj in združenj ter levosredinskih strank, Severne lige in SKP, ki vabijo volilce, da na treh referendumih o televizijah glasujejo »da«. Gre za referendume st. 10, 11 in 12, ki se nanasajo na odpravo nekaterih členov (spornega) zakona Mammi o televizijskem sistemu. Sindikati vsekakor ugotavljajo, da je referendumov preveč in da so vsebinsko gledano zelo raznoliki, kar ustvarja v ljudeh upravičeno zmedo in negotovanje. CGIL, CISL in UIL tudi obzalujejo, da parlament, z ustreznim zakonom, ni pravčasno preprečil vsaj del teh referendumov, posebno tistih o televizijskem sistemu. Gre za referendumsko vprašanje, ki so vezana na usodo televizijskih mrež, a hkrati tudi na usodo pluralizma in demokracije v nasi državi.

Ce bomo naredili konec sedanjemu dvopolu RAI-Fininvest, ugotavljajo sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL, bomo imeli več založnikov in torej več zaposlitvenih možnosti v sektorju, ki se iz dneva v dan razvija in posodablja. Podobno stališče je zavzelo tudi deželno tajništvo CGIL, ki polemizira z Berlusconiem. Slednji hoce po eni strani znova kandidirati za ministrskega predsednika oziroma za vodjo vladne koali-

cije, po drugi pa hoce obdržati v svojih rokah monopol nad zasebnimi televizijami. CGIL se zavzema tudi za »da« na referendumu o problematiki privatizacije radotelevizijske ustanove RAI.

Stališče za tri »da« na televizijskih referendumih je zavzela tudi Mreža-Rete, razčlenjeno stališče o ljudskem glasovanju pa so zavzeli socialisti, ki so se združili v stranko SI (Socialisti italiani). Socialisti podpirajo »da« na referendumih o televizijah, medtem ko so za »ne« na referendumu (st.8) o volilnem sistemu za izvolitev županov v obcinah, ki imajo več kot petnajst tisoč prebivalcev. Za odpravo drugega kroga (balotaze), ki bi radikalno spremenila sedanjost volilno zakonodajo, se vneto zavzemajo radikalci, ki so pobudniki tega referenduma, nekoliko manj prepričano pa tudi desnica Kartela svobosćin.

Odbor za »da« na referendumih o televizijah vabi jutri ob 17. uri na sedež ACLI (Ul.Sv.Franciska 4) na javno soocenje, ki se ga bodo udeležili Vincenzo Vita, ki pri DSL odgovarja za vprašanja informacije ter univerzitetna profesorja Giorgio Negrelli in Giacomo Costa. Za kroniko naj se dodamo, da je predsednik tržaskega odbora za »ne« na referendumih o televizijah nekdanji misovski poslanec in ezulski veljak Renzo de Vidovich.

PREPLAH JE BIL ODVEČ

Gasilci so se ukvarjali z lovom na »nevarno« kačo

Na nekem vrtu v Ul. Buonarroti je bilo včeraj precej preplaha, lastnica je na pomoč poklicala gasilce, ki so prisli primer-no opremljeni in se s posebno zanko lotili opravi-la. Po nekaj urah pa se je izkazalo, da ne gre za nikakršno nevarno strupen-jaco iz daljnjih dežel, temveč za navadnega »domacega« goza, ki bi se ga morali kvecjemu bati miši, ptice in podobne manjše zivali.

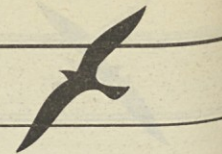
Zenska, ki je kačo prva

opazila, ni vedela povedati, za kaksno vrsto gre. Tudi gasilci je niso prepoznali. Iz previdnosti pa so jo ujeli, dejali so, da je bila precej napadalna (kot pač vsaka zival, ki se brani). Zatem so jo odnesli na centralo. Tudi tam očitno ni bilo nikogar, ki bi se spoznal na plazilce. In tako je romala na gasilsko postajo na Općinah, kjer je končno docakala svobodo: ugotovili so, da je nenevaren goz in so ga takoj spustili v bližnjo goščavo.

Deljeni umik na Obćini Trst: uprava pristala na sporazum

Obćinska uprava župana Riccarda Illyja je podpisala sindikalni dogovor o tako imenovanem deljenem umiku za občinske uslužbence. S tem podpisom so tudi na Obćini Trst zaceli izvajati novo delovno pogodbo javnega sektorja, ki je bila predmet polemik med upravo in sindikalnimi predstavniki uslužbencev. Obćinski odbor je podpisal sporazum s sindikalnimi zvezami CGIL, CISL in UIL. Nekateri občinski uradi bodo po novem odprti tudi v popoldanskih urah.

Včerajšnjega sporazuma niso podpisale sindikalne zveze Cisl, Cissas in Cissal, ki glasno kontestirajo vsebino dogovora. Podpisani sporazum - ugotavljajo ti sindikati - daje proste roke vodilnim funkcionarjem, da po lastni presoji določijo urnike občinskih uslužbencev.

ENOKRAS / PREDSTAVITEV NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Pobuda za ovrednotenje kraške vinske proizvodnje

V soboto in nedeljo bodo kraška vina predstavili v Devinskem gradu

Ce sodimo po prvih spodbudnih znakih, lahko mirne duše zapišemo, da se vinarska promocijska pobuda Enokras rojeva zares z dobrimi obetmi za učinkovito valorizacijo kraške vinske proizvodnje. Na včerajšnji tiskovni konferenci na seдеžu Trgovinske zbornice v Trstu so najvišji predstavniki javnih uprav in ustanov (Trgovinske zbornice, Pokrajine, Občin Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor, Kraske gorske skupnosti, SDGZ, FIPE, Kmečke zveze, Zveze neposrednih obdelovalcev in drugih strokovnih združenj) bili za botra prvi manifestaciji kraških vinogradnikov, ki bodo konec tedna (v soboto in nedeljo) predstavili tako izvedencem, kot širšemu krogu degustatorjev (za vstop v Devinski grad je potrebno vabilo, ki je na razpolago pri vinogradnikih oz. gostincih) poleg treh kraških vin z zaščitnim poreklom, se drugih sedem sort vina, ki ga pridelujejo na Krasu. Ze po včerajšnji tiskovni konferenci so v posebnih kozarcih z oznako Enokras ponudili udeležencem pozitek avtohtone sorte glere, na Devinskem gradu pa bodo na pokusno poleg "zaščitene" malvazije (800 hl letne proizvodnje) terana (400 hl) in kraske crnjine (400 hl), tudi vitovska, savinjon, chardonet, kabernet, refosk in turmin.

Adalberto Donaggio je izpostavil pozornost, ki jo Trgovinska zbornica posveča gospodarskim pobudam in v ta sklop se sedaj v primarnem sektorju po pozitivnih izkušnjah z

oljkarstvom, cveticarstvom in zivnorej, vključujejo tudi vinogradniki, katerim napoveduje uspešno bodočnost, ker so mladi, prežeti z dobrimi idejami in predanostjo vinogradništvu. Gostitelj je nato predal besedo predsedniku konzorcija Vinkras z zaščitnim poreklom Ediju Kantetu, ki je najprej ugotovil, da se je rodila nova zavest, pa tudi pristop do potreb tržišča. Pohvalil je občutljivost in podporo javnih ustanov, kar vzbuja upanje in pričakovanje, da se bo krasno vino lahko povzdignilo na se višjo raven in se uveljavilo na tržišču. Proizvodnja na Krasu je sicer zelo problematična in količinsko omejena, vendar ima dobre kakovostne vrline, da si utre pot do pozornega domačega potrošnika, ki zna ceniti ta specifičen pridelek. Se le v drugi fazi bo možno dati duska ambiciji, da se krasna vina uveljavijo tudi izven deželnih meja, konkretno v Sloveniji in, kot je bilo slišati med razpravo, tudi na avstrijskem Koroskem. To pa zato, ker je proizvodnja sedaj premajhna, da bi gojili obsežnejše načrte, to pa vinogradniki skušajo uravnovesiti s teženjo po kakovosti in izkoriščenjem možnosti za razširitev trtnih nasadov. Promocija vina je le eden izmed aspektov prizadevanj konzorcija, ki pritiska, da se izboljšajo preveč omejevalni zakonski predpisi in bo pripravil studijo o teritoriju z evidentiranjem pravih lokacij za razvijanje vinogradništva. Zelo pomembno je sodelovanje z

Z včerajšnje predstavitve pobude Enokras (foto Balbi/KROMA)

gostinci, s katerimi so zlasti na kraskem območju (člani SDGZ) že vzpostavili dobre delovne stike.

Predsednik Kraske gorske skupnosti Ivo Sirca je pozdravil to konkretno pobudo, ki ima dobre razvojne možnosti. S podpisanim kmetijske dejavnosti se zagotavlja uravnotežen razvoj teritorija in spoštljiv odnos do Krasa. Vinogradništvo predstavlja za mlade na Krasu veliko perspektivo in zato je potrebno, da javne uprave odločno podprejo ta prizadevanja. K besedi sta se priglasila tudi devinsko-nabrežinski župan Giorgio Depangher in Benedetti v imenu gostincev, ki sta pozdravila to pobudo za valorizacijo krajevskih vin, ki lahko postanejo dražljiva turistična "vaba". (B)

DRUŠTVO TONE PENKO

Naravoslovni izlet na Sabotin

Potekal je pod strokovnim vodstvom prof. Marinke Pertot

Zanimivo, poučno in prijetno je potekel izlet na Sabotin, ki ga je preteklo nedeljo, junija priredilo Društvo naravoslovcev in tehnikov Tone Penko. Krožna pot, ki se pričena v Solkanu, takoj za mostom preko Soče, vodi skozi senčni gozd mediteranskega drevja: belega in črne gabra, jesena, javora in v tem letnem času mimo številnih dišečih trav v rasti in razcvetu. Celo orhideja redke vrste se je bohotila v svoji dragoceni lepoti. Cim se pot

povzpne in prevesi proti severu, flora menja lice. Za laika je narava, prelepa v svojem pomladnem razkosju, enaka tako na severni kot na južni strani hriba, a strokovnjakinja prof. Marinka Pertot je vestno in prijazno opozarjala na raznolikost rastlinstva, ki raste na severnem pobočju hriba. Ta Sabotin je torej prava poslastica za naravoslovce, ki na razmerno omejenem ozemlju lahko preučijo značilnosti in razlike med mediteransko in al-

psko floro. Toda mimo tega je Sabotin tudi lepa razgledna točka. Soča, ki ga loči za lučaj od Sv. Gore, se vije smaragdno zelena proti novi in stari Gorici.

Lep je pogled na to dvojno mesto, se lepi proti zapadu na dražljivo valovita goriska Brda. Tu in tam je prekrivala razgled kakšna meglica, padlo je tudi malo dežja, vendar je izlet dobro uspel zaradi prijetne družbe, kvalitetnega vodstva in prelepe narave. (I.S.)

»OTROŠKA TRŽNICA«

Otroci v soboto »gospodarji« na Trgu Unitá

Prireditve od 14. do 20. ur

Trg Unitá bo v soboto ponovno spremenil svoj podobo; do konca prejšnjega tedna je bil na njem knjižni sejem, v soboto pa bo postal "otroška tržnica"; njegovi "gospodarji" in protagonisti bodo otroci, ki se bodo zbrali na veliki tržnici raznih otroških iger, risank, punčk in lutk "Giro giro compro".

Pobuda se uokvirja - kot so na včerajšnji tiskovni konferenci podrtali podzupan Roberto Damiani, občinski odbornik za socialne službe Gianni Pecol Cominotto in predsednik zadruga Duemilauno Dario Maluta - v sirsu prizadevanja občinske uprave, ki namerava poglobiti mladostniško problematiko v Trstu v luči vrste negativnih znakov, ki postavljajo

v ospredje zaskrbljujočo rast nelagodnosti otrok. Ugotovljeno je namreč bilo, da se večajo ukrepi sodnika za mladoletnike; več se tudi številu prekrškov, ki so jih zagresili mladoletniki, istocasno pa se večja tudi povpraševanje po korištenju služb za zascito in za preventivo nelagodnosti. Takšno stvarnost - je na tiskovni konferenci dodala odgovorna občinske službe za mladoletnike Isabella D'Eliso - bremenijo tudi težave, ki jih pri svojih posegih imajo operaterji; tako se dogaja zaradi pristojnosti, ki naj bi jih v tem sektorju imela Pokrajina, na osnovi konvencij pa jih upravlja Občina; dogaja se tudi zato, ker so instrumenti, ki so tradicionalno na razpolago (kot podpora družinam) povsem nezadostni.

"Otroška tržnica" se je tako porodila na osnovi sodelovanja dveh občinskih odboristev (za socialne službe in za rekreativne dejavnosti) z zadrugo Duemilauno, ki v imenu Občine upravlja skrbstvo mladoletnikov na teritoriju; slednja se mladostniške problematike loteva na povsem nov način: otrokom skuša nuditi priložnosti in prostore, ki jih lahko sprejmejo kot svoje. Zato bodo otroci na trgu med 14. in 20. uro izdelovali igrače, si jih med seboj prekupčevali in izmenjavali. Ob 15. uri bo lov na sreco, ob 17. uri bo igrala godba rekreatorija Gentilli, v kavarni agli Specchi pa bo ob 14.30 javno srečanje s predstavniki organizmov, ki bodo sodelovali na manifestaciji.

NOVICE

Podtajnik Prestamburgo obiskal sinhrotron

Podtajnik za kmetijstvo Mario Prestamburgo je včeraj obiskal svetlobni laboratorij sinhrotrona Elettra. Prestamburgo je tako lahko ugotovil, da so naprave skoraj v celoti operativne in si ogledal napredovanje del za izgradnjo poslopja, ki bo v teku letošnjega leta sprejelo vse znanstveno in upravno osebje družbe.

Knjiga »Ljudje v vojni« tudi v Tržaški knjigarni

Knjiga zamejskih zgodovinarjev Marte Verginelle, Aleksandra Volka in Katje Colja je na prodaj tudi v Tržaški knjigarni. Knjigo o pričevanjih ljudi, ki so doživeli drugo svetovno vojno, je izdal zgodovinski zavod za Južno Primorsko v zbirki Annales.

Češki ambasador na Trgovinski zbomnici in pri prefektu

Ceški ambasador Martin Stropnický je včeraj obiskal Trgovinsko zbornico; na pogovoru s zborničnim predsednikom Adalbertom Donaggiom je bilo ugotovljeno, da se tradicionalnim trgovinskim vezem med Trstom in Češko sedaj ponujajo nove oportuniteti in pobude. Italija je namreč kvantitativno za Češko peti trgovinski partner; pomembni so tudi odnosi med pristaniskimi stvarnostmi, ne gre pa zanemarjati niti turističnih tokov v obeh smereh. Češkega ambasadorja je včeraj sprejel tudi prefekt dr. Luciano Cannarozzo; ambasador je na srečanju pokazal veliko zanimanje za italijansko kulturo in jezik, ki ga sicer dobro obvlada. Govor je bil tudi o bližnjem odprtju častnega konzulata v Cervinjanu, ki bo pristojen za Veneto in Furlanijo Julijsko krajino.

NABREŽINA / JUTRI ZAKLJUČNI KONCERT

Plodna sezona nabrežinskih zborov

Ženski in moški zbor Gruden sta imela celo vrsto nastopov

Ženski in moški pevski zbor Igo Gruden iz Nabrežine se tudi letos, po pestri in uspešni sezoni, poslavljata od domače in širše publike.

Novembra meseca sta zbora pod mentorstvom prof. Bojane Kralj prvič nastopila na reviji cerkvenih pevskih zborov v Kulturnem domu v Trstu. Ob tej priložnosti je se posebno moški pevski zbor doživel med poslušalci prijeten odziv. V januarju sta imela zbora skupni božični koncert v nabrežinski cerkvi. Ženski in moški pevski zbor sta nastopila posamezno in v mešani zasedbi. Izvedeni program je bil obširen, saj je obsegal kar 16 pesmi slovenskih in tujih skladateljev. Zbora je spremljal organist Martin Vremec, spored pa je povezoval Igor Tuta. Celovečerni koncert je snemal tudi Radio Trst A. Zbora sta koncert ponovila v komenski cerkvi.

Ob dnevu slovenske kulture sta se oba zbora mudila na gostovanju v po-brateni občini Ilirska Bistrica. Nastop nabrežinskih zborov je imel poleg kulturnega se globlji pomen. Po več kot 20-letnem pobratenju občin je letošnji nastop skušal obnoviti vezi, ki so se nekaj let skoraj povsem pretrgale. Program s koncerta v Ilirski Bistrici sta nato zbora ponovila se v Nabrežini na Prešernovi proslavi. 8. marca se

je ženski pevski zbor udeležil prireditve, ki jo je organiziralo kulturno društvo Vigred v Sempolaju.

Pomemben cilj, ki sta si ga zastavila ženski in moški pevski zbor Igo Gruden ob začetku sezone, je bil tudi nastop na reviji "Primorska poje". Zenske so pele v veliki dvorani Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici, moški pa so izvedli koncert v Idriji. Z obema nastopoma sta bila zbora zadovoljna in to predstavlja za same pevce važno motivacijo za bodoče delovanje.

Mešana zasedba zborov Igo Gruden je v aprilu nastopila tudi ob priliki manifestacije Evrošola '95 in tako so mladi evropski gosti spoznali slovensko pesem in motive.

V tem letu pa je potekala tudi 50-letnica zmage nad nacifasizmom. Vecina kulturnih društev in občin se je spomnila tega izrednega jubileja. 25. aprila je moški zbor nastopil na proslavi v Nabrežini, 14. maja pa sta se oba zbora udeležila manifestacije "Da ne bi pozabili", ki jo je organizirala občina Devin-Nabrežina.

Zbora bosta jutri zvečer ob 20.30 zaključila sezono s celovečernim koncertom v Ušajevi domaciji, ki bo vseboval ljudske in umetne pesmi slovenskih ter tujih avtorjev.

Tanja Kosmina

Koncert gojencev glasbene šole ricmanjske godbe

Po pričakovanjih so mali gojenci glasbene šole ricmanjske godbe na pihala doživeli ob svojem zaključnem nastopu živahen sprejem občinstva. Predvsem svojim staršem, prijateljem in vrstnikom so se predstavili v ponedeljek, na velikem odru občinskega gledališča v Boljuncu. Ob klavirski spremljavi ali v manjših komornih zasedbah so prisotni lahko prisluhnilo trobilom in pihalom, posebej se mladim tolkalistom, ki so nastop posameznih gojencev otvorili in ga tudi sklenili. Na odru so se zvrstili gojenci vseh stopenj, od tistih, ki so se z glasbili sele začeli seznanjati, do že dovolj izvežbanih gojencev, ki sledijo pouku ricmanjske sole že več let. Koncert je nato sklenil solski pihalni orkester, ki deluje v sklopu sole: vodi ga Marino Marsič, že drugo leto pa redno vadi in nastopa. Mala godba na pihala bo tudi se nadaljevala svoje delo, vsaj za dober mesec dni, gojenci posameznih glasbil pa so se s ponedeljkovim koncertom od tega solskega leta poslovili. (dam)

Svetoivanski rajon po Telequattro

Po tržaškem televizijskem kanalu se ob četrkih nadaljuje niz oddaj o mestnih četrtih. Potem ko smo prejšnji teden spremljali dogajanje v Skednju, bo danes na vrsti oddaja o svetoivanski četrti, ki obsega tudi Podlonjer, Lonjer in Katinaro. Besedo bodo imeli predstavniki rajonskega sveta, pa tudi drugi občani. Niz oddaj se bo sklenil prihodnji teden z oddajo o Vzhodnem Krasu

OPČINE / VESELA POMLAD

Praznik mladih pevcev v obnovljeni dvorani

Nastopila tudi harmonikarja Mitja Malalan in Egon Taučer

Obnovitvena dela v openskem Marijanšču naglo napredujejo, vendar sta dvorišče in park žal še vedno neuporabna. To velja seveda tudi za prireditve, kakršna je Praznik mladih pevcev, ki jo prirejajo zbori Vesele pomladi ob vsakem zaključku pevskega leta. Popolnoma pa je obnovljena dvorana Finžgarjevega doma, ki je začela ponovno služiti svojem namenu. Tu so mladi openski pevci pripravili prejšnjo nedeljo svoj Praznik, na katerega so povabili tudi otroška zborja Zvonček z Repentabro ter mlade pevce iz Trebca. Prvega je vodil Tone Bedencic, pri klavirju pa ga je spremljala Loredana Guštin. Otroke iz Trebca je za nastop pripravila Zdenka Krizmancic, ob njeni odsotnosti pa so zapeli pod vodstvom mlade Karin Crissani in ob klavirski spremljavi Eve Cuk. Zborčka z Repentabra in iz Trebca sta kljub okrnjenosti zaradi otroških bolezni, ki so se prav v teh dneh razpasle po naših vrtcih in solah, pogumno zapela in navdušila številne poslušalce.

Pevsko-glasbeni sprehod nedeljske prireditve, ki sta ga povezovali Sara Perini in Darja Vitez, so uvedli najmlajši pevčki Vesele pomladi. Skozi vse leto so se pridno seznanjali z notami in osnovnimi pevskimi tehnikami pod skrbnim vodstvom Franca Pohajaca in ob pomoči Vere Pertot. Prav lepo je bilo gledati in poslušati,

Mladinski zbor Vesela pomlad - Slika je s koncerta v openski cerkvi z dne 31. maja

kako spontano in samozvestno je nadobudni mlad zborček izvedel svoj krstni nastop. Za njim se je predstavil OPZ Vesela pomlad, ki pristopa k delu že bolj zrelo in odgovorno, kar se seveda pozna. Naj omenimo, da je zbor pred kratkim posnel niz pesmic za trzasko radijsko postajo, ki je za mlade poslušalce pripravila sklop glasbenih pravljic Janeza Bitenca. Slisali smo torej nekaj Bitencevih nato pa se sopek pristrčnih otroških pesmic, ki jih je na besedilo priznanih slovenskih pesniških ustvarjalcev ugalsbil Albin Weingerl. Zbor je pri klavirju spremljala Martina Feri.

Po nastopu otroških zborov se je predstavil mladi godec na diatonično harmoniko Mitja Malalan, ki je spretno in doživeto zaigral sklop domačih in tirolskih viz.

MPZ Vesela pomlad se je predstavil dokaj solidno, kar potrjuje njegovo odlično dosedanje pripravo in visok doseženi nivo. Kot znano, se je ta pevska skupina odlično izkazala na mednarodnem pevskem festivalu Orlando di Lasso marca v Rimu. Dekleta, ki tvorijo skupino, so zmazna ob nadaljnjem temeljitim delu doseči še veliko več, saj imajo za to vse pogoje. Zbor vodi Franc Pohajac ob korepetiranju Zdenke Krizmancic.

DPZ Vesela pomlad je sicer malostevilna skupina, ki bi ob nactnejšem in vestnejšem pristopu do dela lahko dosegla višjo izrazno in interpretativno raven. Vsekakor pa so pevke zadovoljile pozorne poslušalce.

Pevci, ki sestavljajo fantovsko pevsko skupino, so se v nedeljo predstavili v nekoliko neobičajni obliki. V poslušanje so ponudili

sklop pesmi na vinsko tematiko. Z igranjem na diatonično harmoniko je le-te povezoval obetavni mladi godec Egon Taučer.

Poseben gost nedeljske prireditve je bil priznani carodej Marko Anzin iz Ljubljane. Veliko carodejev je že obiskalo mlade pevce na Opčinah, vendar se doslej nihče ni v toliko meri posvetil prav njim. Poseben pristop, ki ga je mladi carodej vzpostavil do otrok, je ustvaril prijetno vzdušje, ki se je obdržalo do zaključne točke njegovega nastopa. Na oder je povabil številne malčke, z njimi caral, prikazoval ročne spretnosti, mednje vnašal saljive dovite in tako navdušil otroke in odrasle.

Srečanju mladih pevcev so prisostvovali številni stari in sorodniki pa tudi drugi ljubitelji otroškega in mladinskega petja.

Majda Danev

Ženski in moški pevski zbor I. Gruden iz Nabrežine

vabita vse prijatelje in ljubitelje glasbe na

ZAKLJUČNI KONCERT

ki bo
jutri, 9. t. m., ob 20.30
na Usajevi domačiji v Nabrežini

V primeru slabega vremena bo koncert v župnijski dvorani v Nabrežini.

Program: jutri, 9. t. m. odprtje kioskov ob 16. uri, zabaval vas bo ansambel Happy day, v soboto, 10. t. m. odprtje kioskov ob 16. uri, zabaval vas bo ansambel Happy day ter v nedeljo, 11. t. m., odprtje kioskov ob 16. uri, program: klepetulje Tonca in Vanka, ob 20.30 carodej Mister Mart, ob 20. ure dalje vas bo zabaval ansambel Happy day. Vabljeni!

PDS - DSL TREBCE prireja PRAZNIK UNITA' IN DELA v Trebach v petek, 9., v soboto, 10. in nedeljo, 11. t. m. Delovali bodo dobro založeni kioski. V nedeljo, 11. t. m. nastop godbe V. Parma iz Trebca, govor pokrajinskega tajnika PDS - DSL Stellia Spadara, vsak večer ples z ansambлом Keydea.

MePZ PRIMOREC-TABOR in SKD Primorec vabita na koncert MePZ Vuzenica, ki bo v soboto, 10. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebach.

V SOBOTO, 10. t. m. bo v KD I. Grbec (Skedenjska ul. 124) koncert kvarteta NOMOS: Aldo Zerjal - bas, Federico Bruno - flavta, Aljosa Tavcar - fagot, Aljosa Saksida - klavir. Izvajali bodo operne arije in sklop slovenskih ljudskih pesmi.

SAGRA na Krmenki v soboto, 10. t. m., ob 18.30 koncert Godbebege društva Nabrežina. V nedeljo, 11. t. m., ob 14. uri GLAS HARMONIKE, revija godcev na diatonično harmoniko, ob 17. ure nastop TFS Stu ledi, ob 20. uri ples. V ponedeljek, 12. t. m. ples z ansambлом Adria kvintet.

TPPZ P. TOMAZIC obvesča pevce, da bo nastopil na proslavi ob 50. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom, ki jo priredi Ljudski dom v Podlonjerju v soboto, 10. t. m., ob 20. uri. To bo predzadnji koncert v tej sezoni. 25. t. m. pa bo se nastop na osrednji proslavi Primorske v Ilirski Bistrici.

KD VALENTIN VODNIK vabi na PESEM OB STUDENCU, ki bo v soboto, 10. t. m., ob 21. uri v Dolini na K'luzi. Ob letošnjem tretjem srečanju bodo koncertni večer oblikovali pevci MPZ Jezero iz Doberdoba in MPZ Svoboda iz Kočevja, pesem v dobrodoslico pa bosta zapela dekleška skupina in moški zbor Valentin Vodnik.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Calura anale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.
CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »Léon«, r. Luc Besson.
ALCIONE - 17.00, 19.30, 22.00 »Sole ingannatore«, r. Nikita Mikhalkov.
LUMIERE - 19.15, 22.00 »Pulp Fiction«, r. Q. Tarantino, i. John Travolta, prepovedan mladini pod 18. letom.

Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Danes dvorana rezervirana. Jutri: 18.30, 20.30, 22.30 »Pronti a morire«, r. Sam Raimi, i. Sharon Stone.
EXCELSIOR - 20.25, 22.15 »Un'avventura terribilmente complicata«, r. Mike Newell, i. Hugh Grant.
EXCELSIOR AZZURRA - 20.10, 22.10 »Exotica«, r. Atom Egoyan, prepovedan mladini pod 14. letom.
AMBASCIATORI - 17.00, 19.30, 22.00 »Forest Gump«, i. Tom Hanks.
NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Lezioni di anatomia«, i. Melanie Griffith, Ed Harris.
NAZIONALE 2 - 17.30, 19.45, 22.15 »Rob Roy«, i. Liam Neeson, Jessica Lange.
NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Mangiare bere uomo donna«, r. Ang Lee.
NAZIONALE 4 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Morti di salute«, i. Anthony Hopkins, Bridget Fonda, Matthew Broderick.

PRIREDTV

SK BRDINA priredi 9., 10. in 11. t. m. na Opčinah SMUCARSKI PRAZNIK.

PUBLIST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglas - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (priloge) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

dejavnosti. Prijave sprejema urad ZSSDI v Trstu, ul. sv. Franciska 20, tel. 635627 od 9. do 14. ure in prof. M. Cac, tel. 214290. Zbirališče bo ob 9. uri pred vhodom v naselje Villaggio del fanciullo, ul. Conconello na Opčinah.

OBCINA ZGONIK razpisuje javno selekcijo za dodelitev poklicnega naloge za animatorja/ko poletnega centra, ki bo od 3. do 14. julija t.l. Rok za predložitev prošnje zapade 10. junija 1995.

ZBOR J. GALLUS vabi nove pevce in pevke za novo sezono. Interesenti naj telefonirajo na st. 765293 (S. Superina) ali 299632 (J. Ban) ob uri obedov.

OSHO MEDITATION CENTER na Opčinah - Ul. Basovizza 29/13 - Trst organizira v mesecu juliju sledeče poldnevne meditacije od 8. do 13. ure: v nedeljo, 2. in 23. julija, v mesecu juniju in juliju bodo potekale večerne meditacije v četrtkih od 20.30 do 22. ure. Informacije na st. 040/327488, 213652 in 200916.

V GALERIJ TRZASKE KNJIGARNE razstavlja do 16. t. m. svoje akvarele in kolaze Giovanna Ericani. Urnik ogleda: od torka do sobote, 9-13, 15-19.

SLOVENSKA VINENCIJEVA KONFERENCA obvesča, da bo odhod otrok v kolonijo v Comelians 3. julija, povratek pa 22. julija. Za podrobnejša navodila bomo klicali starše takoj ko nam bodo občine izročile skedepisanih otrok.

KONZORCIJ za zascito kontroliranega porekla vin Kras vabi vinogradnike na okroglo mizo na temo: VINO IN KLET. Sodeloval bo priznani enolog Natale Favretto. Srečanje, ki bo v sklopu predstavitev vin Enokras bo v Devinskem gradu v nedeljo, 14. t. m., z začetkom ob 9. uri.

KRUT organizira poletni center za odrasle na plazi v Gradezu. Na plazi so senčniki, za plazo gozdicek. Poskrbljeno bo za kosilo in avobusni prevoz od 24. do 28. julija ter od 31. julija do 4. avgusta. Vpisovanje do 20. junija. Informacije pri Krut-u v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 ali 3720062.

ŠOLSKE VESTI

UCENCI OSNOVNE SOLE J. JURCIC v Devinu vabijo na zaključno prireditev, ki bo v solskih prostorih danes, 8. t. m., ob 18. uri.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesča zainteresirane starše, da 10. t. m. zapade rok z vpis v slovenske občinske jasli v Ul. Verone 14. Vpisovanje poteka z naslednjim unikom: ponedeljek od 15. do 17. ure in četrtek od 9. do 11. ure (tel. st. 309082 in 311789). Vse informacije nudi urad SSS, tel. st. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesča člane, da je v uradu na razpolago tekst predloga delovne pogodbe za vsedržavno solstvo.
DEVINSKO - NABREŽINSKO ZUPANSTVO obvesča starše, da bo zaradi ljudskih referendumov, ki bodo prihodnjega 11. t. m., prekinjen pouk v občinskih otroških vrtcih s slovenskim učnim jezikom v Sempolaju in Mavhinjah, od ponedeljka 12. do torka 13. t. m. Redni pouk se bo ponovno začel v sredo, 14. t. m.

IZLETI

SEKCIJA SPI-CGIL iz Kriza prireja v nedeljo, 18. junija izlet v Neme z ogledom jame v Villanova. Vpisuje Mario Turel do 10. junija (tel. st. 220266, 220710).

ČESTITKE

Danes praznujeta rojstna dneva nona SILVANA in mala KATJA. Martina jima posilja zvrhan kos poljubckov. Mnogo zdravja in veselja jima želijo vsi, ki ju imajo radi.

MALI OGLASI

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Sposobni in interesenti naj tel. na st. 040/368705.

V SREDISCU Proseka dajemo v najem opremljen urad v pritličju. Tel. 212753 od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

ISCAMO vajenka/ca za sezonsko delo. Ponudbe poslati na: Publisti, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro »Sezonsko delo«.

TRISOBNO stanovanje oddam studentom ali nezidanim osebam, tudi za krajše obdobje. Pisne ponube poslati na Publisti Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslom »Univerza«.

PRODAM Hlavatyev akvarel. Tel. st. 413142.

LANCIA APPIA letnik '57 prodam najboljšemu ponudniku. Potrebna popravila. Tel. st. 226732.

PRODAM lancia delta HF turbo, letnik '91, v dobrem stanju, cena po dogovoru. Tel. od 13. do 14. ure na st. 299012.

ALFA DUETTO crne barve, letnik 82, v odličnem stanju, dvojna streha, prodam najboljšemu ponudniku. Tel. 040/310954, po 20. uri.

PRODAM staro kamnito korito. Ogled v Doberdobu, Ul. Boneti 2.

OSMICO ima odprto Alojz Kante, Praprotni st.18.

OSMICO je odprl Jozef Kukanja, Devinscina 1.

OSMICO ima odprto Zoran v Ricmanjih.

OSMICA je pri Zupanovih - Medja vas 1.

OSMICO je odprl Milic Mario - Repnic 39.

V ZAGRADCU st. 1 je Ostruska odprl kmečki turizem.

OSMICO je odprl Viljem Bandi v Prebenegu pri parku. Toci belo in črno vino.

OSMICO imata odprto Ondina in Mario Gruden v Samatorci st. 17.

PRISPEVKI

V spomin na Majdo Legisa daruje družina Anton Golemac 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na Josipa Zerjale iz Doline daruje Josip Lovriha 50.000 lir za MPZ Valentin Vodnik in 50.000 lir za MPZ Fran Venturini.

V spomin na Bazilijo Pregarc Corbatti daruje družina Fabris (Ricmanje 159) 30.000 lir za SKD Slavice.

V spomin na brata Ernesta in sestro Dragico daruje Mirko Kosmina z družino 50.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na Marijo Stoka darujeta Anica in Drago Stoka 20.000 lir za SD Kontovel.

Ob 5. obletnici smrti izgube drage mame Erneste Jagodic darujeta Dario in Luciano 100.000 lir za SKD Barkovlje.

8.6.1989 8.6.1995

Giuliano Barini

Sest let je minilo, odkar si nas zapustil, le spomin na tebe vedno bolj živi.

Tvoji dragi

Skedenj, 8. 6. 1995

Danes, CETRTEK, 8. junija MEDARD

Sonce vzide ob 5.16 in zatone ob 20.51 - Dolžina dneva 15.35 - Luna vzide ob 15.16 in zatone ob 1.59.

Jutri, PETEK, 9. junija PRIMOZ

VREME VCERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 19,6 stopinje, zračni tlak 1014 mb narašča, veter 9,4 km na uro severozahodnik, vlaga 73-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alessandro Cenni, Gloria Pribetic, Nicolò Peloso, Miriailaria Corbatti.

UMRLI SO: 88-letna Petronilla Vlahovich, 68-letna Angelina De Marchi, 60-letni Federico Serpo, 67-letna Luciana karis, 82-

Zaradi skorajšnje obnovitve razstavnih prostorov

OPREMA **Hotels**
Nudi na vseh razstavljenih artiklih
POPUST od 20 do 80%
POHITITE

letna Sara Weiler, 84-letna Giustina Viola, 74-letna Norma Bizzuto, 85-letna Elide Valle.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 5., do NEDELJE, 11. junija 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Sentjakovski trg 1 (tel. 639749), Ul. Commerciale 21 (tel. 421121).

OPCINE, Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Sentjakovski trg 1, Ul. Commerciale 21, Ul. Ginnastica 44.

OPCINE, Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 44 (tel. 764943).

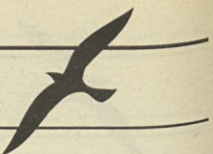
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. -

tel. 573012.

OKOLJE / POSVET O KAKOVOSTI ZRAKU

Kakšen je zrak v obeh Goricah

Sodelovanje Pokrajine z Novo Gorico

Na novinarski konferenci na sedežu občine v Novi Gorici so včeraj predstavniki novogoriške občine, goriske pokrajinske uprave in ustanove CETA predstavili mednarodni posvet na temo "Kvaliteta zraku, stvarnost brez meja", ki bo prihodnji petek v Gorici in Novi Gorici. Uvodoma je pozdravil novogoriški župan Crtomir Spacapan, sicer pa so vsi govorniki (delegacijo goriske pokrajine je vodil ppodpredsednik Claudio Calligaris) so poudarili, da je sodelovanje med novogoriško občino in gorisko pokrajino izredno intenzivno. Iz teh stikov izhaja resnično zanimanje za reševanje problemov, ki so skupni obmejnemu prostoru na najrazličnejših področjih in v konkretnem primeru na področju varstva okolja. Občina Nova Gorica je s pomočjo izkušenj in tehnične pomoči, ki jo je goriska pokrajina nudila

v okviru sodelovanja, v zadnjem času se okrepila delovanje na tem področju. Letos so tako zaceleli s skupnimi meritvami onesnaženosti zraku v okolici tovarne Salonit pri Anhovem; trenutno je v teku predelava zbranih podatkov. Meritve je opravil Hidrometeorološki zavod s pomočjo premične postaje, ki je v lasti goriske pokrajine.

O posvetu samem je spregovoril predsednik ustanove CETA prof. Furlan. Centru, ki se ukvarja s preučevanjem ekoloških vprašanj, je goriska pokrajinska uprava poverila meritve, da bi lahko po drobneje preučili vpliv klime na kvaliteto zraku. Center je sprejel organizacijo mednarodnega posveta, ki se bo tematsko delila na dva dela: prvi bo v dopoldanskih urah v petek, 16. junija, v Gorici in bo splošnega značaja; znanstveniki iz Koroske, Trsta in Gorice bodo govo-

ri o modelih za merjenje emisij. Dotaknili se bodo tudi problema informiranja, saj mora tudi prebivalstvo biti stalno informirano o stanju okolja, v katerem živi. Popoldne se bodo predavatelji in poslušatelji preselili v Novo Gorico, kjer bodo obravnavali specifične teme in projekte ter predstavili studije na tem področju. Posvet prireja Pokrajina Gorica in Mestna občina Nova Gorica pod pokroviteljstvom Avtonomne dežele FJK in Delovne skupnosti Alpe Jadran.

Naj omenimo se, da sta upravi že lani pripravili skupne projekte, ki naj bi jih realizirali s finančno podporo Evropske unije. Gre za projekt o valorizaciji reke Soče, za ureditev gozda Panovca, za promocijo Goriskih brd in Krasa v povezavi s turističnim razvojem Gradeža in se projekt "Kakovost zraka", v sklop katerega sodi tudi bližnji posvet.

Predstavniki Pokrajine in občine Nova Gorica na srečanju z novinarji (f. S. Reportage)

KATOLIŠKA KNJIGARNA / ZADNJE SREČANJE V SEZONI

Prestavili priročnike krožka Virgila Ščeka

Obravnavajo našo zgodovino in norme za manjšine

V petek je prof. Vida Bitežnik v razstavnih prostorih Katoliške knjižarne zadnjic v letosnji sezoni pozdravila goste, ki so tokrat oblikovali predstavitev starih publikacij. Krožek za družbeno vprašanja Virgil Šcek iz Trsta je letos izdal stiri studije, ki so iz več vidikov zanimive za našo manjšino; to sta studiji Nadje Maganja in Ales Breclja o slovenskih političnih skupinah v Trstu (1945-49 ter 1949-52), druga knjiga o mednarodnih pravnih in političnih dokumentih o varstvu manjšin Iva Jevnikarja ter knjiga o nastopih Virgila Ščeka v rimskem parlamentu v letih 1921-23 Marka Tavcarja.

Na večeru je bil poleg avtorjev prisoten tudi predsednik krožka Rafko Dolhar. Predstavil je publikacije, ki so napisane v italijanskem jeziku, ker so doktorske disertacije in lahko tudi italijanskemu bralcu posredujejo nekaj podatkov o našem gledanju na težko obdobje v zgodovini teh krajev. Dolhar je pojasnil, da to niso zgodovinske studije, temveč nekaj vmesnega med kroniko in zgodovino, predstavljajo pa lahko dobro podlago za nadaljno raziskovanje in poglobljanje določenih tem.

Sledila je predstavitev samih avtorjev. Nadja Maganja in Ales Breclj nadaljujeta v svojih publikacijah, ki sta izšli v ciklostilirani obliki že pred petnajstimi leti, raziskavi Brune Ciani in Adrijana Pahorja, katerih dela je krožek izdal lansko leto. Poglobljata se v

S predstavitev publikacij krožka V. Ščeka v Katoliški knjižarni (foto Studio Reportage)

obdobje po drugi svetovni vojni do prvih (1949) oz. drugih (1952) poveljnih upravnih volitev v Trstu: iz začetne enotnosti naših tedanjih predstavnikov do nastajanja prvih političnih skupin in diferenciacij, ki so bile posebno ostre v levici po letu 1948. Sam avtor je priznal, da sta studiji po odprtju raznih arhivov kot posledica novih političnih ureditev, potrebni izpopolnitve, vendar lahko predstavljata za mladino, kateri so namenjene, dokument za spoznavanje obdobja, ki je zanjo že zgodovina.

Tavcarjeva studija sega nazaj v obdobje po prvi svetovni vojni ter zajema dokumente o Ščekovem parlamentarnem delu, liku katerega se Tavcar posveča že nekaj let. Posebno zanimiva je analiza edinega Ščekovega go-

vora, ki ga je imel v parlamentu, iz katerega je razvidno, da problemi, ki so pred 70 leti pestili slovensko oz. slovansko narodnostno skupnost v Italiji, so v glavnih obrisih slični današnjim. Podobno je poudaril tudi Ales Breclj, ko je prebral nekaj zapisnikov prvih poveljnih občinskih sej.

Nazadnje je Ivo Jevnikar predstavil svojo drugo zbirko dokumentov o varstvu manjšin, tokrat evropskih institucij, da bi nam bili evropski standardi, o katerih se veliko sliši in na katere se sklicujemo, dejansko pred očmi. Takoj nam postane namreč očitno, da ce so taki evropski standardi za italijansko manjšino v Sloveniji oz. nemško v Italiji prenizki, so za našo skupnost zdalec se nedoseženi. (EJ)

KINO

GORICA

VITTORIA 20.45 (Gorica kinema) »Il tiranno Banderas«. Rez. Jose Luis Garcia Sanchez. Igrata Gian Maria Volontè in Ana Belen. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Pronti a morire«. Igrata Sharon Stone in Gene Hackman.

GRADEŽ

CRISTALLO 20.00-22.00 »L' amore molesto«. Rez. Mario Martone. Igra Anna Bonaiuto.

OBVESTILA

ZADNJE SREČANJE CIKLUKA bo v ponedeljek, 12. t.m., ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabljeni tudi stariši!

OBČNI ZBOR združenja Slovenski dijaški dom S. Gregorčič bo jutri, 9. junija, v prvem sklicu ob 18. ter v drugem sklicu ob 19. uri. Vabljeni vsi člani.

DIJASKI DOM SIMONA GREGORČIČA v Gorici je zaradi krajšega dopusta zaprt do 14. junija.

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU posluje od ponedeljka do četrta od 16. do 18. ure, ob petkih tudi od 10. do 12. ure. Od 12. junija do 18. julija bo knjižnica zaprta zaradi dopusta.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO, Carduccijska ul. 40, tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
OBČINSKA 2, Ul. Marli 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes: ob 8. uri, Demostene Gretti iz mrliske veže glavnega pokopališča v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče; ob 11. uri, Edoardo Zorzut na glavnem pokopališču; ob 13.15, Renato Rossi iz splošne bolnisnice v San Vito al Torre.

AVTOBUSI / NA GORIŠKEM

Poletni urnik na progah APT

Nova proga proti Gradežu

S koncem solskega leta stopa danes ponovno v veljavo poletni vozni red avtobusov na progah avtobusnega podjetja APT. Glavna novost je popolnoma prenovljena proga E6 na relaciji Gorica - Gradišce - Ronke (letališče) - Tržic - Gradež. Kot je ob predstavitvi novega urnika poudaril predsednik APT Scuur, bo to osrednja proga, ki bo odslej povezovala vsa glavna središča in centre storitev (ob letališču tudi bolnisnici v Gorici in Tržicu) v pokrajini. Ko bo prišlo do poenotenja v upravljanju avtobusnih zvez na Goriškem, bo ta proga nekakšna "hrbtenica", s katero bodo povezane stranske proge do drugih krajev. Iz Gorice do letališča bo

avtobus potoval približno 40 minut, do Gradeža pa uro in 15 minut. Odhodi iz Gorice bodo približno vsako uro med 5.45 in 22.45. Uvedba nove proge bo bistveno izboljšala avtobusne zveze z Gradežem (neokrnjene ostajajo tudi vožnje na direktni progi Gorica - Fiumicello - Gradež) s cemer upajo, da bodo ceste proti obmorskemu letovišču nekoliko razbremenili prometa zasebnih vozil.

S poletnim urnikom so preuredili tudi vožnje na krožni progi med Gorico in Steverjanom. Odhodi iz Gorice bodo ob 8.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.50 in 18.40 iz Steverjana (cerkev) pa ob 7.44, 10.44, 12.46, 14.46, 17.06, 18.56.

KONEC ŠOLSKEGA LETA

Pričakovano šolskih ocen

Jutri objava na šoli I. Trinka

V veliko veselje učencev in dijakov se je včeraj zaključilo solsko leto. Ponekod bodo morali se nekaj dni počakati in sicer do objave končnih izidov in tedaj se bodo začele prave počitnice.

Na srednji soli Ivana Trinka bodo izide objavili istočasno v Gorici in Doberdobu in sicer jutri ob 19. uri. Kar zadeva višje sole pa jih bodo na tehničnem trgovskem zavodu Ivana Cankarja izobesili v soboto ob 13., na klasičnem liceju Primoza Trubarja v ponedeljek, 12. junija, v dopoldanskih urah, na tehničnem zavodu ITI pa v torek, 13. junija, prav tako v dopoldanskih urah. Na peda-

gorskem liceju Simona Gregorčiča in na trgovskem poklicnem zavodu Ivana Cankarja datuma se niso določili, ker niso se imeli zaključnih sej za ocenjevanje. Na Cankarju se bo profesor-ski zbor sestel v soboto, na Gregorčiču pa v ponedeljek. Takrat bodo tudi določili datum objave zaključnih ocen.

Dijake tretjih razredov nižjih sol in petih razredov višjih pa čaka še izpitna preiskunja. Na nižji se bo mala matura začela v četrtek, 15. junija; pisne naloge na programu so štiri, zato se bo pisni del zaključil 19. junija. Na višjih solah pa bo na vrsti prva pisna naloga v sredo, 21. junija.

OBE GORICI IN CELOVEC

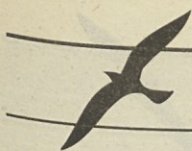
Tridesetletnica pobratenja

Jutri prvo športno in družabno srečanje, sledila pa bodo še druga

Letos poteka trideseta obletnica pobratenja občin Nova Gorica in Gorica z obcino Celovec. Ta pomembni jubilej bodo pobratene občine obeležile z raznimi srečanji in skupnimi pobudami, ki naj bi se poglobile medsebojno spoznavanje in prijateljstvo med občanmi vseh treh mest. Podrobneje so program srečanj predstavili novinarjem včeraj v Novi Gorici ob predstavitvi mednarodnega posveta o varstvu okolja, ki ga skupaj prireja občina Nova Gorica in goriska pokrajina, v sodelovanju s Centrom za raziskave CETA.

Prvo srečanje bo že jutri, ko se bodo občinski upravitelji in uslužbenci vseh treh občin dopoldne zbrali na goriški obci-

ni. Zvrstila se bodo nato športna srečanja v namiznem tenisu, tenisu, sahu, keglanju, balinanju in odbojki. Ob 18. uri pa bo osrednje družabno srečanje v parku goriskega županstva v počastitev obletnice pobratenja. Mestna občina Nova Gorica je vedno v duhu praznovanja obletnice povabila upravitelja občin Gorica in Celovec, da se udeležita mednarodnega posveta o okolju "Kvaliteta zraka, stvarnost brez meja", ki poteka v Gorici in Novi Gorici 16. junija. Pobratene občine pripravljajo meseca septembra srečanje na troje, ki se ga bodo udeležile tudi obmejne občine Trbiz, Kranjska gora in Podkloster (Arnoldstein).

GORICA / RAZSTAVA NA POBUDO ZSKD

Pogled v Benečijo včeraj in danes

Ob odprtju govorila R. Pavšič in P. Petričič

S predsinočnega odprtja razstave v kulturnem domu (foto Studio Reportage)

V gornjem preddverju goriskega Kulturnega doma je v torek zvečer Zveza slovenskih kulturnih društev odprla dokumentarno fotografsko razstavo z naslovom Benečija v miru in vojni. Pobuda, ki so jo goriski kulturni delavci pripravili v sodelovanju s Studijskim centrom Nediza iz Spetra, se uokvirja v niz prireditev ob letošnji 50-letnici zmage nad naci-fašizmom.

Povedati velja, da bodo ob zaključku razstave ZSKD, Kulturni dom in pokrajinski odbor VZPI-ANPI pripravili diskusijski večer o odpornem gibanju na Goriskem. To bo v torek, 20. junija.

Ob odprtju razstave je predstavnik ZSKD Rudi Pavšič poudaril vrsto pobud, ki jih je ljubiteljska kulturna organizacija izpeljala v tem letu ter najavil, da bodo v poletnem oziroma jesenskem času predvajali ciklus filmov in dokumentarcev s partizansko tematiko, ki jih bodo ponudili društvom na Goriskem.

Podrobno o razstavi pa je spregovoril predsednik Studijskega centra Nediza prof. Pavel Petričič, ki je omenil, da razstavljene fotografije pricaajo o obdobju, ki gre od konca prve svetovne vojne do prvih let po drugi. Gre v bi-

stvu za nekakšno sintezo večdesetletnega dogajanja, ki s pomočjo fotografskih dokumentov izpostavlja pomembne trenutke življenja v Benečiji.

Petričič je v sklepnem delu svojega posega prešel na aktualnost in ugotovil, da je prav v zadnjih casih v Benečiji zabeležiti nekakšen vsesplošni preporod. Uveljavitev naprednih in Slovincem naklonjenih list na nedav-

nih občinskih volitvah je rezultat večletnega dela in prizadevanja beneških "Cedermacev", ki niso nikoli obupali in so kljub tisočerm težavam vztrajali in nadaljevali na poti uveljavitve slovenske bitnosti.

Povejmo, da bo razstava o Benečiji v vojni in miru potovala še v Kobarrid, Cedad, Tolmin, na Matajur, v Trst in Ljubljano.

POLETNI FESTIVAL NA GRADU

V Gorici najboljši med amaterskimi gledališčniki

Abonma za devet predstav

S sredo, 21. junija, se na gradu začne 5. državni gledališki festival "Castello di Gorizia", ki ga prireja združenje Terzo teatro s pokroviteljstvom goriske občine, dežele FJK, pokrajine in s pomočjo raznih sponzorjev.

Predstave bodo v prireditvenem sotoru vsako sredo in soboto ob 21.15, od 21. junija do 22. julija, ko bo zaključni večer in nagraditev najboljših skupin in igralcev. Izbor je dokaj pester in primeren toplim (upajmo) poletnim večerom. Predstave se bodo nekatere med najboljšimi amaterskimi skupinami v Italiji. Vse so bodisi že zmagale v Gorici ali bile finalistke oz. zmagovalke na večjih italijanskih in tujih amaterskih festivalih. V sporedu bosta slavni komediji "Krcmarica" in "Ti strahovi" mojstrov Goldonija in De Filippa, klasični igri kot sta "Dom Bernarda Albe" Garcie Lorce in "Oce" Avgusta Strindberga. Organizatorji potem ponujajo tudi dobro mero angleškega humorja s predstavama "Iscemo tenorja" Kena Ludwiga in "Sedaj ne, dragi!" Raya Cooneya in Johna Chapmana, pa še komedijo "Kako oropati banko", neapeljskega pisa-

telja arabskega porekla Samiya Fayada, Za ljubitelje popolnih novosti, pa pride-ta na festival tudi praznovedbi komedij "Sinopie" Piera del Pra in "Ubogi Piero" pisatelja Achilleja Campanileja. Festival bo otvorila 21. junija skupina Giorgio Tortola iz Verone (zmagovalka na goriskem festivalu '92) s "Krcmarico".

Sistem ocenjevanja bo enak lansnemu. Publika bo volila vsak večer in tako nagradila svoje ljubljence, ziri-ja bo pa nagradila s trofejo "Castello di Gorizia" najboljšo predstavo in bo podelila se celo vrsto nagrad, približno kot na noči Oskarjev v Hollywoodu. Ziri-ji naj bi predsedoval režiser Francesco Macedonio.

Abonma za vseh devet predstav stane 90 tisoč lir (znizan 70 tisoč), za pet predstav, ki jih abonent sam izbere stane 60 (45) tisoč lir, posamezne vstopnice pa 13 oz. 10 tisoč lir. Organizatorji so se letos pritožili nad občinskim odlokom, ki je na gradu odpravil kakih sto parkirnih mest. Občina, pa je obljubila, da bo za gledališki kot tudi za filmski festival "Amidei", dovolila parkiranje tudi tam, kjer je sedaj prepovedano.

NOVICE

Jutri v Kulturnem domu razstava pihal in koncert

Jutri bodo v galeriji Kulturnega doma v Gorici (ob 15. uri) odprli razstavo glasbenih instrumentov in sicer pihal. Razstavo prireja trgovina glasbenih instrumentov Pecar iz Gorice ter "Yamaha Musica-Italy" iz Milana in bo na ogled jutri od 15. do 20. ure ter v soboto, 10. junija, od 10. do 20. ure. Obiskovalci razstave bodo lahko ob tej priložnosti tudi poiskovali raznovrstna pihala, tako profesionalnega tipa, kot tudi za studij. Razstava v Kulturnem domu bo torej lepa priložnost za gojence glasbenih sol, profesorje vse, ki se ukvarjajo z glasbo, da spoznajo tržne novosti. Ob razstavi bosta prireditelja organizirala tudi poseben koncert, na katerem bo sodeloval priznan Pihalni kvintet dežele Furlanije - Julijske krajine ("Quintetto di ottoni del Friuli Venezia Giulia"). Koncert bo jutri v osrednji dvorani Kulturnega doma s pricetkom ob 20.30.

Tiran Banderas: zadnji igralski podvig G. M. Volontèja

V kinu Vittoria bomo nocoj ob 20.45 v okviru Kinoateljjevega sporeda Gorica kinema lahko gledali film Joseja Luisa Garcie Sancheza "Il tiranno Banderas". Megalomanskega diktatorja tropske "bananske" republike pooseblja pred kratkim preminuli Gian Maria Volontè. Tudi v svoji zadnji interpretaciji se Volontè ni izneveril družbeno angažirani tematiki, ki je bila stalnica v njegovi bogati in uspešni igralski poti. Njegov zadnji napor je bil namenjen, kot vedno odlični, upodobitvi lika diktatorja - lutke, ki ga drzijo na vladi resnični oblastniki - novokolonialni gospodarski mogotci. Ko jim ni več potreben, ga kratkomalo nadomestijo z revolucionarnim polkovnikom, ki v tistem trenutku bolje ustreza njihovim interesom. Volontè je trinaga upodobil karikaturno in izpostavil zlasti njegovo morbozno nezaupljivost, strah pred izdajstvom in nazadnje samoto.

Pesnik Ciril Zlobec gost knjižnice Franceta Bevka

Goriska knjižnica Franceta Bevka iz Nove Gorice in Goriski muzej prirejata drevi, 8. junija, ob 20.00 uri v gradu Kromberk večer s pesnikom in akademikom Cirilom Zlobcem ob njegovi sedemdesetletnici. Na večeru z naslovom "Po stopnicah k tebi, ljubezen, ljubezen dvoedina, večno stopam in iščem sebe" bodo sodelovali prof. Bojan Bratina ter gledališka igralca Mira Lampe - Vujičić in Rados Bolčina.

Predavanje o rastlinju ob Soči

Kulturni krožek "Terra" (goriska sekcija Lige za okolje) nadaljuje nocoj z nizom predavanj o porecu Soče. Ob 20.45 bo v prostorih večnamenskega socialnega centra v Ul. Baiamonti naravoslovec dr. Pierpaolo Merluzzi govoril o rastlinju ob bregovih Soče v goriskem mestnem okolju. Predavanje bo dopolnil s predvajanjem barbnih diapozitivov. Na večeru bodo tudi predstavili program poletnih dejavnosti krožka "Terra".

VZPI: ovrednotiti zgodovinski turizem tudi ob vznožju Brd

Goriski odbor VZPI/ANPI, ki je že pred časom opozoril na "pozabo" v katero je zasllo brisko območje, je poslal javno povabilo predsedstvu Javnega večnamenskega kulturnega središča v Ronkah, da bi zgodovinar Lucio Fabi s fotografii in drugimi sodelavci obiskal območje Sabotina, Oslavja, Pevme in Podgore. To bi lahko imelo ugodne posledice tudi za razvoj takomenovanega "vojnega turizma", ki se ne sme osredotočiti samo na kraški del ali pa na obisk vojnega muzeja na gradu. V pismu predsednik odbora VZPI Poletto navaja tudi, da s pobudo nihče ne zeli razvrednotiti vloge že obstoječih institucij (n.pr. vojnega muzeja), vendar pa je nujno potrebna usklajena akcija na občinski, medobčinski in pokrajinski ravni.

REFERENDUMI / NEZNANCI ČEZ NOČ PREKRILI VSE LEPAKE

V ospredju vprašanje TV

Prav v zadnjih dneh se je referendumska kampanija tudi v Gorici nekoliko razvnela. Združenje trgovcev poziva za NE na dveh referendumih (stev. 6 in 9) o urnikih trgovin in trgovskih dovolilnicah. Sindikati se prav tako zavzemajo za NE na referendumih o sindikalnih predstavništvih (stev. 1, 2, in 3) in o odbitkih za sindikalne članarine (stev. 7). Po drugi strani pa vabijo volilce naj se opredelijo za DA na treh televizijskih referendumih (stev. 10, 11, in 12).

Televizijskim referendumom posveca največjo pozornost tudi DSL, ki obtožuje družbo Fininvest, da se poslužuje mastno plačanih zvezdnikov, da bi obsipavala televizijske gledalce z grobimi lažmi in skušala tako ustvarjati zmedo, ki koristi prav

italijanski konfuzionarni desnici. Zato DSL poziva svoje somisljenike in vse volilce, naj se v zadnjih dneh cimbolj angazirajo v kampaniji, da bi na treh televizijskih referendumih zmagal DA in da bi bila desnica porazena.

DSL pa predlaga volilcem tudi NE na referendumih o trgovskih dejavnostih, na sindikalnih (zlasti stev. 2 in 7) in na referendumu stev. 8 o balotazah za izvolitev zupanov. Svojo volilno kampanijo bo DSL sklenila jutri ob 20.30 v dvorani Coasini v Gradišcu. Govorili bodo Stefano Piredda, senator Darko Bratina in pokrajinski tajnik Alessandro Maran.

Včeraj je odbor za NE na televizijskih referendumih utemeljil svoje stališče na javnem srečanju na Pok-

rajini. Govorili so Renzo De Vidovich, prof. Gian Luigi Cecchini, pokrajinski tajnik NZ Adriano Ritossa in sen. Ettore Romoli. Osredotočili so se na televizijske referendume, ki da so izraz poskusa levice, da bi onesposobila Berlusconi. Njihove-mu pozivu za NE so prisluhnili sicer malostevilni poslušalci, a nič zato, saj imajo na svoji strani televizije.

V včerajšnji kroniki gre zabeležiti tudi krsitev korektnosti volilne kampanije. Neznane roke so ponoči vse reklamne panoje v centru Gorice prelepili z lepaki samozvanega gibanja za Julijsko krajino. Na njih je v napisu "Noi vogliamo..." izstopal z mastnejšimi crkami napisan "NOI". Morda zaradi podobnosti z NO? Bogve! Piratske lepake so vsekakor že včeraj dopoldne prekrili.

V trgovskem središču GORICE v ul. Cascino 5 in z vhodom tudi v ul. Garibaldi 6

LA BANCARELLA

veliko skladišče oblačil in jeansov sporoča

da je na zalogi na tisoče artiklov moške ženske in otroške konfekcije pomladno/poletne mode 95.

Vsak kupec prejme v dar 2 »T-shirt« otroške in 2 »T-shirt« moške majice.

NOVICE

Predsednica F-JK Guerra sprejela češkega ambasadorja

TRST - Predsednica Dezele Alessandra Guerra je včeraj v Trstu sprejela češkega ambasadorja v Italiji Martina Stropnickýja. Srečanje s predsednico Dezele in še druga napovedana srečanja tako v Trstu kot v drugih krajih dežele bodo lahko koristna - je bilo poudarjeno - za razvijanje novih stikov in sodelovanja na gospodarskem in kulturnem področju med mlado češko republiko in naso deželo, ki jo v Pragi ocenjujejo kot eno glavnih stičišč v odnosih med Evropsko zvezo in srednjo Evropo. Sogovornika sta vsekakor podčrtala, da je družbeni in gospodarski razvoj Srednje Evrope vsekakor povezan z gradnjo in preureditvijo velikih prometnih povezav. Na srečanju so tudi ocenili možnost bilateralnega srečanja med delegacijama Dezele in češke republike.

Furlanski jezik v šolah

TRST - Dežela Furlanija - Julijska krajina razpolaga z zakonom (št. 48/1993), na osnovi katerega se delujejo prispevki za izvajanje tečajev furlanske kulture in jezika v obveznih šolah. V ta namen je deželna uprava za lansko šolsko leto namenila 3 milijone lir srednji šoli G. Bianchija iz Codroipa. V šoli so tako uvedli tečaje furlanskega jezika in kulture za dijake prvega in drugega razreda. 9-tedenske tečaje je obiskovalo okrog 160 dijakov.

Deželni svet odobril zakon o pravici do študija

TRST - Deželni svet je z večino glasov (proti so glasovali DSL, SKP, Zeleni in SI, vzdržalo pa se je NZ) odobril zakon o pravici do študija. Ukrep ne obravnava vprašanja pravice tistih, ki obiskujejo zasebne šole, ki jih ureja deželni zakon št. 14 iz leta 1991, ampak nudi možnost, da bi se omenjeni zakon izvajal na najboljši način na celotnem deželnem teritoriju in ne samo v interesu prebivalstva, ampak predvsem v interesu studentov. Na osnovi zakona št. 14 vsako leto zaprosi za prispevek okrog 5000 studentov.

S 15. junijem ponovno odprte planinskih koč

TRST - Planinsko društvo Società alpina delle Giulie obvesča, da bosta planinski postojanki Corsi in Nordio, ki ju upravlja, redno odprti s 15. junijem; kočo Pellarini se obnovljajo, nekaj težav pa je tudi s kočjo F.lli Grego, kjer so še v teku obnovitvena dela. Tudi bivaki planinskega društva so v dobrem stanju, razen bivakov Brunner, ki so ga zaprli pred tremi leti, in Calligaris, ki ga bodo porušili in ponovno zgradili na višjem mestu.

Kraja na sedežu SPE v Vidmu

VIDEM - Prejšnjo noč so neznanci z videmskega sedeža SPE (Družba za založniško reklame) odnesli čeke in denar, vrednosti cesar pa se niso ocenili. Družba, ki zbira reklamo in ekonomske oglase za dnevnik Messaggero Veneto in Il Piccolo ter za druge vsedržavne casopise, deluje od januarja na novem sedežu v Ul. Rizzani v središču mesta. Vrednost ukradenih cekov in denarja naj bi ne bila visoka.

NADIŠKE DOLINE / GORSKA SKUPNOST

Po upravnih volitvah prenovljena skupščina

Leva sredina bo imela večino v telesu, ki ga je od njegove ustanovitve upravljala KD

SPETER - Volilne novice 23. aprila v Nadiskih dolinah se bodo odražale tudi v sestavi novega sveta Gorske skupnosti. V njem bodo odslej večino imele levo-sredinske liste, ki so zmagale na upravnih volitvah.

Doslej je bila Gorska skupnost v Nadiskih dolinah v glavnem domena Krščanske demokracije, ki je v tej skupščini imela "bolgarsko" večino, saj je bila izraz uprav, ki so bile vse pod nadzorom KD. Nekaj drobtin so dobili socialisti in socialdemokrati, DSL in SKP pa sta imeli vsaka po enega predstavnika.

Takšna sestava sama po sebi ni bila osnova za slabo upravljanje, ki pa je bila značilnost tega telesa. Če ocenimo upravnost pot Gorske skupnosti, lahko rečemo, da je storila najnunejše, povsem pa je zanemarila tiste načrte, ki bi lahko nudili pogoje za razvoj tega območja. Večkrat so predstavniki naprednih sil kritizirali upravo in zahtevali, naj se Gorska skupnost primerno opremi in naj zasnuje nekaj takih pobud, ki bi bile v korist celotnega območja.

Novi skupščini Gorske skupnosti se

ponuja priložnost, da spremeni dosednji statični način dela in da res poseže v srž problemov, ki pestijo te kraje in jih v sozvočju z občinskimi upravami, videmsko Pokrajino in Deželo skuša tudi rešiti. Novoumeščeni občinski sveti so že poskrbeli za imenovanje svojih članov v Gorsko skupnost. Občino Speter bodo zastopali župan Firmino Marinic, Nino Ciccone, Paolo Blasutig (predstavniki večine) in Sergio Mattelig (manjšina); Sv. Lenart Lorenzo Zanutto, Beppino Crisetig, Andrea Bernich (vecina), Giuseppe Chiuch (manjšina); Srednje Claudio Garbaz, Vilma Martinig, Patrizia Cijan (vecina), Andrea Qualizza (manjšina); Grmek Lucio Paolo Canalaz, Fabio Bonini, Giuseppe Crainich (vecina), Vanni Rossi (manjšina); Sovodnje Pasquale Petricig, Pietro Martinig, Pietro Zuanella (vecina), Michele Oballa (manjšina); Podbonesec Nicola Marsaglia, Camillo Melissa, Corrado Cencig (vecina), Paolo Briscon (manjšina).

Predstavnike Občine Cedad bodo imenovali prihodnji teden.

Rudi Pavšič

VČERAJ DOPOLDNE V POLDRUGI URI

Trije ropi na Videmskem

Iz bančnih in poštnih blagajn odnesli 62 milijonov lir

VIDEM - V manj kot poldrugi uri sta dva roparja oropala dva poštna urada in bančno podružnico v videmski pokrajini. Do prvega ropa je prišlo okrog 10.30, ko sta roparja - bila sta oborožena s pistolama, obraz pa sta imela prekrit z rdečo volneno oglavnico - vdrla v poštni urad v Coseanu, ki se nahaja v bližini občinskega poslopija in prisilila uslužbenca (z besedami brez vsakršne narečne obarvanosti), da sta jima izročila dvajset milijonov lir. Nemudoma

sta se oddaljila in z avtomobilom alfa 33 odpeljala proti srednjeveški vasici Santa Margherita del Gruagno v občini Moruzzo. Bližnjost sta vdrla v poštni urad, ki so ga lanskega aprila roparji že »obiskali« in tudi tokrat prisilila bančne uslužbenca, da so jima izročili približno dvajset milijonov lir.

Malo pred poldnevom pa sta roparja »obiskala« tudi podružnico bančnega zavoda Banca Antoniana v Osoppo, iz katere sta odnesla okrog trideset milijonov lir;

po ropu sta nato z istim avtomobilom pobegnili. Preiskovalci so takoj po ropih postavili po cestah videmske pokrajine vrsto prometnih zapor, vendar zaenkrat brez uspeha. Roparji so izginili neznan kam in jih zato še iščejo.

Crna kronika že dolgo ne beleži take drznosti roparjev. Preiskovalci namreč že dolgo ne pomnijo, da bi roparji v poldrugi uri »postrgali« poštna urada in bančno podružnico, iz katerih so skupno odnesli dvajsetdeset milijonov lir.

SKLAD MITJE ČUKA

Kdaj naj starše skrbijo, če njihov otrok ne govori

Naso sosedo zelo skrbi, ker njen za sedaj edini vnuk se ne govori, ceprav je star že skoraj dve leti. Ko pokaže na babico, pravi »A-«!, ko moli nosek proti nebu in kaže z iztegnjenim prstkom proti luni, jo imenuje »Aaaaa-a«. Ko pride dedek, ga pokliče »Aa«. Sporazumeva se, res, nekako, vendar ne govori, ceprav je njena hčerka oziroma njegova mama spregovorila že pri enajstih mesecih, in je njegova teta oziroma sosedina druga hči, ki se ni poročena, začela govoriti pri trinajstih mesecih. Zakrbljuje, mar ne?

Po mnenju izvedencev, ne. Govor se ne razvije pri vseh otrocih ob istem času, pa tudi ne na enak način. Mnogi se prebijejo do govora predvsem s pomočjo ritma in zvona in pravzaprav to iščejo v izgovorjenih zvokih, ki naj bi se kasneje izoblikovali v besede.

Zdi se, da v prvem letu življenja igrajo prav ti glasbeni elementi pri vseh otrocih največjo vlogo za oblikovanje govora. Pravzaprav nam bo takoj jasno, da je resnično tako, če pomislimo na govor, ki ga navadno odrasli uporabljamo z dojenčki (pa tudi z majhnimi psički in mucami): tak govor je poln visokih tonov in zvokov različne jakosti, čustveno zelo obarvan in z njim se trudimo, da bi pritegnili dojenčkovo pozornost. Nasprotno pa umirjena jakost in dolgocasen govorni ritem dojenčka pomirjata in uspavata.

Ze takoj v prvih mesecih se dojenčku razvije poseben občutek za materino govorico. Zvoki, ki jih odaja dojenček, so menda po celem svetu enaki: največkrat jih sestavljajo črke a, e, m in n. Po šestem mesecu starosti pa začena dojenček uporabljati govorno melodijo svoje mame. Bolj ali manj artikulirani so tisti glasovi, lahko bi jim že rekli besede, ki jih izgovarja devetmesečni otrok. Navadno gre pri tem za poimenovanje stvari, ki so v njegovi bližini, ki jih torej pozna in si jih zeli. Gre torej za besede, ki nastanejo iz neposredne otrokove izkušnje. Prav gotovo je, da so se te prve »besede« razvile iz začetne faze proizvajanja zvokov, toda sedaj so že polne smisla.

V začetku s temi besedami ne razlikuje veliko predmetov. N.pr. »brm, brm« je lahko vse, kar se premika na kolesih in v pota; od avtomobila do motornega vozila in avtobusa. Ena sama beseda pomeni ves stavek. Ko nam malček nekaj kaže in pravi »Hou«, to pomeni,

»Glej tam psicka!«, »Amam« pa lahko pomeni »Lacen sem, daj mi jesti!«.

Pri dveh ali treh letih začnejo sestavljati prve dvobesedne stavke »Tina sama!«, kar pomeni, da bo sama to storila, ali »Mama dala«, kar pomeni, naj mama na primer da otroku jesti.

Nekateri otroci ponavljajo večkrat isti zlog za to, da bi povedali, kar želijo, drugi pa ne. Strokovnjaki so mnenja, da vpliva na razvoj in način govora poleg okolja tudi otrokov značaj. Skratka gre predvsem za to, da že od vsega začetka nimajo vsi ljudje enakih sposobnosti pokazati na ven z govorom, kar želijo izraziti.

Toda ceprav je to res, starsi ne smejo pri slabo razvitem govoru omalovaževati tudi možnosti, da njihov otrok slabo slisi. Navadno ni treba za to posebej k specialistu, kaj kmalu se zaves, da otrok nima slabega sluha, če že iz sobe slisi, da v kuhinji odvijas iz papirčka bonbon in zato ves radosten priteče k tebi.

Včasih se lahko zgodi, da je počasnejši v govoru tretji otrok, kajti zaradi večjih bratov pravzaprav nima potrebe, da bi ga odrasli razumeli s pomočjo njegovih besed - saj ima kar dva prevajalca ali predstavnika. h katerima se postavi, ko se delijo dobrote. Lahko pa še ne govori tudi zato, ker govora enostavno se ne potrebuje: osebe, ki so okrog njega, tako in tako poskrbijo za vse. Se preden vpraša, dobi sok, kosilo, malico, večerjo, poljubček, igračko...

Torej, kdaj smo lahko po mnenju strokovnjakov resnično zakrbljeni, če nas otrok se ne govori?

Normalno razvit otrok bo nekaj besed spregovoril pri dveh ali najkasneje dveh letih in pol. Začetek govora tudi nima nobenega vpliva na duševno razvitost otroka. Ta naj bi bil vsekakor pri starih letih starosti sposoben tako govoriti, da bi ga razumeli tudi tuji ljudje. V nasprotnem primeru pa je bolje, da otroka pregleda strokovnjak za govor. Tak »govorni terapevt« velikokrat pomaga otroku do besednega izražanja z nekaj enostavnimi metodami, z uporabo igrar in igre, risanja, glasbe in telodadbe.

Vzroki za hitrejšo ali počasnejšo manifestacijo govora so pri otrocih različni in taki, da starsi skoraj ne bi mogli pospeševati tega razvoja. Lahko pa otroka v govoru spodbujamo in v njem krepimo voljo, željo in veselje po besednem sporazumevanju.

Jelka Cvelbar

Zastopstvo manjšin v deželnem svetu avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine

Študija prof. Sergia Bartoleja (7)

Do podobnih zaključkov lahko pridemo v zvezi z deželno zakonodajo, ki zagotavlja prisotnost predstavnika ladinske jezikovne manjšine v deželnem svetu Južne Tirolske na osnovi večkrat citiranega 62. člena statuta te dežele. V primeru, da nihče od kandidatov ladinske manjšinske skupnosti (ne glede na to, na kateri listi kandidira) ni izvoljen po izbranem volilnem sistemu, potem v skladu z zgoraj omenjenimi določili, ki imajo za podlago deželni zakon št. 9, z dne 23. julija 1973, en sedež vseno pripade ladinski skupnosti, dobi pa ga kandidat manjšine, ki je dobil največ osebnih preferenc (če ima več kandidatov enako število preferenc, potem je izvoljen najstarejši kandidat). Njemu pripade mesto, ki bi ga drugače zasedel zadnji izvoljeni kandidat na podlagi preferenc. Tudi ta rešitev ne uvaja zajamčenih mest v funkciji enootnega predstavnstva manjšine, ne omejuje svobodnega poteka volilnega tekmovanja in uvaja določilo, ki ohranja izvajanje načela o manjšinski zasciti v mejah, ki zahtevajo minimalno spremembo celotnega sistema. Poleg tega ima v primerjavi z zakonom za evropski parlament to značilnost, da je tesno povezan z južnotirolskim sistemom zapisovanja jezikovne pripadnosti in torej predvideva prestevanje. Zato bi ga težko uporabili v sistemu, ki ne bi predvidel zgoraj omenjenih določil.

V zvezi z osnovnim problemom, na kate-

rega se nanašajo vprašanja od »a« do »c«, to je vprašanje zajamčenega predstavnstva enega ali več predstavnikov slovenske manjšine v deželnem svetu, lahko na osnovi predhodno povedanega celoten problem strnem v naslednje ugotovitve:

- verjetno bi bil tudi ustavni zakon s tem v zvezi nezakonit, ker bi kršil osnovna ustavna načela, če bi uvedel zajamčena mesta z ločenimi volitvami za vključitev predstavnikov slovenske skupnosti v deželni svet;

- taka rešitev bi vsekakor zahtevala predhodno popis ali prestevanje pripadnikov jezikovne skupnosti;

- ti zaključki močno otežkočajo uporabo mehanizma, ki bi v okviru uninominalnega sistema jamcil predstavnikom slovenskega jezika eno ali več mest v deželnem svetu: edina možnost, ki si jo je v tem primeru mogoče zamisljati, bi predstavljalo volilno okrožje, ki bi zajemalo velik odstotek volilcev, ki pripadajo manjšinski jezikovni skupnosti. Na ta način bi posredno povečali možnost za izvolitev manjšinskega predstavnika; tudi v tem primeru bi bilo morda potrebno predhodno ugotavljanje številčne prisotnosti manjšine na ozemlju s pomočjo prestevanja, lahko pa bi se pri tem omejili na tiste dele deželnega ozemlja, na katerih je manjšina že od nekdaj naseljena;

- vsekakor bi lazje prišli do rešitve tam, kjer bi veljal proporcni volilni sistem: tukaj

je možna alternativa med rešitvijo, ki jo predvideva zakon o volitvah italijanskih predstavnikov v evropski parlament in tisto, ki je bila izbrana za ladinsko jezikovno manjšino v bocenski porajini, ki pa zahteva predhodno zabeleženje morebitnih kandidatov in s tem tudi prestevanje;

- zaradi neprimernosti, da bi v okviru ustavnega zakona omejili eno ali drugo rešitev, se zdi boljša izbira take vrste rešitve, ki jo predvideva 62. člen statuta Južne Tirolske. Vsekakor mora biti jasno razviden cilj, ki se ga hoče doseči, besedilo pa se mora izogniti omenjanju oblik manjšinskega predstavnstva in poudariti nujnost, da se enemu ali več predstavnikom slovenske jezikovne skupnosti zajamci mesto v deželni svetu z izvolitvijo na listah skupin ali političnih strank, ki so »izraz« manjšine.

d) »Ali lahko isti cilj dosežemo tudi na podlagi določil ustavnega zakona št. 2/1993, in manjšini zagotovimo tudi predstavnstvo v krajevnih ustanovah?«

Zgoraj povedano lahko razširimo tudi na krajevne ustanove v skladu s 5. členom ustavnega zakona št. 2, z dne 23. septembra 1993. Pri tem pa tudi v tem primeru določila 2. člena istega zakona in 3. člen statuta FJK ne dovolujeta razveljavitev ustavnih načel, o katerih je bilo tu večkrat govor.

(Konec)

gospodarstvo in finance

TRGI / PO NEGATIVNI OCENI MDS O POKOJNINSKI REFORMI

Za italijanske trge včeraj popolnoma negativen dan

Marka in dolar pridobila 12 lir, vendar je spodrslijaj lire le prehoden

RIM, MILAN - Kritike Mednarodnega denarnega sklada in ocenjevalne agencije Moody's na osnutek italijanske pokojninske reforme kot tudi vse bolj verjetna možnost podaljšanja roka za odobritev reformnega zakona so imele včeraj izrazit negativen vpliv na italijanske trge. Svoje je seveda dodal tudi politični kontekst z zaostritvijo trenj pred nedeljskim referendumskim posvetovanjem in tako je lira na tecažnici Banke Italije zdrsnila v menjavi z vsemi glavnimi bankovci. Marka je glede na turek pridobila 12 lir (od 1.149 na 1.161,4 lire) in prav toliko tudi dolar (od 1.627,5 na 1.639,3 lire), medtem ko se je francoski frank vrnil čez raven 330 lir, švicarski pa je poskočil za kar 15 lir. Zunanja olajševalna okolica za slabo gibanje italijanske valute je prisla iz Bonna, kjer je Bundesbank popravila svoje kratkoročne obrestne mere v manjši meri od pričakovane in tako ugasnila upanja za znižanje lombardne mere na krajši rok.

Toda signali, ki prihajajo s trgov, so se na prejšnji pozitivni. »Včerajšnja gibanja niso niti približno tako travmatična, kot so bila tista izpred dveh, treh mesecev,« ugotavlja nek italijanski

posrednik v Londonu, »saj se je medtem položaj drastično spremenil.« Ostajajo pa »razpoložena«, ki se pojavljajo na trgih in včerajšnje gotovo ni bilo dobro, čeprav londonski »city« opozarja, da je trend v osnovi pozitiven, o čemer govori postopno nižanje diferenciala dolgoročnih obrestnih mer, kar naj bi bil znak, da se »tveganje Italije« manjša.

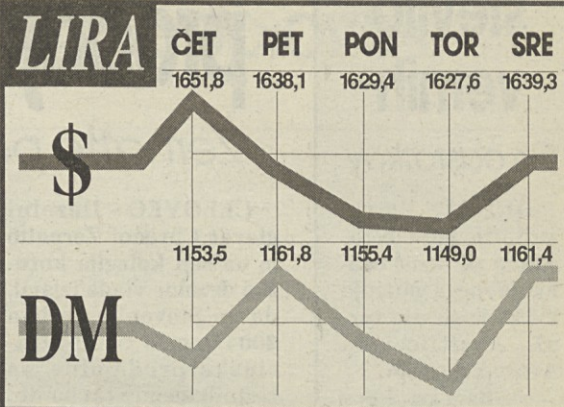
Prav tako sibiak kot lira je bil včeraj tudi milanski delniški trg in trg

državnih vrednostnih papirjev, vendar so bile negativne tudi mnoge evropske borze. Zadnji indeks Mibtel se je znižal za 0,74 odstotka, posli pa so bili kot v turek skromni, saj niso presegli 443 milijard lir vrednosti. Po mnenju posrednikov se je na »piazzi affari« povečala negotovost pred nedeljskimi referendumski, koristila pa ji gotovo niti ocena Mednarodnega denarnega sklada o pokojninski reformi. Nekaj napetosti je bilo

cutiti po objavi vesti o možnem razvoju preiskave o domnevnih bilancnih nepravilnostih nekaterih družb grupe Fiat, katere delnice so nadaljevale negativno gibanje zadnjih dni. Med ostalimi vodilnimi vrednotnicami so se nekoliko upehale bančne, pozitivne pa so bile Montedison.

Težak je bil včerajšnji dan tudi na trgu pogodb future na BTP, ki so izgubile celo lito. Seveda je prodajo pospešilo slabo

gibanje lire, povzru pa so z druge strani Atlantika odjeknile govorice o zaostritvi mehiske krize. Svoj delež negativnega vpliva pa imajo tudi italijanski problemi, o katerih smo govorili že pri denarnem in borznem trgu. Tecaj pogodbe na 10-letne BTP future, ki je v turek veljala 101,30, se je včeraj spustila na 100,30, medtem ko so bile menjave kar živahne: v Londonu je bilo sklenjenih 37 tisoč pogodb, v Milanu pa 12 tisoč.

»Boom« finančnih derivatov se nadaljuje

RIM - Narasčajoča negotovost glede gibanja kratkoročnih obrestnih mer in nadaljevanje valutarnih motenj povzročajo naraščanje poslov na trgu finančnih derivatov (opcije, futures, swaps). V prvem trimesečju letos je banka za mednarodne poravnave IBR dosegla nov absolutni rekord s 304,5 milijona pogodb, podpisanih na milanski borzi, medtem ko jih zunaj trga kroži še veliko več. V primerjavi z zadnjimi tremi meseci lani je prislo na borzi do globalnega zvišanja za 13 odstotkov, medtem ko so samo pogodbe na gibanje obrestnih mer dosegle 16-odstotno povečanje.

DAVKI / NEPREMIČNINE

Do konca junija plačilo predujma na davek ICI

TRST - Po majski poravnavi davčnih obveznosti za leto 1994, bomo morali spet seči po denarnici. Do 30. junija morajo namreč lastniki nepremičnin, in sicer poslopij, zazidljivih zemljišč in obdelanih kmečkih površin, plačati občini predujma na davek ICI (občinski davek na nepremičnine). Ta davščina, ki so jo uvedli leta 1993, je ostala enaka kot lani, nastopile pa so nekatere novosti, na katere moramo biti pozorni.

Z davkom ICI je kot pasivni subjekt obremenjen nosilec realne pravice do nepremičnine, ki služi kot bivalni prostor. Tako lastnik nepremičnine, ki jo uživa neka druga oseba, kot najemnik sta razbremenjena vsakršne dajatve. Vrednost nepremičnin, s katerimi razpolagajo podjetja in ki so uvrščene v kategorijo D, izračunamo z uskladjeno vrednostjo na osnovi količnikov, ki jih je določil pred kratkim izdani ministrski odlok. Od ostalih novosti naj omenimo, da letos ni več predpisano ločeno plačilo davka za nekdanje kmečke zgradbe, katerih lastniki se poklicno ne ukvarjajo s kmečko dejavnostjo. Lani so lastniki oziroma upravitelji kmečkih zgradb morali poravnati obveznost s posebnimi položnicami z zelenim odtisom, letos pa morajo ta davek združiti z dajatvami drugih nepremičnin in opraviti eno samo vplačilo z rdece natisnjeno položnico. Teoretično

je možno znižanje davčne obremenitve za prvo stanovanje, vendar so se doslej te zakonske možnosti poslužile le tri občine v Italiji, med katerimi ni nobene iz Furlanije-Juljske krajine.

Višino občinskega davka ICI izračunamo tako, da katastrsko vrednost zgradbe ali obdelanega zemljišča pomnožimo s količnikom, za katerega se je opredelila ustrezna občinska uprava: suče se lahko med 4 in največ 7 promilami. Katastrsko vrednost zgradb moramo pomnožiti s 100 za kategorije A, B in C, medtem ko za kategorijo D apliciramo količnik 50. Za zazidljiva zemljišča upoštevamo tržno vrednost, ki je odvisna od lokacije, indeksa zazidljivosti in vrste uporabe, za kmečke površine pa je merodajen dominikalni dohodek, ki ga pomnožimo s 75. Znesek davka ICI je sorazmeren s številom mesecev realne posesti ali izkoriščanja.

Davek ICI lahko zavezanci plačajo v dveh obrokih: do 30. junija predujem v višini 45 odstotkov dolgovanega zneska, preostali delež pa do 20. decembra 1995. Zavezanec lahko plača davek tudi v celoti do konca tega meseca. Podobno kot lani, je za prvo stanovanje priznan davčni odbitek v višini 180.000 lir, ki se ustrezno zniža v primeru več solastnikov (vsak si odbije svoj delež) ali če je oseba razpolagala z nepremičnino le nekaj mesecev. (B)

INDUSTRIJA / LOMBARDIJA

Brezposelnosti kmalu ne bo več

Industrijsko srce Italije utripa s polno paro - Težave le z lito in ceno denarja

MILAN - Pred nekaj dnevi je bila v Milanu letna skupščina zveze industrijcev Lombardije. Televizijske kronike so med udeleženci pokazale najbolj znane obraze italijanskega podjetniškega sveta, saj je znano, da je Lombardija srce italijanskega gospodarstva in da tod najdemo največja industrijska in trgovska podjetja kot tudi banke in zavarovalnice.

Vsakočkrat, ko Lombardija »kihne«, pomeni, da se je italijanskega gospodarstva lotila influenza. Ko pa se v Milanu pokažejo znaki izboljšanja zdravstvenega stanja, se začnejo veseliti po vsej Italiji, saj kmalu ne bodo več potrebovali aspirinov.

Tako je tudi tokrat. Se pred skupščino lombardskih industrijcev so bili objavljeni nekateri pozitivni podatki, in sicer ne samo o naraščanju industrijske proizvodnje, ampak predvsem o tem, da so v industrijskem sektorju nasteli več zaposlenih. Doslej so namreč vse statistike kazale, da je število zaposlenih sicer naraščalo, vendar je to veljalo predvsem za storitvene dejavnosti. V industriji pa ni in ni šlo, in celo v času »kapitalistično - liberističnega« vladanja Berlusconi je število zaposlenih v industriji nazadnje. Proizvodnja je sicer naraščala, vendar le po zašlugi nadurnega dela ob sobotah in marsikje tudi ob nedeljah. Več zaposlenih za že zaposlene delavce torej, nobenega pa za brezposelne.

V prvem trimesečju letos pa se je položaj v Lombardiji spremenil. Gre sicer za zasedaj malenkostnih premik v primerjavi z zadnjim letnim četrtletjem, vendar je vseeno pomemben. Porast zaposlenih v industrijskem sektorju je bil 0,4-odstoten, in to tako po zaslugi večjega števila zaposlenih kot manjšega števila tistih, ki so delo zapustili. V naslednjih starih letih naj bi se položaj v Lombardiji izboljšal do te mere, da bi prisli do polne zaposlitve, brezposelnost pa naj bi se vrnila v normalne fiziološke meje.

Stroji in naprave so bili v prvih treh mesecih letos v industriji izkoriščeni 81-odstotno, kar je pravi rekord, ki ni bil dosežen niti v najbolj uspešnih osemdesetih letih. Industrija ne proizvaja le za zunanji trg, ki kar pozira italijanske izdelke, temveč tudi za notranjega, ki je spet oživel. V primerjavi s prvim trimesečjem lani se je industrijska proizvodnja zvišala za 20 odstotkov, vrednost fakturiranega blaga pa za 11,5 odstotka. Lombardske tovarne imajo naročila za najmanj 60 dni, kar je nadpovprečno, težave pa jim povzročajo surovine, ki jih je v skladiščih bolj malo. Tiste, ki prihajajo iz tujine so seveda dražje zaradi neugodnega tečaja lire, povzru pa se je podražil tudi denar v bankah, kar industrijce v tem trenutku najbolj vznemirja.

Marko Waltritsch

NOVICE

Po konjunkturi za italijanska podjetja še struktura rast

RIM - Zveza italijanskih trgovinskih zbornic Unioncamere je izvedla raziskavo na vzorcu 3.335 podjetij, iz katere je izšel glavni podatek, da se podjetja po obdobju konjunkturalne rasti (ki jo je spodbudil predvsem izvoz po zaslugi oslabiljene lire) zdaj usmerjajo k strukturalni rasti. Raziskava analizira predvidevanja podjetij za gibanje glavnih kazalcev: promet, zaposlitev, investicije in splošna poslovna klima. Triletnje gospodarskega zvišanja v obdobju 1991-93 je kot vse kaže za italijanska podjetja že pozabljeno, saj kažejo zavirljivo vitalnost, o čemer govori tudi podatek, da se je število podjetij v zadnjem letu povečalo za 25.219 enot. Takega porasta ni bilo že od leta 1991, ima pa vse značilnosti masovnega pojava. O strukturalnem zasuku pričajo podatki iz začetka letošnjega leta, potem ko je bilo lansko bolj konjunkturalne narave, pojav pa velja posebno za severni del države, kjer podjetja rastejo tudi v investicijskem in zaposlitvenem oziru. Zadnja ocena Evropske komisije, po kateri naj bi se italijanski BDP v dveletju 1995-96 povisal več kot v ostalih državah Unije, torej le ni privlečena za lase.

Za mlade podjetnike je Italija ladja brez posadke

RIM - Mladi člani Confindustrie so »globoko razočarani«, ker se je politično in socialno preobrazanje, ki se je nakazovalo pred letom, že ustavilo, Italija pa je kot ladja z dobro skupino castnikov na krovu (vlada tehnikov), vendar brez posadke (politikov), ki jo je zapustila z resilnimi colni. Tako je italijanski družbenopolitični trenutek označil predsednik mladih podjetnikov Confindustrie Alessandro Riello, ki postavlja zahtevo po novi »politični in novi gospodarski ustavi«. Novi rod podjetništva je sit vsakodnevnih zmeranj in politične nestabilnosti, medtem ko gospodarstvo potrebuje programe, dodaja Riello, ki jih za zdaj ni videti ne na levi ne na desni polovici političnega neba.

ADRIA

ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko • Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/31-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

Italijanska podjetja daleč najslabši plačniki v EU

RIM - S povprečnim 90-dnevnim rokom izplačila za dobave je Italija zadnja na lestvici plačnikov v Evropi. Povprečni evropski rok je namreč 60 dni, italijanska podjetja pa so celo slabši plačniki od grških, kjer podjetja plačujejo svojim dobaviteljem v povprečnem roku 74 dni, medtem ko so na prvem mestu Finci s komaj 23-dnevnim in Nemci z 42-dnevnim povprečjem. Povzru je Italija tudi država, kjer je največ poddobavnih podjetij, ki morajo na plačilo blaga, ki so ga dobavila, čakati tudi 120 dni. Teh je namreč kar 22 odstotkov, medtem ko jih je v Grčiji 11, v Nemčiji pa komaj 1 odstotek.

ANKETA

V Avstriji naraslo število vernih

25 odstotkov

DUNAJ - Po rezultatih ankete inštituta za raziskovanje javnega mnenja IMAS je število vernih Avstrijcev in Avstrijk naraslo.

Medtem ko se je v anketi leta 1975 le 19 odstotkov vprašanih opredelilo za verne, se jih je po 20 letih znatno več, in sicer 25 odstotkov. Vse več vernih je med starejšimi, ženske pa so bolj verne kot moški. Delež vernih je velik zlasti med kmeti. Rezultat ankete je presenetil celo strokovnjake, analiza pa je pokazala, da Avstrijci razlikujejo med vero in Cerkvijo. (I. L.)

SLOVENIJA / PRIDRUŽITVENI SPORAZUM Z EU

Bo brezcarinskim prodajalnam odzvonilo?

Zernatto poročal koroški deželni vladi

CELOVEC - Deželni glavar Christof Zernatto je na seji kolegija koroške deželne vlade izjavil, da bo Slovenija do leta 2004 zaprla vse brezcarinske prodajalne na cestnih mejnih prehodih.

Deželna tiskovna služba je sporočila, da je Zernatto člane kolegija seznanil z dejstvom, da se je Slovenija v okviru pogajanj o pridružitvenem sporazumu z Evropsko unijo obvezala, da bo do leta 1998 zakonsko omogočila odpravo brezcarinskih prodajal ob meji. Zadnje brezcarinsko prodajalno naj bi Slovenija zaprla najpozneje leta 2004.

Koroški deželni glavar je v zvezi s pogajanjmi Slovenije z EU o pridružitvenem članstvu še dodal,

Deželni glavar Zernatto

da je v sporazumu posredno rešeno tudi vprašanje jedrske elektrarne Krško in da je Slovenija tudi pri tem upoštevala premisleke Koroške.

V sporazumu naj bi se Slovenija obvezala, da si bo prizadevala za »visoko raven jedrske varnosti«, pripravljena pa naj bi bila tudi izboljšati pretok informacij, če bi prišlo do okvare ali celo nesreče v krški jedrski elektrarni.

V sporazumu o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji pa naj bi bilo rešeno tudi vprašanje vključitev slovenskih tovornjakov v sistem ekoloških točk, ki so ga v Avstriji že vzpostavili.

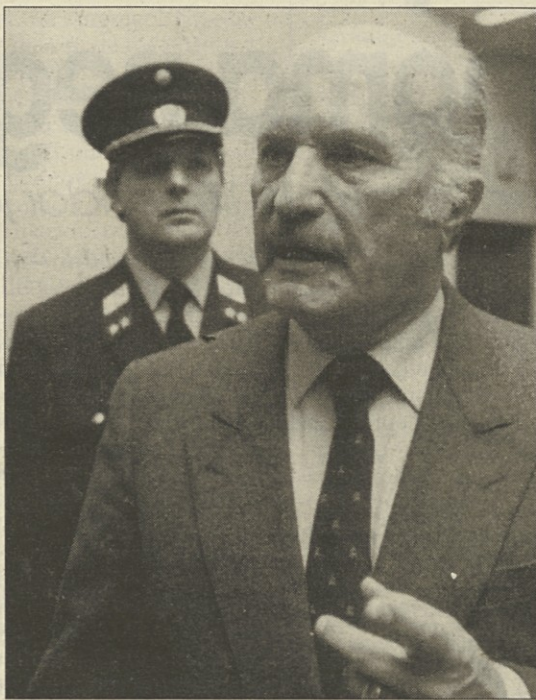
Zernatto je vključitev omenjenih točk v sporazum o pridruženem članstvu, ki naj bi ga podpisali Slovenija in Evropska unija, označil kot »uspeh za Koroško«.

Ivan Lukan

W. PAPST / SODIŠČE

Osem let zapora zaradi velike goljufije

Škoda znaša 750 milijonov šilingov

CELOVEC - Porotno sodišče v Celovcu je nekdanjega upravitelja zdaj že zaprte tovarne celuloze v Magdalenu pri Beljaku, 70-letnega Wilhelma Papsta (slika zgoraj), po skoraj dveh mesecih sodni obravnavi obsodilo na osem let zapora. Obsojen je bil zaradi poskusa goljufije, medtem ko ga porotniki oprostili obtožbe goljufivega oskodovalja upnikov in neresničnega pričevanja.

Sodišče je sodbo utemeljilo s tem, da je Papst pri sanaciji tovarne celuloze pri Beljaku storil kazniva dejanja, ker je v izračun zavestno vključil tudi morebitno škodo, ki bi jo utrpeli tretji. Škoda za deželo Koroško je tudi nastala, in sicer v višini skoraj 750 milijonov šilingov.

Kot je znano, je bila sanacija tovarne celuloze končana ne le z gospodarskim polomom, temveč je povzročila politični pretres na koroških deželnozborskih volitvah leta 1989, saj so socialisti izgubili absolutno večino.

Neuspešni upravitelj je na sodišču trdil, da je postal žrtev strankarskopoličnega obračunavanja na Koroškem. Prav to pa mu je tudi onemogočilo uspešno izvajanje sanacije, pri kateri je bil tudi sam oskodoval za najmanj sto milijonov šilingov.

Državni tožilec je takoj ob sodbi napovedal, da bo vložil ničnostno pritožbo, Papstov odvetnik pa je za svojo stranko zaprosil čas za premislek.

Ivan Lukan

AVSTRIJA

Odslej tudi v pomoč OEVS

DUNAJ - Avstrijska zvezna vlada je včeraj odobrila zakonsko novelo, s katero bo Avstriji omogočeno sodelovanje pri mirovnih akcijah v okviru Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OEVS).

Kot je znano, veljavna avstrijska zakonodaja Avstriji dovoljuje le sodelovanje pri mirovnih akcijah Organizacije združenih narodov (OZN).

Avstrija bi zdaj lahko prvič sodelovala v eni od mirovnih akcij OEVS, in sicer v armenski enklavi Gorski Karabah, za katero se bori Armenija in Azerbejdžan.

Pogoj za avstrijsko sodelovanje pa je, da na tem območju dokončno zavlada mir. (I. L.)

KOROŠKA / OBRAČUN ZA KARAVANŠKO AVTOCESTO

Stranke zahtevajo preiskavo

CELOVEC - Skandal v zvezi z zaključnimi obračuni gradbenih del na odseku karavanske avtoceste med Beljakom in predorom skozi Karavanke se naprej močno odmeva v koroški in avstrijski politični javnosti.

Očitno previsoki obračuni pa ne zaposlujejo le državnega tožilstva v Celovcu, temveč gre pri tem tudi za politično odgovornost. Svobodnjakom na čelu s Haiderjem ne kaže dobro, saj so bili ves čas politično odgovorni za gradnjo cest na Koroškem.

Koroški socialdemokrati in ljudska stranka, pa tudi zelena frakcija v državnem zboru so več-

raj zato zahtevali ustanovitev preiskovalnih odborov - enega na deželni, drugega pa na zvezni ravni.

Klubiški predsednik poslancev SPÖ v koroškem deželnem zboru Peter Ambroz je na tiskovni konferenci včeraj v Celovcu poudaril, da ne dvomi, da so za skandal politično odgovorni svobodnjaki, dejal pa je tudi, da sumi, da je pri-

šlo do »ostrih pritiskov od zgoraj«, in sicer na uradnikom, ki so že pred leti opozarjali na morebitne nepravilnosti pri obračunih.

Deželni tajnik socialdemokratov Repar pa ni izključil možnosti, da gre pri vsej stvari morda tudi za posredno financiranje svobodnjake stranke, saj so pri gradnji karavanske avtoceste zaposlena gradbena podjetja oglašala v tedniku svobodnjakov »Kärntner Nachrichten« (gre za več stotisoč šilingov - op. ured.). Kot smo poročali, je Družba za gradnjo avtocest v Av-

striji ÖSFİNAG pri pregledu zaključnih obračunov odkrila, da so gradbena podjetja zaračunala dela, ki jih sploh niso opravila.

Takšna dela naj bi bila vredna od 50 do 70 milijonov šilingov, za nadzor in odobritev obračunov pa je bil odgovoren oddelek pri koroški deželni vladi. Zal ta nepravilnosti ni odkril.

Skandal je prišel v javnost sele, ko je družba ÖSFİNAG izvedla nekaj preiskav in ugotovila, da je prišlo do nepravilnosti.

Ivan Lukan

AVSTRIJA / VELIKO RAZOČARANJE NAD EVROPSKO UNIJO

Vse več potrošnikov se odloča za nakupe osnovnih potrebščin v sosednjih, cenejših državah

Če se razmere ne bodo spremenile, bo državna blagajna vsako leto revnejša še za poldrugo milijardo dolarjev

DUNAJ - Tisoči avstrijskih potrošnikov, razocaranih, ker se po vstopu države v Evropsko unijo cene izdelkov na domačem trgu niso znižale, se odločajo za nakupe v sosednjih državah, kjer za enako vsoto denarja dobijo več. Strokovnjaki s področja gospodarstva in trgovci že dalj časa opozarjajo vlado, da ne gre za muho enodnevnico. Menijo, da bo zaradi nakupovanja Avstrijcev na tujem že zdaj zadolžena državna blagajna vsako leto revnejša za dodatnih 15 milijard šilingov (1,5 milijarde dolarjev).

Avstrija se sooča s čedalje večjo konkurenco sosednjih držav, članic Evropske unije - nemško in italijansko, vedno bolj pa je čutiti tudi razvoj trgovske žilice na Madžarskem, v Slovaški, Češki in Sloveniji. Erwin Pock, direktor Inštituta za trgovske studije, meni, da je zaradi manjše vsote denarja, zbranega od različnih davkov, v nevarnosti deset tisoč delovnih mest. Gospodarska zbornica predlaga takojšnjo ukinitve davkov

na vino in druge alkoholne pijače. »Cene izdelkov so odločno previsoke. Veliko ljudi ima prevelik dobiček,« je izjavil Egon Smeral, analitik iz avstrijskega raziskovalnega inštituta WIFO.

»Ljudje ne smejo popustiti, predvsem tisti iz obmejnih krajev ne; vedno znova morajo pristojne opozarjati na nujnost uvedbe nekaterih sprememb. Nekateri so že zdaj aktivni,« je izjavil Smeral. Največ ljudi se odpravljajo po nakupih ob sobotah; promet na cestah proti sosednjim državam je takrat najbolj gost; proti vzhodu se odpravljajo predvsem tisti, ki nameravajo kupiti osnovna živila, proti zahodu pa kupci potrošniških izdelkov. Nekateri mlečni izdelki so se po vstopu Avstrije v Evropsko unijo res pocenili, vendar se obljube politikov pred referendumom, da se bodo cene na splošno znižale, niso uresničile. Junija lani sta kar dve tretjini Avstrijcev podprli vstop države v EU. Prejšnji teden je Gallupova anketa javnega mnenja pokazala, da se za

izključitev iz EU zavzema 47 odstotkov vprašanih. Zanimivo je, da večina Avstrijcev ne hodi samo nakupovat na Slovaško ali na Madžarsko, ampak se številni vozijo predvsem v mesto Sopron, ki je od Dunaja oddaljeno štiri ure vožnje, popravljat zobe, saj so cene uslug zobozdravnikov nekajkrat nižje. V Bratislavi, ki je od Dunaja oddaljena le uro vožnje, si zadovoljno manejo roke optiki. Avstrijci namreč hodijo tja kupovat kontaktne leče, saj so tam iste znamke za dobrih 60 odstotkov cenejše kot doma. V krajih okrog Salzburga ljudje že dolgo nakupujejo v sosednji Nemčiji, od lani pa se je njihovo število še zvišalo. Avstrijski tednik News je maj narenil primerjavo med cenami nekaterih izdelkov doma in v Italiji, kjer je bilo nakupovanje zaradi padca lire za Avstrijce zelo ugodno, saj je vrednost silinga vezana na marko. Avstrijci za vsoto, ki jo morajo doma odšteti za en par kavbojk, lahko v Italiji kupijo dva para kavbojk iste znamke, v Nemčiji kupljen pralni stroj je za

2530 šilingov cenejši, steklenica whiskyja pa v Italiji za 137 šilingov. Tisti z izbranim okusom in debelo denarnico si lahko v Italiji kupijo ferrarija F50 in tako privarčujejo nič manj kot milijon šilingov (sto tisoč dolarjev). Trdna vrednost silinga sicer ustreza kupcem, ogroza pa izvoz. Letos sta že bankrotirali manjši tovarni smuči, vendar je finančni minister Andreas Staribacher kljub opozorilu izvoznikov gluh za predloge za devalvacijo silinga.

Zaradi množičnih nakupov v obmejnih avstrijskih krajih se bodo morali zamisliti domači trgovci, ki so običajno do kupcev neustrežljivi. »Morali bodo spremeniti svoje zelezne navade, sicer bodo izgubili se več kupcev,« meni Smeral. Ob sobotah so trgovine v Avstriji zaprte že ob 13.00 - razen vsako prvo v mesecu, ko se v njih gnete toliko ljudi kot v predbožicnem času. Od ponedeljka do petka so trgovine odprte le do 18.00, čeprav veliko potencialnih kupcev dela do iste ure, servisi pa so ob

sobotah sploh zaprti. Zaposleni morajo torej po nakupih med delovnim časom; uradni podatki o tem, koliko delovnih ur je izgubljenih na račun takšnih nakupovanj, so težko dosegljivi, vendar ni dvoma, da veliko. Močni avstrijski sindikati se zavzemajo za to, da ljudje ne bi delali ob sobotah, vendar ankete med zaposlenimi v obmejnih krajih kažejo, da so številni pripravljeni delati ob sobotah tudi dlje, čeprav je res, da bi se veliko Avstrijcev težko odpovedalo prostemu sobotnemu popoldnevu. Raje se vozijo po nakupih na tuje, ali pa dretnajo v supermarketih, ki komaj za služijo to ime: večina jih je namreč premajhnih, izbira sveže hrane - ne le sadja ali zelenjave - se se zdalec ne more primerjati s francoskimi »hipermarketi«. »Nekaj se bo moralo spremeniti, čeprav mogoče ne prav kmalu. Ljudje se bodo zamislili, ko bodo imeli na izbiro dve možnosti: se prilagoditi potrošniškim potrebam ali pa ostati brez dela,« meni Smeral.

Steve Pagani/Reuter

TRŽAŠKI KNJIŽNI SEJEM

»Trg Gutenberg je mesto podprlo Občina pa premalo«

Do nedelje je Trst gostil posebno pobudo: Trg Gutenberg, knjižni sejem, ki pa se odločno razlikuje od njemu sorodnim prireditvam. Gre za posebno formulo knjižnega sejma, ki je nasprotno od večine tovrstnih sejmov namenjen predvsem založniku. Turinski salon, vsakoletni sejem mladinske knjige v Bologni in vsi ostali namenljajo pozornost predvsem založnikom, Trg Gutenberg pa se je postavil na stran odjemalca in si prireditev zamislil iz bralcevega zornega kota.

Ob zaključku desetdnevne prireditve, ki sta jo organizirala Ljudska knjižnica in Center za mladinsko literaturo Alberti, smo odgovornega pri centru Alberti Livia Sossija prosili za obračun.

Kako ste zadovoljni z izidom druge izvedbe Trga Gutenberg?

»Mislim, da smo lahko s prireditvijo nadvse zadovoljni. Naleteli smo na izreden odziv, v primerjavi z lanskim letom se je obisk na Trgu povečal za 40 odstotkov, ceprav moramo upoštevati, da smo letos podaljšali prireditev za tri dni. Tudi knjigarnarji, ki so na sejmu imeli stojnice, so izredno navdušeni, pravijo, da so v desetih dneh prodali 15.000

knjig. Kljub nekaterim dnem grdega vremena lahko rečemo, da je bila prisotnost obiskovalcev stalna; večina srečanj in predstavitev so naletele na veliko zanimanje, z izjemo tistih, ki so bile na programu ob nemogočih urah. Zato mislim, da bomo v prihodnje omejili srečanja na popoldneve in jutra v celoti posvetili laboratorijem.

Uspeh umetnostnih, likovnih in pesniških delavnic je bil res nepopisen. Povprasevanje je bilo tolikšno, da sploh nismo mogli ustreči vsem otroškim vrtcem, osnovnim in srednjim solam, ki so se želele sodelovati. Sploh pa so imele vse prireditve za otroke, tako

kot dan posvečen mladinski literaturi, največji odziv.«

(Na sliki delavnica z ilustratorjo Jasno Merkù, foto KROMA).

Mislim, da je bilo za slovensko skupnost v Italiji izredna prilagoditev, da se predstavi svojo pisano besedo, in to kar na središčnem mestnem trgu.

»Zame je bilo to povsem naravno, sicer pa smo se izrecno potrudili, da bi dali besedo slovenski kulturi, tako s predstavitev slovenskih umetnikov, z gledališko predstavo amaterske skupine Tabor in predvsem s stojnico slovenskih knjig. Nadvse razveseljuje je

tudi dejstvo, da smo utegnili privabiti obiskovalce iz bližnjih mest, Benetije, celo Avstrije in Slovenije. Potrudili smo se namreč, da bi Trgu dali mednarodno podobo, kajti prepričani smo v nujno medkulturnega sodelovanja in medsebojnega spoznavanja preko kulture. V ta namen smo letos začeli tudi s predstavitev tuje založniške produkcije. Letos smo predstavili delovanje založniške hiše Lipa iz Kopra, v prihodnje pa bi se radi približali tudi s sirsim slovenskim založniškim delovanjem, hrvaskimi založniškimi hišami in produkcijo ostalih dežel Alpe-Jadrana.«

V čem je - po vaši presoji - uspeh pobude?

»Mislim, da smo odkrili zmagovito formulo in da je njen uspeh ravno v tem, da je naša pobuda namenjena predvsem bralcu. Nas namen je bil namreč knjigi približati čim večje število potencialnih bralcev. Zaradi tega je med organizatorji Ljudska knjižnica in iz istega razloga so na Trgu bili s svojimi stojnicami prisotni predvsem knjigarne in manj založniki. Da bi bralca pritegnili h knjigi, moramo biti čim bolj pozorni do interesov teh. Zato smo poskusili s tematsko razporeditvijo programa, z namenom, da bi krili čim večjo paleto bralcevih možnih interesov. S predstavitev knjig, predvsem pa s krstno predstavitev številnih del mladih ustvarjalcev smo publiki želeli dati možnost, da se seznani z novo produkcijo. Seveda smo se omejili samo na nekatere znanje. Lepo bi bilo, ko bi lahko v prihodnje predstavili in analizirali tudi področja, kot so filmska produkcija, gledališče, svet informacijskih občil, za katere letos nismo imeli več dni na razpolago. Tudi multimedialni aspekt, katerega smo letos obeležili z video in internetom, bi bilo treba v prihodnje se poglobiti.«

Ali lahko torej pričakujemo tretjo izvedbo Trga Gutenberg?

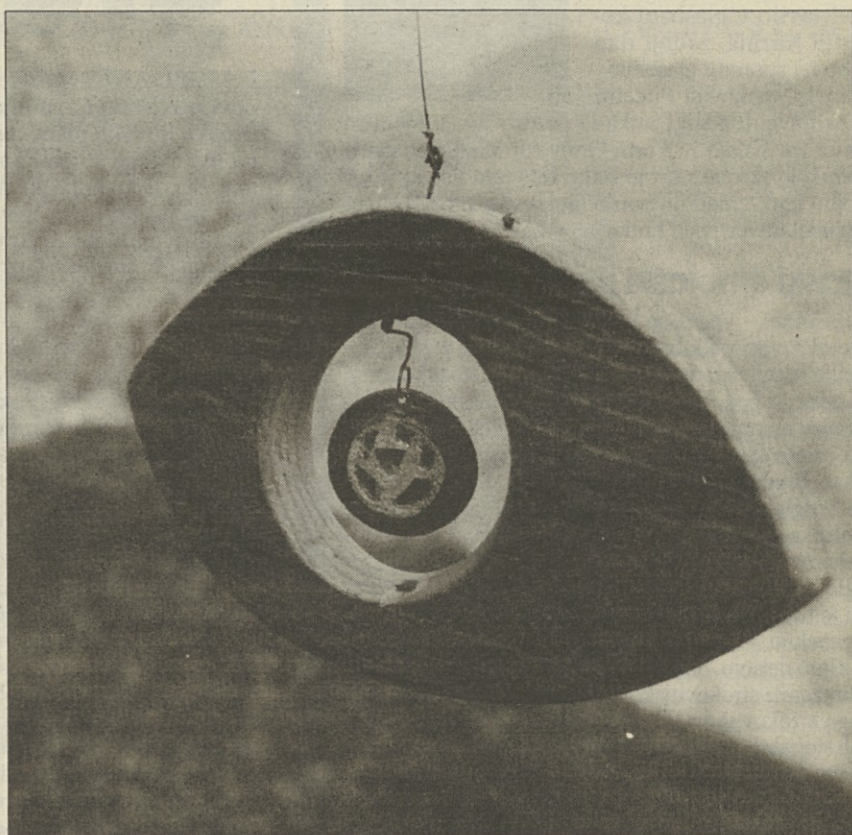
»Dobili smo že povabilo, da bi Trg Gutenberg priredili v Aquili. Skupina iz tega mesta, ki je sodelovala pri naših laboratorijih, je bila nad pobudo izredno navdušena. Seveda nam je to v veliko zadoščenje, kajti to je za nas potrdilo, da smo zadeli v živo in s Trgom Gutenberg predlagali res nekaj novega.

Prepričani smo, da smo Trstu ponudili res izjemno prilagoditev, in da so take in podobne prireditve za mesto življenjskega pomena. Upamo pa, da se bodo tega zavedle tudi mestne ustanove in nas v bodoče bolj konkretno podpre. Kajti samo z zagotovljeno podporo ustanov bo mogoče uresničiti tudi tretji Trg Gutenberg. Tržaška občina nam ni poleg spodbudnih besed in čestitk z ničemer drugim pomagala, za pobudo takih razsežnosti kot je Trg Gutenberg, pa moralna podpora ni dovolj.«

Tatjana Dolhar

BENEČIJA

Po lanskem uspehu bo tudi letos zaživela »Postaja Topolovo«

Prvega julija bo v Nadiskih dolinah ponovno stekla pobuda »Postaja Topolovo«. Scenarij je majhna slovenska vas v občini Grmek, Topolovo oziroma v domači izreki Tapoluove, 700 metrov nad morjem in nedaleč od italijansko-slovenske meje, do katere pridemo pes v nekaj minutah. Topolovo steje danes komajda kakih 50 prebivalcev, medtem ko jih je bilo se pred štiridesetimi leti 350: tako visok davek je vas placala gospodarskemu razvoju, ki je pustil ob strani gorata in obmejna področja. Meja je v preteklosti negativno učinkovala tudi na psihologijo ljudi iz Nadiskih dolin. Vendar je vas Topolovo kljub svoji sedanjosti zapuščeni ohranila svoje navade in bogato domačo arhitekturo, ki je del krajevnega kulturne dediščine.

Kaj je pravzaprav »Postaja Topolovo«? Gre za neke vrste umetnostno kolonijo, pri kateri je lani sodelovalo 16 umetnikov iz različnih držav, ki so se tu srečali in primerjali svoja umetniška izkustva. Povabljeni umetniki so opravili svoj začetni ogled te majhne vasice ter prenesli spodbude, ki so jih tu dobili, v 16 instalacij na mestih, ki so jih

po svojem občutku izbrali umetniki sami in ki so tam ostale na ogled (na sliki ena od lanskih instalacij, foto KROMA).

Vas je pobudo sprejela z zanimanjem, ki je preseglo vsa pričakovanja. Vascani so radi ponudili svoje gostoljubje umetnikom, očistili vas robide in plevela, okrepili razsvetljavo, ponovno odprli staro gostilno. Ob likovni koloniji so bile v vasi slovenske in italijanske gledališke predstave, literarni večeri, koncerti in druge kulturne prireditve.

Prav zaradi dobrega odziva domačinov in širše publike, ki je skozi to pobudo v nekem smislu odkrila Benetije, bodo pobudo ponovili tudi letos. Tudi na tokratni izvedbi bo sodelovalo 16 povabljenih umetnikov iz Slovenije, Hrvaske, Avstrije, Nove Zelandije ter seveda iz raznih dežel Italije. Organizator je Društvo beneskih likovnikov v sodelovanju s kulturnim društvom Recan; gre za društvo, ki se nestetih težavam in nasprotovanju nekaterih krogov navkljub že več kot 20 let trudita za ohranitev domačih korenin in za rast kulturnega izročila skupnosti.

Pulse, dvojni album skupine Pink Floyd s posnetki lanske, izredno uspešne turneje

Vec kot pet milijonov ljudi jih je videlo lani na stotih koncertih na vseh celinah, med katerimi tudi mnogi izmed nas na nepozabnem koncertu 15. septembra na stadionu Friuli v Vidmu. Mnogi izmed teh, in seveda številni drugi, si lahko že v teh dneh privoščijo spomin na koncert. Govorimo o skupini Pink Floyd, ki je prav v teh dneh izdala dvojno ploščo s posnetki lanske turneje.

Pink Floyd, z Rolling Stonesi najbolj znana in najbolj priljubljena rock skupina zemeljske oble, temeljito opravi vsako delo. Tako je bilo v preteklosti za skoraj vse njihove plošče, tako je bilo lani za tehnološko brezhibne koncerte in tako je tudi danes za novi album Pulse. Dvojna plošča, na kateri je kar 24 skladb za skupnih skoraj dve uri in pol glasbe, je pravi biser. Ze ovitek vabi k nakupu. Na hrbtni strani gori rdeca utripe-

tajočo lučko (trajala naj bi vsaj šest mesecev), ki nas opozarja na nekaj izjemnega. V notranjosti je poleg dveh plošč še 52 fotografij z

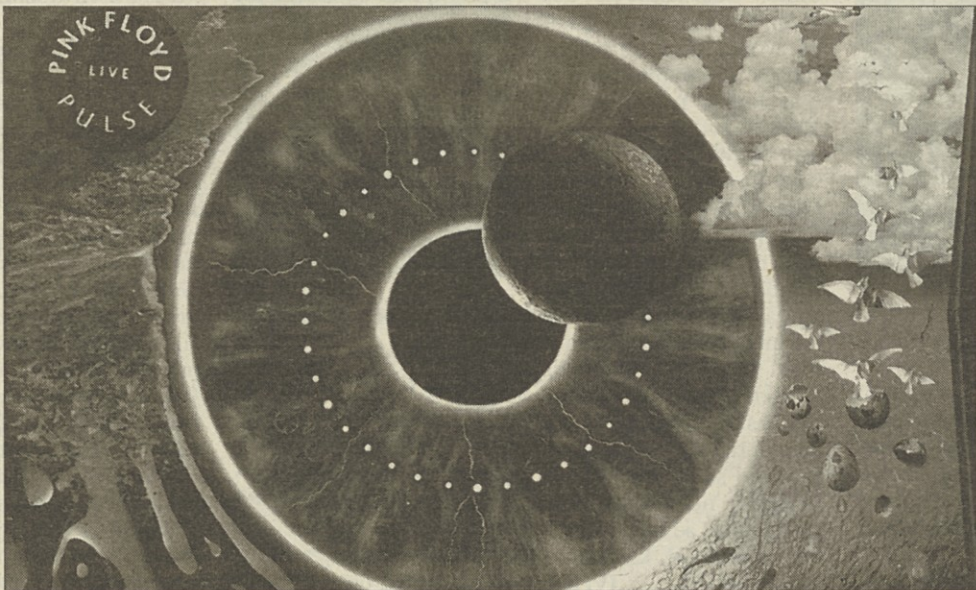
lanskih koncertov. Glasbo so posneli v Londonu in na drugih evropskih koncertih, ko je bila uigranost skupine totalna. Z otvoritvenega koncerta lanskega marca v Miamiu imamo sicer piratski album, ki je za tovrstne plošče izredno dobro posnet, vendar se na njem slisijo se nekatera neskladja med glasbeniki. Novi album pa je posnet z novo tridimenzionalno tehniko Q sound in vsebuje tudi vse pesmi mitične plošče The Dark Side of The Moon, ki je izšla leta 1973 in je do danes prodala

kar 28 milijonov izvodov in bila najdlje v lestvici stotih najbolj prodanih plošč na svetu.

David Gilmour, deus ex machina angleske skupine, je pred nekaj tedni v Londonu na predstavitvi plošče dejal, da se bodo Pink Floyd sedaj za nekaj let odpocili. Zadnja tri leta so namreč bili popolnoma zasedeni s pisanjem lanske plošče, pripravo koncertov, igranjem v živo in mešanjem tega live albuma. Popolnoma so se odtujili od družine in prijateljev, tako da se bodo za nekaj let njihovi fani morali zadovoljiti s temi posnetki.

Pinkom pa ne bo zal. Verjamejo v izreden uspeh te plošče, saj so samo za evropsko tržišče pripravili kar dva milijona plošč (stiristotisoč samo za Italijo). Kljub ogromnim vsotam denarja, ki so si jih Gilmour, Mason in Wright nakopili v vseh teh letih, jih bodočnost planeta še vedno zaskrblja. Ne tajiyo svojega levicarstva, ne ljubijo angleske in niti ameriške vlade, Berlusconi jim sploh ni všeč, odpravili bi vse monopole in oligopole, želeli bi pravicnejšo delitev sredstev. Tudi zaradi tega so pri raznih humanitarnih akcijah vedno v prvi vrsti.

Ales Waltritsch

NA KRATKO

Dnevi glasbenega gledališča

LJUBLJANA - V Novi Gorici bodo od danes do sobote potekali mednarodni Dnevi glasbenega gledališča. Na nocojsnji otvoritvi bodo igralci iz Brna zaigrali, zapeli in zaplesali v musicalu Sen Kresne noci. Jutri so na vrsti gostitelji: Primorsko dramsko gledališče se bo predstavilo v glasbeni komediji Kazina, zadnji dan pa bo na sporedu glasbeno-lutkovni spektakel Puccini bo ozdravel (na sliki lutka iz predstave). V njem se igralci (prihajajo iz Porte Girevorli Vinci) po odru premikajo skupaj s svojo lutko in s tem ustvarijo t.i. dvojno igro; videli jih bomo lahko spet na otvoritveni predstavi festivala Lutke '95 v Ljubljani. (M. Z.)

Tržaški etnološki raziskovalci

LJUBLJANA - Včeraj so v sklopu etnološko obarvanih večerov, ki jih v Klubu Cankarjevega doma prireja Slovensko etnološko društvo, kot zadnji v letošnji sezoni (etno-večeri bodo spet stekli v oktobru) nastopili gostje iz krajev onkraj italijanske meje, Slovenci, ki se posvečajo etnološkim raziskavam. Gostje: Milan Pahor, Živa Pahor, Breda Pahor, Martina Repinc, Kristina Kovacic, Luigia Allegro in Andrej Furlan so predstavili etnološka prizadevanja, ki že vrsto let potekajo v italijanskem zamejstvu, in ki so vezana zlasti na Odsek za zgodovino trzasko Narodne in študijske knjižnice. Slednji je tudi prispeval pobudo za tovrstne raziskave, ki pa zaenkrat še nimajo ustrezne institucionalne podlage. Kljub dejstvu, da je v zamejstvu kar nekaj etnološko izobraženih strokovnjakov, ne premore področje niti enega strokovnjaka, ki bi se etnološkim raziskavam profesionalno posvetil. Delo, ki torej temelji na ljubitelstvu (ceprav, kot so poudarili, na profesionalni ravni), je doslej obrodilo že vrsto razstav (najobsežnejša je bila Clovek in trta), publikacij, raziskovalnih taborov ter spontanosti zbirateljskih akcij. V okviru včerajšnjega večera, ki je privabil nekaj deset obiskovalcev zlasti starejše generacije, so predstavili tudi dva tipa trzasko zenske praznične noše, med predstavitvijo posameznih etnoloških projektov, vezanih na področja od trzasko pokrajine do Režije, pa so se oglasile tudi Roze majave (Majske rože) iz Režije. (V. U.)

Najbolj prodajana leposlovna dela v izbranih slovenskih knjigarnah (v mesecu juniju)

Med največkrat omenjenimi prodajanimi deli je Carovnikov vajenec Evalda Flisarja, ki ga je letos ponovno natisnila založba Julija Pergar. Med prevodnimi deli je najbolj odmevna Jetnica francoskega pisatelja Marcela Prousta, ki je ustvaril sodobni psihološki roman. Sicer pa je seznam zelo pester in poleg starih uspešnic, kot so, denimo, Borboletta Marinka Fritz Kunc, Mogoče (Mogoče ne) Roberta Fulghuma (gre za kratke zabavne zgodbe z moralno poanto), Sodobni clovek isče duso Carla Gustava Junga, vsebuje tudi novosti, med njimi 7 let pozneje Janeza Janše, Ivana Borstnerja in Davida Tasiča ter razprodano najnovejšo pesniško zbirko Borisa A. Novaka, ki so jo že ponatisnili.

Knjigarna založbe Obzorja Maribor, Gosposka 24, Maribor
1. Evald Flisar: Carovnikov vajenec, založba Julija Pergar, 1995

2. Tone Kuntner: Marija Snezna, založba Obzorja, 1995
3. Tone Partljic: Pri Mariji Snezni zvoni, založba Obzorja, 1994
4. Marinka Fritz Kunc: Borboletta, samozaložba, 1994
5. Dimitrij Zilevski: Otok brez milosti, založba Rotis, 1995

Plečnikova knjigarna, Subičeva 1, Ljubljana

1. Znamenita pisma (zbral Frank McLynn), DZS, 1995
2. Carl Gustav Jung: Sodobni clovek isče duso, založba Julija Pergar, 1994
3. D. Kalan: Olimpi, RTV Slovenija, 1995
4. Janez Janša - Ivan Borstner - David Tasič: 7 let pozneje, založba Karantanija, 1995
5. Louise L. Hay: Moc je v tebi, založba Rea, 1994

Knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, Ljubljana

1. Evald Flisar: Carovnikov vajenec, založba Julija Pergar, 1995
2. Robert Fulghum: Mogoče (Mogoče ne), Mladinska knjiga, 1995
3. Marcel Proust: Combray, DZS, 1991
4. Boris A. Novak: Mojster nespečnosti, Mladinska knjiga, 1995
5. Janko Kos: Na poti v postmoderno, Literarno - umetniško društvo Literatura, 1995

Knjigarna Libris, Prešernov trg 9, Koper

1. Ruth Rendell: Strah pred naslikanim vragom, Mladinska knjiga, 1995
2. Marcel Proust: Jetnica, DZS, 1995
3. Agatha Christie: karte na mizo, Mladinska knjiga, 1995
4. Marko Sterle: Stara hisa, Mladinska knjiga, 1995
5. Evald Flisar: Carovnikov vajenec, založba Julija Pergar, 1995

Knjigarna Karantanija, Gornji trg 26, Ljubljana

1. Marcel Proust: Jetnica, DZS, 1995
2. Peter Handke: Nauk gore Sainte - Victore, Drava, 1994
3. Georges Bataille: Zgodba o očesu, Nova revija, 1995
4. Jean Genet: Cudez vrtnice, Aleph, 1995
5. Uroš Zupan: Odpiranje Delte, Mihelac, 1995

Pripravlja Andreja Paljevce

GLEDALIŠČE / KOREODRAMINA CARMINA SLOVENICA

Ljudska pesem v groteskni podobi

LJUBLJANA - Reziser Damir Zlatar Frey je v svoji novi predstavi Carmina Slovenica vzel za osnovo slovensko ljudsko pripovedno pesništvo in ga s komorno interpretacijo starih komedijantov in pevke prenesel v nas čas. Dogajanje krutega, krvavega, vendar hkrati tudi nežnega, lirčnega srednjeveškega sveta je postavljeno v ambient Krizevniške cerkve, ki vnaša v grotesknost in profanost predstave pridih sakralnega.

Vhod na osrednje priporočilo vodi skozi nekakšen predor iz rdečega, polzečega blaga, ki prekriva celotno sceno. Z njim igralci na začetku predstave ognejo okoli glave vse gledalce, ki sedijo v krogu okoli prizorišča, očiscenege večjih scenskih rekvizitov. Tako je - kar je značilno za predstave Koreodrame - vzpostavljena tesnejša in intenzivnejša blizina med igralci in občinstvom. Poleg zamaskiranega glasbenika z gongom in bobni ter manjših skatel, v katerih so spravljeni lasulje, maske, sekira, meč, ni na sceni ničesar razen nenehno valujoče rdeče tkanine, ki služi zavijanju, odvijanju, prekrivanju, razkrivanju igralcev, oblečenih v črne

moske obleke.

Kontrast rdeče - črne vizualizira temeljno protislovje, vpisano v življenje. Gre za znano dvojico eros - tanatos, o kateri govorijo tudi izbrane ljudske pesmi, ki so razvrščene v naslednje tematske sklope: Junaske pesmi, Mitične pesmi, Pesem o mrtvih nevestah, Legende, Marijanske pesmi in pesmi O materah detemorikah. Izbor besedil in glasbenega materiala je naredila Bogdana Herman, ki ljubiteljsko že nekaj časa zbira gradivo iz slovenskega ljudskega izročila. Če se malo pomudimo pri navedenem izboru, vidimo, da kljub njegovi pestrosti prevladuje določena motivika, ki očitno vznemirja Freya. Označili bi jo lahko

s tako imenovanimi obredni prehoda, temeljnimi določnicami cloveškega življenja, kot so rojstvo, poroka, smrt. Obsiren je zlasti zadnji tematski sklop pesmi O materah detemorikah, ki izraža protislovje, ko ženska ni samo prinasalka življenja, pač pa tudi smrti.

Opazen je tudi velik izbor pesmi, v katerih so ubesedene zgodbe žensk (Elenora, Jerica, sv. Barbara, Marija, Desetnica...) in

distancirano igro nadcasovno duhovno noto, spoj večnih strasti, hrepenenj, bolečine in strahov. Njen protipol in posrečena dopolnitev, ki vzpostavlja frivolno distanco tudi s faktografskim napovedovanjem naslovov, krajev, letnic in zapisovalcev pesmi, so komedijanti - Violeta Tomič, Mojca Partljic, Maruša Oblak in Ivan Rupnik. Slednji izstopa z burleskno in ekspresivno igro zlasti ženskih likov.

Damir Zlatar Frey: Carmina Slovenica, Koreodrama, izbor pesmi, izreka, uvajanje v petje in lektorstvo Bogdana Herman, scena Andrej Strazišar, kostumi Jerneja Jambrek, luč Miro Janežič, fotografija Goran Bertok, inspicient Mirca Jenča, producent Damir Domitrovič Kos, poje Ditka Haberl, igrajo Maruša Oblak, Mojca Partljic, Violeta Tomič, Ivan Rupnik.

ni naključje, da je zvezda večernica, ki nenehno vzhaja in zahaja v otonih, zvonkih in milih melodijah (brez instrumentalne spremljave) Ditka Haberl. Njena pozicija je vedno središčna, vloga pa ritualna, saj vnese v ironično,

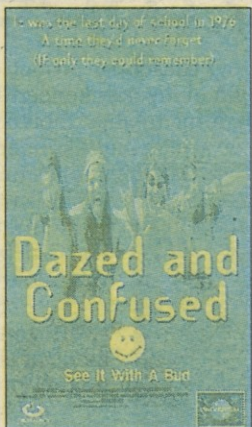
Predstava, zasnovana na kontrastih, je vsekakor ujevala pravo ravnovesje med igrivim, norčavim in resnim potovanjem skozi slovensko in hkrati tudi srednjeevropsko duhovno tradicijo.

Andreja Paljevce

Violeta Tomič in Maruša Oblak v rdeči maternici Carmine Slovenice (v ozadju Ivan Rupnik)

PREMIERI NA VIDEO

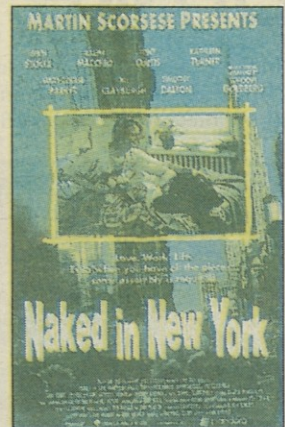

Zbegani in zmedeni

Dazed and Confused, generacijska komedija, distribucija Karantanija, koproducent, scenarist in režiser Richard Linklater, ZDA, 1993, 98 minut.

28. maj leta 1976. Za-

dnji solski dan na gimnaziji. Maturanti zaključujejo solanje, »prvčki« pa se morajo podrediti njihovim iniciacijskim »obredom«. Tako fantje kot dekleta. Od zadnjega solskega zvonca do jutra prihodnjega dne spremljamo ti dve skupini najstnikov, ki živita v svojih pričakovanih in realnostih. Linklater v filmu brez sentimentalnosti in glorifikacije ali moraliziranja prikaže en dan najstnikov, vendar mladosti ne povzdiguje, ampak jo s skoraj kirurško natančnostjo reproducira v njeni zmedeni in zbeganosti. Učinek doseže tako z dramaturško strukturo kot s karakterizacijo likov, med katerimi so glavni liki vsi in hkrati nobeden. Film, ob katerem se lahko ozremo na mladost, kakršna je (bila) v resnici. (V. R.)

Goli v New Yorku

Naked in New York, komedija, distribucija Karantanija, izvršni producent Martin Scorsese, scenarist in režiser Dan Algrant, ZDA, 1994, 88 minut.

Martin Scorsese pri filmu ni sodeloval po naključju,

saj film odlikuje inovativnost režijskega pristopa, s katerim je režiser Algrant v linearno pripovedovanje zgodbe vnesel z virtuozno lahkotnostjo elemente imaginarnega, slučajnega in nepredvidljivega, ki dajejo komični učinek in vnašajo svežino. V filmu o 28-letnem Jakeu (Erich Stoltz), dramatik, ki se na poti v New York spominja svojega življenja, da bi ugotovil, zakaj se vedno ni poročil, igra vrsta znanih igralcev (- Jill Clayburgh v vlogi mame, Mary-Louise Parker v vlogi njegove punce Joanne, Tony Curtis v vlogi producenta). Zgodba o težavah uskladitve zasebnega in poslovnega življenja pa je izpeljana na nov in svež način. (V. R.)

IZSLO JE

W. Raeper in L. Smith: Vodnik po idejah

Religija in filozofija v preteklosti in danes, prevedel Bozidar Kante, založništvo Jutro, 1994, mehka vezava, str. 206, 17,5 x 24 cm. Izvirnik pricujočega dela je izšel l. 1991 v Veliki Britaniji, kjer je namenjen religiozno-nu izobraževanju dijakov srednjih sol. Gre za učenik, ki izčrpno osvetljuje odnos med krščansko mislijo in filozofijo ter zajema široko pahljaco različnih miselnih tokov, odločilnih za oblikovanje duhovne podobe zahoda. Prvi del se začne s spoznavno teorijo v antiki, sledijo: vprašanje identitete, filozofija religije, poti k vednosti, ki razpete med empirizmom in racionalizmom ugotavljajo, od kje izvira naše spoznanje... Med religioznimi temami je potrebno omeniti razne dokaze za božje bivanje, Jezusa kot zgodovinsko osebnost, božje stvarjenje. V zadnjih poglavjih pa so obdelani aktualni problemi: paranormalno, verovanje v satanizem, problem zla in svobodne volje, feminizem in New Age. Po mnenju prof. filozofije Bozidarja Kanteta bi bil ta učenik primeren za predvideni predmet o religijah na nasih srednjih solah. (A. P.)

S. Pregl: Vrtljak v labirintu

Edina d. o. o., Ljubljana 1995, trda vezava, str. 124, 15 x 22 cm. Prvenec mlade avtorice je zaradi nenavadnosti težko opredeljiv, saj bi lahko govorili tako o fantazijski pravljici s simbolnim sporocilom kot tudi o zbirki pesmi v prozi, moraliteti ali realni zgodbi, zaznamovani z značilnostmi nasega časa. Zgodba o treh dečkih in deklici govori o prijateljstvu in medcloveskih odnosih, ki v svoji fluidnosti in krhkosti iz naključnih srečanj lahko prerastejo v prijateljstva ali pa tudi ne. Knjiga nosi v sebi veliko pravljicnosti in spominja zaradi svoje preprostosti in metaforičnosti na Malega princa. Razdeljena je na 29 enot, ki nimajo naslova, pač pa so samo oštevilčene, kar implicira pravzaprav že sam naslov Vrtljak v labirintu. Pisec spremne besede Ciril Zlobec je označil stvaritev kot knjigo izredne nežnosti tako v stilu kot v sporočilnosti, ki se nanasa na dragoce- nost in težavnost popolnega prijateljstva. Sicer pa kot je napisala Sanja Pregl - »Nekateri od skoraj prijateljev postanejo slej ko prej prijatelji. In zaradi tega se splača živeti.« (A. P.)

JAPONSKA / PO DOLGEM PREREKANJU

Vlada obžaluje vojne zločine

Izjava je po mnenju vseh nezadovoljliva, saj v njej ni zaznati resničnega kesanja

TOKIO - Se 50 let po koncu vojne se na Japonskem prepirajo, ali je prav, da se država javno opraviči zaradi strahot, ki jih je zakrivila pred pol stoletja. Tudi tokrat vladnim strankam ni uspelo zbrati dovolj pogoja, da bi se formalno opravičile azijskim narodom.

Koalicija treh vladnih strank je naposled dosegla kompromis in pristala na uradno izjavo, ki jo bo parlament odobrila v kratkem in v kateri bo Japonska izrazila samo »obžalovanje« za pretekla »napadalna dejanja«. Proti izjavi bodo glasovali samo komunisti, ki so zahtevali, da se Japonska res opraviči, pa čeprav le formalno. Socialisti so se odpovedali začetni zahtevi, naj izjava vsebuje besedo »odpuščanje«, liberalni demokrati pa so sprejeli besedi »agresija« in »kolonializem«, ki ju je sprva kar 80 odstotkov njihovih poslancev odklanjalo, češ da gre za zgodovinsko pristransko oceno.

Kompromis (za ameriški tisk dvoumen in hinavski) je zaenkrat

rešil vlado socialističnega premierja Tomiicija Murajame, ki je grozil z odpovedjo, če ob 50-letnici konca vojne ne bi sprejela prvega uradnega dokumenta, ki obsoja japonsko ravnanje za časa vojne. Izjava žal ne sporoča nič novega azijskim državam, ki so bile žrtve strahotnih dejanj japonske vojske. Iz dokumenta je izginila tudi beseda »odškodnina«, ki so jo začetno predlagali socialisti, se zlasti v zvezi z več kot 200 ženskami, ki so jih »kolonizatorji« s silo zajeli v Koreji, na Kitajskem in na Filipinih in jih prisilili, da so postale prostitutke za japonsko vojsko.

Bivši pacifistični zupan Nagasakija je grenko komentiral, da je japonska sprejela resolucijo samo zaradi letošnje obletnice konca vojne. Tudi južnokorejski tisk je izrazil razočaranje in nezadovoljstvo nad izjavo, podobno pa se bosta verjetno odzvali tudi Kitajska in Severna Koreja. Splošna ocena je, da v listini ni razbrati pravega obžalovanja.

ZDA / ZAGONETEN UMOR V LITTLE ROCKU

V odsotnosti žrtve ubili njene tri brate

Maščevanje ali pa poskus likvidacije nevarne priče

Hiša Hussianovih, kjer je prišlo do zagonetnega trojnega umora. (Telefoto AP)

NEW YORK - Ker na njenem domu v arkanzaskem Little Rocku niso našli 19-letne žrtve, so ubili njene tri brate, 10-letnega Malaka, 12-letnega Mustafaja in 17-letnega Marcella. Policija je tri morilce že izsledila, sedaj pa išče še četrtega. Po nekaterih ugotovitvah naj bi slo za maščevanje, ker je baje 19-letna Yashica Hussian pred dvema tednoma svojega fanta, s katerim je imela otroka, zvalila v past, tako da so ga njeni prijatelji umorili. To vsaj trdi fantova mati, medtem ko je Yashica policiji dokazala, da so ji bili morilci neznani. Prav zato preiskovalci domnevajo, da so se morilci hoteli znebiti nevarne priče, ki bi jih lahko prepoznala.

ASTRONOMIJA / VESOLJSKI TELESKOP HUBBLE PRVIČ POSNEL IZREDEN POJAV

Rodila se je zvezda

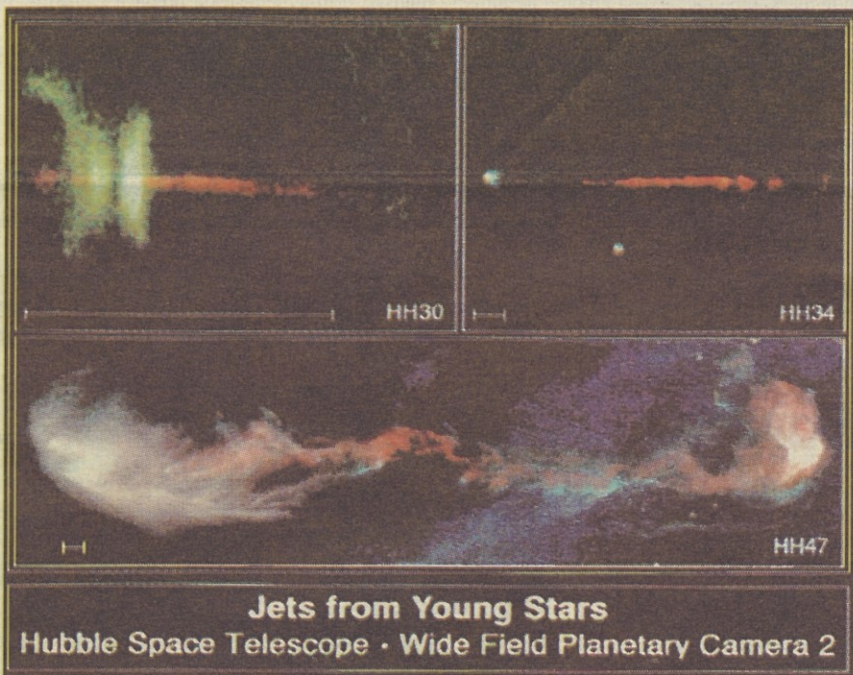
Slike bodo razkrile marsikatero skrivnost

WASHINGTON - Ameriška vesoljska agencija Nasa je objavila prve barvne slike rojstva neke zvezde, iz katerih izhaja, da je bil porod vse prej kot neboleč. Iz slik vesoljskega teleskopa Hubble namreč izhaja, da porodne krče spremljajo curki razbeljenih plinov in vrtinasti oblaki najrazličnejših barv, ki jih bombardirajo prasi delci. Slike bodo znanstvenikom omogočile sestavo podrobnih matematičnih modelov o nastanku zvezd, kar bo nedvomno poglobilo spoznanja o rojstvu našega Sonca in

naših planetov.

Kot je povedal Chris Burrows z Evropske vesoljske agencije, slike vesoljskega teleskopa Hubble razsvetljujejo eno od temeljnih vprašanj astronomije, in sicer kako lahko iz prasnih delcev in redkih medzvezdnih meglic nastajajo zvezde, ki so podobne našemu Soncu.

Jess Hester z arizonske univerze pa je poudaril, da sedanje slike odpirajo novo poglavje v astronomskih raziskavah, obenem pojasnjujejo številne dosedanje dvome glede nastajanja zvezd.

Jets from Young Stars
Hubble Space Telescope - Wide Field Planetary Camera 2

Osvežujoči podvig ob koncu pouka

Medtem ko drugi z derezami in cepini plezajo po zaledenelih slapovih je Eric Couzens iz Hilla v New Hampshireu le prečkal slap, da bi proslavil konec pouka. (AP)

RUSIJA / PO ŠESTNAJSTIH LETIH

Elton John doživel triumf na koncertu v kongresni palači ruskega Kremlija

MOSKVA - Ne samo, da so prodali vse vstopnice, koncert se je pridel celo s 50-minutno zamudo, in sicer zato, da bi v prostor za orkester namestili dodatne sedeže. Legendarni Elton John je na svojem koncertu v kongresni palači v Kremliju doživel izjemen uspeh. Publike niso prestrasile niti vrtočave cene vstopnic (400 dolarjev za najboljša mesta in celo 1.000 dolarjev za vstopnice na črnem trgu). Obzidje Kremlija je oblegala prava množica mladih, ki so dvigovali transparente z napisi »Prosim, dovolite na koncert tudi nam«.

Elton John je prvič nastopil v Rusiji leta 1979 in tudi takrat dozi-

vel velikanski uspeh. To pot je oblečen v belo suknjo in kariraste hlače poleg uspešnic iz preteklosti predstavil enajst pesmi iz najnovejše plošče. Koncert je trajal dve uri in pol, med navdušeno publiko pa so bili tudi skoraj vsi najslavnejši ruski pevci.

Zvezdnik je pripotoval iz Pariza z osebnim letalom, pred njim pa je prispelo kar šest tovornjakov s 60 tonami prtljage (med katero sta tudi naslonjaca, od katerih se pevec ne loči nikoli.) Ruska vlada je Eltonu dala na razpolago luksuzna avtomobila z il in predsednikovo stražo, ki je imela polne roke dela z množico občudovalcev.

NOVICE

Daljša se seznam žrtv potresa na Sahalinu

MOSKVA - Po zadnjem obračunu je katastrofalni potres v Sahalinskem Neftegorsku terjal 1.743 življenj. Toliko trupel so namreč reševalci odkopali izpod rusevin, medtem ko so izpod rusevin rešili 406 oseb. Se vedno pa pogrešajo kakih 300 ljudi. Potres na Sahalinu pa ni ugasnil le ogromno življenj, brzkone bo tudi zapečatil kariero vseh tistih, ki so dopustili gradnjo Neftegorska na izredno nevarnem potresnem območju. Duma je namreč včeraj ustanovila posebno parlamentarno preiskovalno komisijo, ki bo poskušala ugotoviti krivce za tako katastrofo.

V neurju 62 mrtvih

PEKING - V silovitem neurju, ki je prizadel kitajsko pokrajino Sichuan, je življenje izgubilo 62 oseb, dve pogrešajo, več kot 200 pa jih je bilo ranjenih. Kot so sporočile krajevne oblasti, je brez strehe nad glavo ostalo kakih 25.000 ljudi, ki jim je neurje poskodovalo ali uničilo hiše.

Oprostili Berlinčanko, ki je povozila umirajočega

BERLIN - Berlinski sodniki so oprostili neko Berlinčanko, ki je 17. marca v mraku in dežju na slabo razsvetljeni cesti do smrti povozila nekega 53-letnika. Preiskava in obdukcija sta namreč dokazali, da je moskega pred nesrečo zaradi srčne kapi obsla slabost, tako da se je usedel na cestnišče in ga voznica ni videla.

Otroka umrla v avtomobilu, ki je bil parkiran pod soncem

NEW YORK - Jennie Bain je svoja otroka, enoletnega Dustina in dveletnega Devona, pustila privezana v pod soncem parkiranem avtomobilu. Ko se je po 12-urnem popivanju vrnila v avtomobil, za otroka ni bilo več pomoci. Tragedija se je zgodila v McMinnvilleu (Tennessee), 20-letna Bainova je sedaj obtožena nenamerne umora.

Marlboro reklamo odstranjajo

NEW YORK - Kavboj »Marlboro man«, ki je simbol istoimenske znamke cigaret Philipa Morrisa, bo moral z ameriških sportnih igrišč, ker se plakati z njegovim likom nahajajo na tako strateskih mestih, da jih televizijske kamere morajo posneti. Philip Morris se bo sedaj potrudila, da bi le spremenila lokacijo, a kot kaže njenemu kavboju grozi izgon.

Zaradi orkana trije mrtvi

HAVANA - Orkan Allison je prejšnji teden na Kubi terjal v porušenihih stanovanjih tri cloveska življenja, pet težko ranjenih in na stotine brezdomcev. Kot je sporočila civilna zascita, se je v Havani zrušilo 32 razpadajočih hiš.

Smrtonosen virus v Braziliji

BRASILIA - Brazilska vojska je sklenila skrbno pregledati kakih 200 vojakov posebnega oddelka za boj v amazonskem pragozdu, ker je pred dnevi zaradi krvavitve in visoke vročine umrl neki castnik, dva vojaka pa sta v kritičnem stanju. Po prvih ugotovitvah ne gre za ebolo, a brzkone za še kak neznan virus.

EGIPT / NOV KROG POGAJANJ

Zahodni breg bo dobil avtonomijo

KAIRO - Pri pogajanjih med Izraelom in Palestinci je prišlo do nenadnega pozitivnega zasuka, ko je Izrael v sredo privolil v razpravo o tem, da bi Zahodnemu bregu dodelili podoben samoupravni status, kot ga od lani uživa območje Gaze. Med dvodnevni pogajanj v Kairu so se sporazumeli o ustanovitvi prvega palestinskega urada za zaposlovanje na Zahodnem bregu.

»Pogovori so potekali v ugodnem ozračju, tako pa jih bi radi tudi nadaljevali,« je izjavil general Oren Sahor, ki je bil na celu izraelskih pogajalcev v Kairu. »Izraelsko stališče je obetavno znamenje. Priča o tem, da Izrael zares namerava uresničiti tisto, kar je podpisal,« je izjavil vodja palestinske delegacije Džamil Tarifi na skupni tiskovni konferenci. Izrael in PLO kljub temu že leto dni zamujata z uresničevanjem drugega dela mirovnega sporazuma iz leta 1993, po katerem naj bi se palestinska samouprava razširila tudi na Zahodni breg, od koder bi se iz naselij umaknili izraelski vojaki, temu pa bi sledile vo-

litve in prenos oblasti na palestinske predstavnike. Izrael je v znamenje dobre volje Palestincem predlagal, da bi se takoj zatem začeli pogajati o vseh 30 vidikih lokalne oblasti, in ne samo o omejenih različici »predčasnega prenosa oblasti«. Pred tem so se bili Izraelci pripravljeni pogajati le o osmih področjih, na katerih naj bi prepustili oblast Palestincem, ti pa niso hoteli odstopiti od zahtev po popolni uvedbi samouprave. »Privolili smo v razpravo in sporazum o celovitem prenosu oblasti na vseh področjih, ne le v okviru osmih, o katerih smo se dogovorili že prej,« je potrdil Sahor. Palestinci odobravajo izraelsko pripravljenost, obe strani pa sta izrazili upanje, da bo do podobnega napredka prišlo tudi pri veliko bolj zapletenih pogajanjih o umiku izraelskih čet z Zahodnega brega in pri izvedbi palestinskih volitev. Pogajalski strani sta soglasali, da je 1. julij skrajni rok, do katerega morata skleniti sporazum o uvedbi samouprave na Zahodnem bregu.

Samia Nakhul / Reuter

BLIŽNJI VZHOD / OBISK NEMŠKEGA KANCLERJA

Kohl je palestinskemu vodju Arafatu ponudil deset milijonov mark pomoči

JERIHO - Med prvim obiskom kakega državnika v Jerihu, odkar je bila pred letom dni uvedena palestinska samouprava, je nemški kancler Helmut Kohl predsedniku PLO Jaserju Arafatu odobril pomoč v višini deset milijonov mark (7,1 milijona dolarjev).

Kohl je svojo teden dni trajajočo turnejo po srednjem vzhodu označil kot zelo uspešno. »Ponudili smo simbolično pomoč deset milijonov mark, ki je namenjena krepitvi administracije in samoupravnih mehanizmov palestinskih oblasti,« je izjavil Kohl na skupni konferenci z Jaserjem Arafatom. Kohl je bil prvi predsednik države, ki se je z Arafatom sesel

v Jerihu - turska premierka Tansu Ciller in britanski premier John Major sta to storila v Gazi. Tudi Arafat, ki si je za svoj sedež izbral Gazo, je po svoji vrnitvi julija 1994 in po sklenitvi mirovnega sporazuma med PLO in Izraelom, obiskal Jeriho le dvakrat. Kohla je spremljalo petnajst nemških poslovnežev, ki so imeli vrsto srečanj s predstavniki palestinskega gospodarstva. »Obisk je bil zelo ploden. Potrdil je nemško pripravljenost, da pomaga Palestincem na vseh ravneh,« je izjavil Arafat na tiskovni konferenci in dodal: »Prepričan sem, da bo imelo vse, o čemer smo govorili, dolgoročno velik vpliv.«

Wafa Amr / Reuter

ITALIJA

Referendum o ločevanju umetnosti od trgovine

RIM - Italija bo 11. junija 48 milijonov volilcev pozvala k odločanju o vprašanju s področja umetnosti, kajti na starih referendumih o prihodnji podobi italijanske televizije ne bo slo le za morebitno omejitev zasebnega televizijskega imperija nekdanjega ministrskega predsednika Silvia Berlusconi, temveč tudi za razmerje med umetnostjo in reklamo: ali naj uvedejo prepoved reklamnih prekinitev filmov, gledaliskih predstav in drugih umetniških produkcij?

Vprašanje ponuja snov za zagrenjena nasprotovanja in državo deli na dva tabora. Medtem ko so levčarske stranke in del politične sredine na strani umetnosti, pa desničarske stranke zagovarjajo status quo. V načrtovani omejitvi reklamiranja vidijo neposredno nevarnost zasebnih Berlusconijevih postaj. Njegov koncern Fininvest je leta 1994 z reklamami zaslužil približno 2500 milijard lir. Televizijske postaje, zlasti zasebne, trenutno vsak film prekinajo s približno petimi reklamnimi odmori. Te naj bi zdaj odpravili. Referendum predlaga strog predpis: reklamne spote naj bi odslej predvajali le pred in po filmu ter med odmorom med prvim in drugim delom filma, ki ga določi režiser. Če bo 11. junija večina volilcev glasovala za predlog, bodo italijanski predpisi najstrožji v Evropi. To bi bil čudež, saj se je Evropska komisija v Rimu že večkrat neuspešno potegovala za upoštevanje evropskih norm. Povod za polemiko o reklamah je dal režiser Franco Zeffirelli. Ko so leta 1991 na Berlusconijevi postaji Canale 5 njegov film Romeo in Julija večkrat prekinili z reklamnimi bloki, se je režiser uprl: »Med predvajanjem mojih filmov ne bom prenašal nikakršne reklame, sicer bom od razpečevalcev in postaj zahteval denarno odškodnino.« Prah, ki ga je dvignil Zeffirelli, ki je medtem prevzel funkcijo senatorja Berlusconijeve stranke Naprej, Italija, se je polegel, vendar so se začeli po uglednem režiserju zgledovati številni drugi umetniki. Režiserji in igralci bi vsiljive reklamne odmore radi pregnali iz svojih del, zato Italijane pozivajo h glasovanju z »da«. Seznam umetnikov, ki bi umetnost radi rešili pred komercializacijo, je dolg in poln slavnih osebnosti: od Michelangela Antonionija do bratov Vittoria in Paola Tavianija ter celo Bernarda Bertoluccija. Vendar je tudi zagovornikov televizijskih reklam veliko. Zasebne postaje se bojijo za svoje reklamne dohodke in strasijo s posastjo mrke televizije brez hollywoodskega blisca. Na Berlusconijevih postajah Canale 5, Rete 4 in Italia 1 priljubljene televizijske zvezde nenehno pozivajo gledalce: »Če nas tudi v prihodnje želite videti na televiziji, na referendumu glasujte z 'ne'.« Izida »tekmovalnja« se ni mogoče predvideti: v anketah se je za omejitev reklame sicer izreklo več kot 60 odstotkov Italijanov, vendar bo na volitvah odločala udeležba. Glasovati mora vsaj 50 odstotkov upravičencev, sicer referendum ne bo veljaven in vse bo ostalo po starem - na škodo ljubiteljev filma. »Ti pa naj gredo v kino,« meni sporni reklamni fotograf Benettona Oliviero Toscani.

Kathrin Weber / dpa

NOVICE

Uspešna pogajanja med ZDA in Severno Korejo

KUALA LUMPUR - Diplomati Združenih držav Amerike in Severne Koreje so včeraj v malezijskem glavnem mestu po več tednih napornih pogajanj o severnokorejskih jedrskih zmogljivostih vendarle dosegli velik napredek. Pjongjang je namreč privolil v to, da mu bo jedrske reaktorje na lahko vodo prikrbela Južna Koreja. Pogajanja med ZDA in Severno Korejo se bodo nadaljevala, saj se je treba dogovoriti še o natančni obliki in tehničnih podrobnostih zamenjave reaktorjev. Predstavnik severnokorejskega zunanjega ministrstva je po pogovorih izjavil, da so se dogovorili o izvoru omenjenih reaktorjev, osnutku sporazuma in ceni. »Pogajanja bodo kmalu končana, seveda če bo pogajalski partner spoštoval dogovorjena načela,« je se dodal. (dpa)

Ofenziva vladnih sil v Burundiju

NAIROBI, BUJUMBURA - Vladne sile Burundija so včeraj začele novo vojaško akcijo za razorožitev hutujskih skrajnežev, ki so se vkopali v dveh stanovanjskih četrtih Bujumbure. Predstavniki človekoljubnih organizacij v Burundiju so poročali, da je bilo iz mestnih predelov Kamenje in Kinama slišati številne eksplozije granat in streljanje iz lahkega orožja. Vojska, v kateri je največ predstavnikov manjšinskega plemena Tutsi, pa že več dni s tanki patrolirja po ulicah Bujumbure in stanovalce ogroženih mestnih predelov poziva, naj zapustijo območje, sicer bo z njimi ravnala kot s pripadniki hutujskih milic. (dpa)

Volitve v Egiptu

KAIRO - V Egiptu je včeraj potekal drugi krog volitev, na katerih je približno 10, 5 milijona volilnih upravičencev izbiralo še preostalih 90 od 220 poslancev zgornjega doma parlamenta. Velika večina poslancev, 70 jih je neposredno že imenoval predsednik Hosni Mubarak, je članov vladajoče nacional-demokratske stranke. Volitve v 444-članski spodnji dom pa naj bi potekale jeseni. (dpa, telefoto: AP)

Alžirski skrajneži ubili dva Francoza

ALŽIR, PARIZ (Reuter) - V Bairu, mondenem delu alžirske prestolnice, sta bila včeraj zjutraj ubita dva francoska državljana.

Alžirske oblasti so prepirane, da so starejši zakonski par Jordan v bližini njunega podjetja ubili islamski skrajneži, ki si se od leta 1992, ko je vlada razveljavila rezultate splošnih volitev, poskušajo z orožjem pridobiti priznanje za zmago na volitvah.

Francosko zunanje ministrstvo je najnovejši barbarški napad alžirskih skrajnežev ostro obsodilo, svoje državljane pa vnovic pozvalo, naj, razen če to ni nujno potrebno, zapustijo to afriško državo. Trenutno je v Alžiriji približno tisoč Francozov, večina inženirjev, diplomatov in cerkvenih predstavnikov.

Od septembra leta 1993 naj bi po uradnih podatkih alžirskih varnostnih sil skrajneži ubili več kot stiri deset tisoč ljudi, od tega 90 tujcev, med njimi približno 30 francoskih državljanov.

SEVERNA IRSKA / SREČANJE MED ADAMSOM IN ANCRAMOM

Zgodovinski stisk rok

BELFAST - Irski republikanski vodja Gerry Adams je javno segel v roko britanskemu ministru in s tem simboličnim dejanjem se bolj potrdil trajnost miru na Severnem Irskem. Adams in severnoirski minister Michael Ancram, ki sta bila politična sovražnika vse dokler niso pred desetimi meseci prenehali krvavi obračuni, sta se v prijateljskem ozračju na konferenci nekaj minut pogovarjala o reševanju mednarodnih sporov v Belfastu.

Obdana s številnimi kamerami reporterjev, ki so hoteli posneti ta znameniti stisk rok, sta se Adams in Ancram pogovarjala o pripravljanih pogajanjih obeh strani, ki so nekaj mese-

cev potekala za zaprtimi vrati. Po kratkem pogovoru sta si segla v roki drugič in se razšla. Oba sta pozneje izjavila, da močno upata, da bo njuno srečanje se bolj okrepilo mirovni proces. Adams je dejal Ancramu: »Zdaj lahko nadaljujemo pogovore, ki so zelo pomembni. Vesel sem, da sva se sešla. Veliko sreče vam želim.« Po rokovanju je Adams, predsednik Sinn Feina, političnega krila Ire izjavil navzočim novinarjem: »Mislim, da gre za pomembno simbolično dejanje. Ancramu sem povedal, da moramo s pogovori premakniti stvari, to je ključno.« Ancram, ki je ločeno odgovarjal na vprašanja novinarjev, pa je izrazil svoje upanje,

da se bodo nadaljevali vladni pogovori s Sinn Feinom in njihovimi probritanskimi tekmeči lojalisti. Dodal je: »Zmeraj sem jasno poudarjal, da se rokujem s tistimi, s katerimi se srečam. Sodelujem na tej konferenci, sem gost britanske vlade in zelo sem si želel, da bi si segla v roke.« Pred dvema tednoma se je Adams, cigar Irska republikanska vojska (IRA) je lani septembra objavila konec protibritanske vojne, srečal z Ancramovim predpostavljanim, sirom Patrickom Mayhewom, državnim sekretarjem Severne Irske na konferenci, ki jo je pripravila Bela hiša o vlaganjih v Severno Irsko.

Martin Cowley / Reuter

PRIPRAVE NA LETNI GOSPODARSKI VRH G7

Strategija za preprečevanje svetovnih finančnih zlomov

Predvsem je nujna okrepitev Mednarodnega denarnega sklada

WASHINGTON - Pri oblikovanju skupne strategije, s katero naj bi preprečili svetovne finančne zlome, industrijsko najbolj razvite države odkrivajo vse več problemov v pripravah na letni gospodarski vrh, do katerega bo prišlo ta mesec, so uradno sporočili v začetku tega tedna. Po mnenju predstavnikov, ki so hoteli ostati neimenovani, sedmerica najbolj razvitih (G7) v splošnem soglasa o nujnosti okrepitve Mednarodnega denarnega sklada (MDS), da bi tako v prihodnje lažje blazili krize, do kakršne je prišlo v Mehiki, razhajajo pa se okrog poti, ki naj bi jih pripeljale do tega cilja.

Med pripravami vsi izražajo upanje, da se bo sedmerici najbolj razvitih držav srečanja na vrhu v Halifaxu v Novi Skotski, ki bo potekalo med 15. in 17. junijem, posrečilo zglediti razhajanja, čeprav priznava, da je končni sporazum se v obliki. »Čeprav o številnih podrobnostih se razpravljamo, upam, da bomo vsi priznali, da je nujno bolj usklajeno odgovoriti na pereča gospodarska vprašanja na meddržavni ravni, ta odgovor pa naj bi bil hitrejši kot doslej,« je izjavil namestnik ameriškega zakladnika Jeffrey Shafer. Srečanja vrha G7 se vsako leto udeležujejo predstavniki Velike Britanije, Kanade, Francije, Nemčije, Italije, Japonske in ZDA, ki preucijo stanje svetovnega gospodarstva in vprašanja varnosti.

Po vsej verjetnosti se bo na vrhu seznama vprašanj, ki jih bodo obravnavali, znanlo tudi vprašanje letosnjega mehiškega finančnega zloma, predvsem v luči strategije, kako v prihodnje preprečiti tovrstne krize. Med različnimi možnostmi, kako naj bi okrepi vire MDS, že zdaj omenjajo možnost prodaje dela zlatih rezerv in razširitev tako imenovanega Splošnega sporazuma o posojilih (GAB), seveda v

okviru povečanja celotnega kapitala tega sklada. Predstavniki G7 zatrjujejo, da Nemčija in Japonska podpirata slednjo možnost, ki pa bo terjala precej časa in zahtevala visje prispevke od vseh 179 držav članic MDS. Temu s skepto nasprotuje Clintonova administracija, predvsem zato, ker se zaveda težav, ki bi jih morala premostiti s prepričevanjem kongresa, v katerem imajo večino republikanci, ki niso naklonjeni misli o povečanju prispevkov za

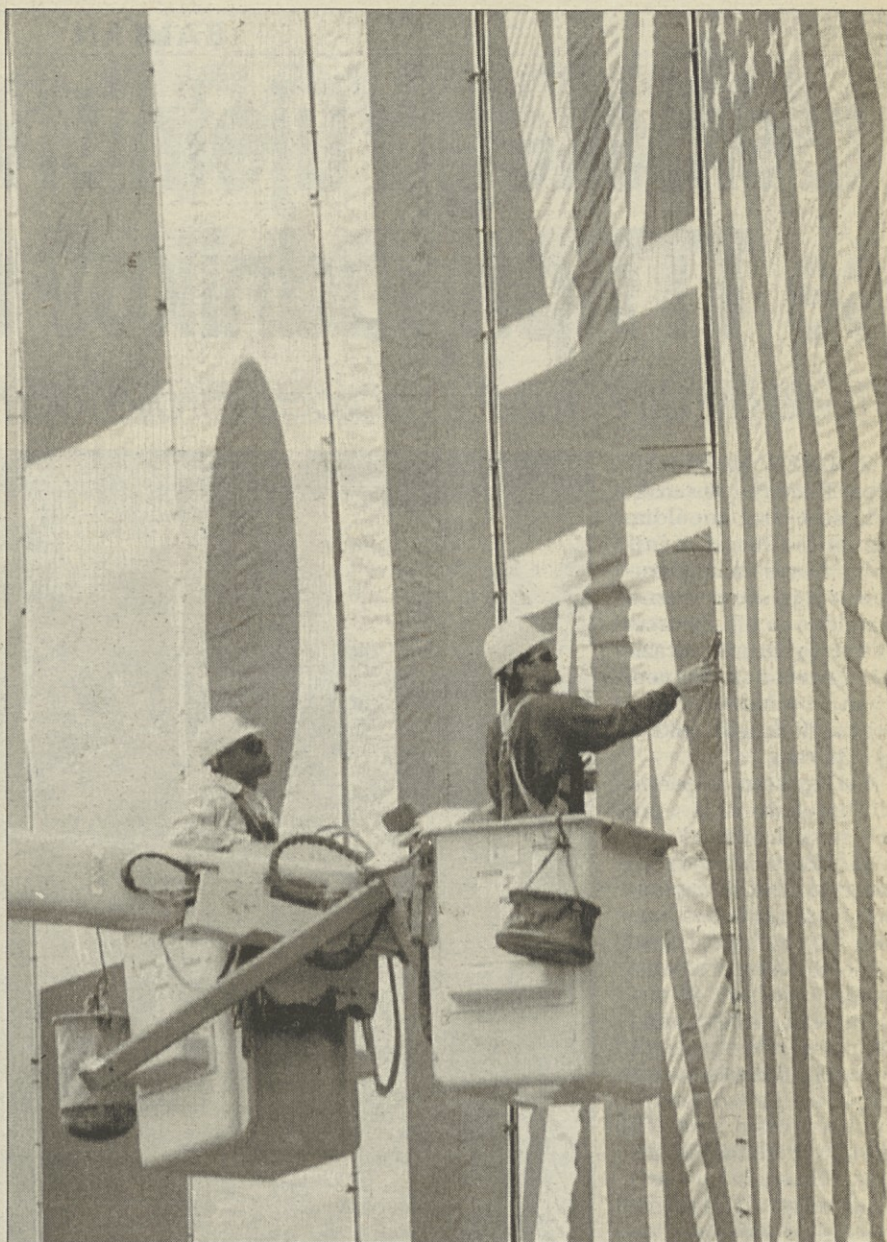
MDS. Ameriški predstavniki se zato bolj zavzemajo za razširitev posojilnih ugodnosti v okviru 26, 5 milijarde dolarjev GAB, ki naj bi jih namenili najbolj perečim gospodarskim potrebam. V GAB se steka denar iz enajstih industrijskih držav, tako imenovane Skupine desetih (G10) in Savdske Arabije, ki v okviru pridruženega sporazuma zagotavlja dodatne 2, 3 milijarde dolarjev. Washington želi, da bi povečali število držav donator v sklad GAB ter vanj vključili se hitro razvijajoče se države Azije in Južne Amerike. Temu nasprotujejo nekatere evropske države, ki menijo, da se bo MDS v odnosu do GAB znašel v se hujših težavah, če bo v te dejavnosti vpleteno še večje število držav.

Posebej so razpravljali o zamisli tako imenovane dvostranske povezave

GAB, v katerega bi prispevala omenjena deseterica G10, priključile pa bi se ji se druge države. Pri tem bi G10 predstavljal »trdo jedro«, dodatna sredstva pa naj bi prispevali predvsem Japonska in Nemčija. Večina dodatnega denarja, s katerim naj bi podvojili kapital sklada GAB, naj bi prišel od novih članic, ki bi skupaj z G10 oblikovale razširjeni svet.

V deseterico sodijo poleg sedmerice najbolj razvitih se Belgija, Nizozemska, Švedska in Svica. V pripravah na svetovni vrh sedmerica najbolj razvitih se ni dosegla soglasja, da bi pri MDS povečali finančne rezerve z delno prodajo zlatih rezerv v višini 40 milijard dolarjev, saj tej misli nasprotujeta predvsem nemški in japonski predstavniki.

Rich Miller / Reuter
(Telefoto: AP)

AVSTRALIJA / PREMIER KEATING NAPOVEDAL REFERENDUM O PRIHODNOSTI

Idejo o republiki podpira polovica državljanov

CANBERRA - Včeraj je premier Paul Keating napovedal referendum o avstralski prihodnosti: leta 1998 ali 1999 naj bi se Avstralski izrekli o vprašanju, ali želijo pretrgati vezi z britansko krono, in o tem, ali naj Avstralija postane republika.

»Se pred dokončnim sprejetjem odločitve o referendumu je treba upoštevati mnenje državljanov,« je poudaril Keating (na sliki AP). Nacrt, po katerem naj bi Avstralija postala republika, je predsednik predstavil v torkovem televizijskem nastopu. »Najbolj si prizadevam za to, da bi bil na čelu države avstralski državljan,« je dejal. Po avstralski ustavi iz leta 1901 namreč to mesto zdaj pripada

britanski kraljici Elizabeti. Ankete kažejo, da zamisel o republiki podpira od 50 do 60 odstotkov Avstralcev; da bi lahko Avstralija postala republika, pa bi bilo treba spremeniti nekatere člene v ustavi. Prav zato naj bi Keating predlagal, da naj pristojnosti avstralskega predsednika ne bi bile natančno določene: ostale naj bi taksne, kot jih ima zdaj kraljevi namestnik. Predsednika republike naj bi z dvotretjinsko večino izbral parlament; ne bi ga volili na splošnih volitvah tako kot v Združenih državah Amerike, kjer je lahko predsedniški kandidat vsak, ki ga podpre določeno število državljanov. Keating je izjavil, da predlaga le nekaj sprememb, in sicer tiste, ki se nanasajo

na ustavno povezanost Avstralije z Veliko Britanijo.

»Trenutno so prizadevanja, da na celotno državo stopi Avstralec, dovolj velika,« je v torek izjavil pred parlamentom. Za ustavne spremembe se mora izreči večina vseh volilcev, pa tudi večina v vsaki od šestih avstralskih zveznih držav in obeh pokrajinah. Doslej so volilni upravičenci na referendumih od leta 1901 podprli le osem od 42 predlaganih ustavnih sprememb. Opozicijski konservativci nasprotujejo zamisli o republiki in spremembi ustave, vendar poudarjajo, da je dokončna odločitev odvisna od volje Avstralcev.

Bernard Hickey/Reuter

DANSKA / ČETRTRA MEDNARODNA KONFERENCA O ZAŠČITI SEVERNEGA MORJA

Za zmanjšanje industrijskega ribištva

Nekateri napovedujejo spor s Španijo, ki zahteva pravico do ribolova na severu

ESBJERG - Na Danskem se bodo danes sesli ministri za okolje držav Severnega morja in predstavniki skupin, kakršni sta Greenpeace in Svetovni sklad za naravo (WWF), ki bodo razpravljali o ukrepih proti onesnaževanju. Greenpeace in WWF skrbno spremljata izvajanje strogih določil o čistejšem okolju in ugotavljata krsitve vlad posameznih držav.

Po podatkih WWF je onesnaženje v Severnem morju tolikšno, da bi morale te vode dobiti poseben status, vključno z vplivnim stalnim telesom, ki bi urejalo vprašanje okolja. Predstavniki Greenpeacea so izrazili skrajno zaskrbljenost sprčo nevarnih snovi, ki jih vsebuje voda Severnega morja, ter začeli obsežno kampanjo, da bi reke, ki se stekajo v to morje, vsebovale manj strupov. Ugotavljajo, da kemični odpadki in druge snovi uničujejo cloveške in živalske reprodukcijske možnosti.

Tudi druge naravovarstvene skupine zahtevajo oostreje omejitve industrijskega ribolova, pri čemer nasprotujejo zlasti brezobzirnemu ropanju morskoga dna. Čezmeren ribolov je močno razredčil jate nekaterih vrst rib, katerih število

je že padlo pod kritično mejo. To vprašanje se bo se posebno zaostri zaradi zahtev sredozemskih držav, zlasti Španije in Italije, ki bosta kmalu terjali pravico do ribolova v Severnem morju z argumentom, da gre za skupna morskata lovišča EU. Poleg tega bodo nekatere druge članice zahtevale, naj EU poveča dovoljene kvote ulova, zlasti industrijskega.

Dvodnevno zasedanje četrte mednarodne konference o zaščiti Severnega morja se bodo udeležile države Severnega morja oziroma države, katerih reke se izlivajo v Severno morje. Vlade teh držav so se že dogovorile o vrsti vprašanj, ki jih bodo na zasedanju obravnavale, vključno z varovanjem posamičnih vrst in njihovih življenjskih okolij, obravnavo učinkov ribolova v okolju in

preprečevanjem onesnaževanja z nevarnimi snovmi.

Skupine Zelenih so pozdravile ta dnevni red, predvsem pa si želijo, da bi vlade ukrepele veliko hitreje. Kraljeva družba za zaščito ptic, se ena od naravovarstvenih skupin, ki bo imela na konferenci status opazovalke, ugotavlja, da je sistem kvot kot oblika varovanja ribjega bogastva zgorel svoj cilj, ker

statistike sicer poročajo o ulovu, ne poročajo pa o katastrofalni škodi, ki jo nekatere vrste ribolova povzročajo na morskem dnu. »Seveda bo industrijski ribolov povzročil sirjenje drugih oblik ropanja morskih bogastev,« so pikro pripomnili predstavniki omenjene naravovarstvene organizacije.

Neil Winton / Reuter

KONFERENCA O SEVERNEM MORJU

Ministri za okolje iz držav, ki ležijo ob Severnem morju, bodo na dvodnevnem srečanju v danskem mestu Esbjerg razpravljali o skupnem reševanju problema onesnaževanja morja. Pri tem jih bodo budno nadzorovale nevladne ekološke organizacije, ki zahtevajo sprejetje ostrih ukrepov.

pesticidi
Dež jih spira s kmetijskih in gozdnih zemljišč. Onesnažujejo morskoro prehranjevalno verigo.

gnojila
Iz kanalizacij, kmetijskih in gozdnih zemljišč. Pospešujejo rast alg, kar povzroči pomanjkanje kisika v vodi.

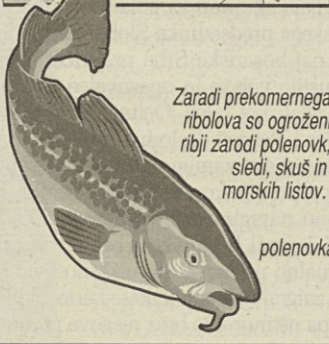
radioaktivni odpadki
Vojaske odpadki in odpadki iz jedrskih elektrarn zastrupljajo morskoro življenje in vplivajo na prehranjevalno verigo.

naftne ploščadi
Pri črpanju nafte in zemeljskega plina nastajajo strupene kemikalije. Iz zavrženih kosov opreme se v morje izlivajo tone nevarnih snovi, ki ogrožajo ribiše.

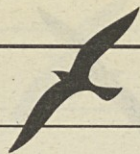

industrijski ribolov
Z vlečnimi mrežami ribiči polovijo vse vrste rib, kar prekine prehranjevalno verigo in tako vpliva na celoten ribji zarod v morju.

Zaradi prekomernega ribolova so ogroženi ribji zarodi polenovk, sledi, skuš in morskih listov.

polenovka

BALKAN

Iz srbskega ujetništva izpuščenih še 111 pripadnikov modrih čelad

Predstavniki Združenih narodov trajajo, da niso popustili zahtevam s Pal

ZAGREB, NOVI SAD (dpa, Reuter) - Bosanski Srbi so včeraj dopoldne izpustili 108 pripadnikov mirovnih enot Združenih narodov. Pozno popoldne so bili izpuščeni se trije častniki, Brazilci, Francozi in Španci, ki so se v Novem Sadu pridružili drugim nekdanjim talcem.

Vsi izpuščeni pripadniki Unproforja naj bi v noči s srede na četrtek prispeli v Zagreb. Neodvisni beograjski mediji napovedujejo, da naj bi bosanski Srbi kmalu izpustili še petdeset talcev. V ujetništvu je še vedno 148 modrih čelad, predstavniki ZN pa izražajo upanje, da bodo tudi ti kmalu svobodni, in sicer z vso opremo in oborožitvijo vred. Tiskovni predstavnik ZN Fred Eckhard je poudaril, da poveljstvo Unproforja ni pristalo na srbske zahteve po pisnem zagotovitvi, s katerim naj bi Palam obljubili, da srbski položaji ne bodo več tarča letalskih napadov Severnoatlantske zveze.

Izpuščeni pripadniki Unproforja v Malem Zvorniku (Telefoto: AP)

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV

VS o pošiljanju enot za hitro posredovanje v BiH

NEW YORK - »Zmešnjava je pravi izraz za trenutno stanje,« je predstavnik Združenih narodov Joe Sills pred kratkim odgovoril na vprašanje, ali bo Varnostni svet ZN odobril pošiljanje enot za hitro posredovanje v Bosno. Joe Sills pa je le s težavo odgovoril na vprašanje, ali skuša VS z zvijačo preprečiti ruski veto. Sills je dejal, da to vprašanje presega njegove pristojnosti.

Kljub vsemu pa je razložil bistvene probleme: enote, ki naj bi jih predvsem iz Francije in Velike Britanije poslali na to območje državljanske vojne, se ne ujemajo z mandatom, ki ga imajo mirovne sile ZN v Bosni. Varnostni svet je število pripadnikov Unproforja v Bosni omejil na 26080 vojakov. Trenutno se, vključno z najnovejšimi britanskimi okrepitevami, v Bosni nahaja približno 23500 modrih čelad. Zato je pod sedanjim mandatom v Bosno mogoče poslati le še približno 2500 vojakov. Če bo torej enota za hitro posredovanje večja - po napovedih naj bi stela deset tisoč mož - »menim, da mora priti do formalne akcije Varnostnega sveta ZN«. Varnostni svet se bo moral odločiti, kako bo to izvedel.

Generalni sekretar ZN Butros Gali po navedbah Joea Sillsa zagovarja takšno stališče: »Enote za hitro posredovanje so pozitiven razvoj, dokler so pod poveljstvom Združenih narodov.« To zahtevajo tudi Rusi. Toda vlade v Parizu, Londonu in drugih državah članicah Nata v nobenem primeru nočejo dopustiti, da bi enote za hitro posredovanje lahko ukrepale le s predhodnim dovoljenjem ZN. Toliko opevana učinkovitost zračnih napadov, ki pa navsezadnje niso prinesli nobenih pozitivnih rezultatov, je v bistvu opozorilo za članice ZN. Butros Gali, cigar priporočila glede Bosne v VS očitno nihče več ne upošteva, nima nobene možnosti ugovora proti odločitvi VS ZN. Zato pa ima to možnost Moskva: Rusija ima kot ena od petih stalnih članic VS pravico do veta. Zato se zdaj v VS kot tudi zunaj njega pogovarjajo o tem, kako bi preprečili ruski veto. Zahodni diplomati skušajo države članice VS prepričati, da se je za vse cilje, ki naj bi jih uresničile enote za hitro posredovanje, VS »nekoč« že zavzel. Ideja, da bi svojo zamisel glede enot za hitro posredovanje uresničili z izjavo trenutnega predsednika VS Detleva Grafa zu Rantzaua in ne z resolucijo VS ZN, je težko izvedljiva. Vseh petnajst članic VS se mora namreč strinjati s to izjavo in tako imajo Rusi dejansko spet pravico do veta. Moskva lahko torej, tudi če ne uporabi svoje pravice do veta, prepreči, da bi enote za hitro posredovanje dobile večja pooblastila in lastno poveljstvo. **Helmut Räther / dpa**

VB / KOZIRJEV PRI HURDU

Rusija ne bo preprečila ustanovitve posebnih enot

LONDON, BEOGRAD, NEW YORK (dpa, Reuter) - Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je v sredo, po srečanju z britanskim kolegom Douglasom Hurdom, zagotovil, da njegova država ne bo z vetom preprečila ustanovitve enot za hitro posredovanje v Bosni in Hercegovini.

Kozirjev je zatrdil, da Moskva nima razlogov za oviranje načrta Združenih narodov, po katerem naj bi mednarodne enote, sestavljene večinoma iz francoskih in britanskih vojakov, zavarovale morebiten umik enot Unproforja iz BiH. »Imamo skupne cilje,« je novinarjem povedal vodja ruske diplomacije. »Načrt pomeni samo okrepitev Unproforja v okviru obstoječega mandata.« Kozirjev in Hurd sta komentirala tudi zadnjo izpustitev skupine zajetih modrih čelad. Britanski minister je izjavil, da jo odobrava. »To je korak naprej, vendar ne dovolj velik. Svet ne bo pomirjen, dokler ne bodo izpuščeni vsi zajeti pripadniki enot ZN.«

Ameriški predstavnik v skupini za stike Robert Frasure je po desetih dnevih pogajanj s srbskim predsednikom Miloševićem včeraj odpotoval v Washington na dodatna posvetovanja z zunanjim ministrom. Zahodni opazovalci so prepričani, da so pogajanja zasla v slepo ulico, ker je srbski vožd po uspešnem posredovanju za izpustitev zajetih modrih čelad zahteval popolno odpravo ukrepov proti tako imenovani ZRJ. V dobro obvesčenih krogih tudi namigujejo, da se Frasure še nekaj časa ne bo vnovič podal na romanje v Beograd.

Na sedežu OZN je vodstvo svetovne organizacije skupaj s predstavniki Francije in Velike Britanije sprejelo odločitev, po kateri bodo enote za hitro posredovanje v BiH delovale v okviru mandata ZN. Kofi Anan, podsekretar za mirovne operacije, je razložil, da bodo enote lahko uporabile orožje samo v samoobrambi in bodo predstavljale del enot ZN, ki so že v Bosni. To pomeni, da bodo pod neposrednim poveljstvom britanskega generala Ruperta Smitha, ki mu poveljuje francoski general Bernard Janvier, nad katerim pa bdi vsemogočni Jasusi Akasi.

Spopadi za strateški hrib Debelo brdo

SARAJEVO (dpa, Reuter) - Glavno mesto Bosne in Hercegovine so včeraj pretresale eksplozije minometnih izstrelkov in granat, oglašali pa so se tudi ostrostrelci. Najhujši boji so potekali na območju Debelega brda, strateške vzpetine južno od Sarajeva. Boji so zahtevali tri živiljenja, 22 ljudi pa je bilo ranjenih. Med ranjenimi je tudi francoski pripadnik mirovnih enot Združenih narodov.

Debelo brdo leži nad srbsko preskrbovalno potjo, na njem pa ima svoje položaje vladna vojska. Srbi so poskusili vladne položaje osvojiti že tretjič v zadnjih treh tednih, vendar vojaški opazovalci ugotavljajo, da nobena od strani v spopadu ni dosegla večjih uspehov, prav tako pa ne morejo z gotovostjo potrditi, kdo je včeraj opoldne spopade začel. Včerajšnji boji v okolici Sarajeva so najhujši po 28. maju, ko so se pri mostu na Vrbanji spopadli francoski in srbski vojaki. Agencije o večjih spopadih v drugih delih BiH ne poročajo. Posebne enote ameriškega vojskega letalstva še vedno iščejo pilota letala F-16, ki so ga bosanski Srbi prejšnji petek sestrelili nad Banjaluko. Predstavniki Pentagona in zveze Nato so potrdili, da so ponedeljka še sprejemali pilotove radijske signale, vendar so ti v torek oslabele. Radovan Karadžić je zatrdil, da pilot ni v srbskem ujetništvu. Ameriški vojaški predstavniki ne želijo uganiti, v kakšnem stanju je pilot, vendar upajo, da ga bodo kmalu pripeljali na varno.

Hrvaška vojska oži obroč okoli Knina

ZAGREB - Obroč okoli uporniških krajskih Srbov se vse bolj oži. Hrvaške sile iz Bosne se pravzaprav skozi zadnja vrata vse bolj približujejo krajinskemu glavnemu mestu Kninu. Z zadnjo ofenzivo so pretrgale cestno povezavo med Kninom in srbskimi območji v Bosni ter s tem presekale življenjsko žilo, ki je krajske Srbe povezovala z Beogradom. Že prej so si sile HVO izbojevale nadzor nad pogorjem Dinare in na tem območju namestile težko topništvo, katerega cevi lahko usmerijo na Knin.

Hrvaški vojaški strategji so najnovejšo ofenzivo zavestno izvedli na skrajnem severu Bosne, saj za to obstajajo praktični in politični razlogi. Po bliskoviti ofenzivi hrvaških sil v zahodni Slavoniji so namreč Združeni narodi zagrozili z gospodarskimi ukrepi proti Hrvaški, če bi se drznila napasti Krajino. Krajinsko vodstvo se je na vojaški poraz kljub očitnemu nasprotovanju Beograda odzvalo z napovedjo o združitvi z bosanskimi Srbi in ustanovitvi »zahodnosrbske države«. Z vojskega stališča bi bil frontalni napad hrvaške vojske na krajske Srbe zelo nevarna poteza, zato je začela ta kopčiti svoje sile v bližini mesta Livno. Mednarodni opazovalci so z budnimi očesi opazili, da so tudi redne enote hrvaške vojske prisle na to območje. »Te enote zdaj imenujemo HVO-HV, ker v tem delu Bosne zdaj ni več mogoče z gotovostjo povedati, kaj so enote bosanskih Hrvatov in kaj enote redne hrvaške vojske,« je povedal predstavnik ZN Fred Eckhard. Hrvaški tisk je proslavil vojaško akcijo v kninskem zaledju, in to kljub prizadevanjem hrvaških vojaških predstavnikov, da bi mediji o ofenzivi zaradi morebitnih političnih posledic čim manj poročali. O dolgoročnih ciljih hrvaške ofenzive analitiki Združenih narodov za zdaj še niso hoteli govoriti, iz neuradnih virov pa smo izvedeli, da je cilj najnovejše ofenzive HVO vzpostavitev koridorja do osemdeset kilometrov oddaljenega Bihaća. »Trenutno lahko o tem le sanjajo, toda če jim bo koridor dejansko uspelo vzpostaviti, se bo njihov vojaški položaj v primerjavi s srbskim gotovo spremenil,« je menil neki častnik OZN. Potem bo namreč obroč okrog Krajine skoraj popolnoma sklenjen.

Günther Chalupa / dpa

ZN PRED TEŽKO ODLOČITVIJO

Akcija brez upa na zmago

NICHOLAS DOUGHTY / REUTER

LONDON - Zaradi možnosti, da bodo bosanski Srbi izpustili vse talce, so se zahodne države in Rusija zasnle pred nemara najtežavnejšo in najbolj tvegano odločitvijo, odkar so modre čelade pred tremi leti prišle v Bosno. Vprašanje se glasi: ali naj modre čelade s podporo enot za hitro posredovanje prestopijo mejno crto in uporabijo silo, če jih bodo bosanski Srbi še naprej ponizovali in jim onemogočili dostavo krvavo potrebne pomoči za Sarajevo in druga mesta?

Tenka crta, ki ločuje besede od dejanj, si je prislužila ime »mogadiška« - po katastrofalnem posegu ZN v Somaliji, ki se je končal v začetku tega leta, ko bi se humanitarna misija skoraj sprevrgla v brezupno in dolgotrajno vojskovanje s tamkajšnjimi gospodarji vojne brez upa zmage. Mirovni posrednik EU lord Owen je v torek izrazil prepričanje, da morajo sile ZN, če hočejo biti učinkovite, ostati nepristranske, ne da bi se pustile zaplesti v boje z bosanskimi Srbi, čeprav jih ti nenehno izzivajo. »Bolj kot mislimo, smo se približali točki, na kateri nas od prekoračitve 'mogadiške' črte loči le še korak,« je izjavil na Nilu v Somaliji. »V Somaliji je prav ta korak pripeljal do strahotnega ponižanja in na koncu tudi umika.« Zahodne sile na čelu s Francijo in Veliko Britanijo, ki imata v Bosni največ svojih vojakov, zatrjujejo, da se ne nameravajo umakniti. Prav nasprotno, v Bosno pošiljajo na tisoče novih vojakov, ki jih spremlja letala in helikopteri. Okrepili naj bi udarnost sil, ki so že tam. ZDA, Rusija, Francija, Velika Britanija in Nemčija, ki sestavljajo skupino za stike, so pritisnile na srbskega predsednika Slobodana Miloševića, naj bosanske Srbe prepriča, naj takoj izpustijo vojake in opazovalce OZN, ki so jih zajeli kot talce. Očitno je bil ta pritisk upešen, čeprav diplomati priznavajo, da je Milošević v zameno za posredovanje zahteval še več koncesij v pogajanjih, ki naj bi mu navrgla odpravo ukrepov, če bo se bolj osamili bosansko-srbske upornike in formalno priznal Bosno. »Milošević je očitno zaigral na najmočnejše karte, ki jih ima, mi pa ne moremo brez njegove pomoči,« je izjavil eden od diplomatov. »Še naprej si

bomo prizadevali za rešitev krize, trajalo pa bo dlje, kot smo nactovali.« Pred tednom dni je skupina za stike izjavila, da je sirs sporazum ključ do miru, in napovedala, da je na pragu sklenitve dokončnega sporazuma. S tem namenom je Robert Frasure prejšnji teden odpotoval v Beograd k Miloševiću; a zdi se, da so se stvari znova izmuznile iz rok velikih sil, s tem pa so se razblinili tudi upi, da bodo bosanski Srbi čez noč spremenili svoje stališče in kmalu sprejeli mirovni nacrt. Prav zato je poglavitno vprašanje, kako bodo sile ZN uporabile svojo moč na terenu, pa tudi to, ali so zahodne sile svoje ostre pogajalske besede pripravljene spremeniti v dejanja - potem ko bodo osvobojeni vsi talci. Hrano in zdravila v Sarajevu krvavo potrebujejo, nič drugega ni na drugih območjih, ki jih oblegajo bosanski Srbi, zagotavljajo predstavniki ZN. V preteklosti so si konvoji s pogajalniki utirali pot do ciljev, čeprav so imeli mandat, ki jim je dovoljeval »uporabo vseh potrebnih sredstev«, tudi sile. Z Zahoda prihajajo protislovni glasovi, ki se še niso izoblikovali v jasno sporočilo o tem, kakšna naj bi bila naloga novih čet »za hitro posredovanje«, in o tem, ali bodo te delovale skupaj s sedanjimi četami ZN. Velika Britanija, Francija in druge države ugotavljajo, da bi bilo nadaljevanje sedanjega položaja nevzdržno, zato morajo modre čelade dobiti v roke sredstva, ki jim bodo omogočila dostavo humanitarne pomoči. V tej zahtevi je skrita nedvoumna grožnja, namenjena bosanskim Srbov, če bodo še naprej ovirali konvoje. Po drugi strani pa predstavniki Zahoda omenjajo, da morajo vse strani, vpletene v vojno, zagotoviti »minimalno ravno soglasja«, ki bi četam ZN omogočila delovanje.

Toda ali bodo ZN res uporabili silo, če se bodo pogajanja izjalovila? Če je ne bodo, bo vse ostalo pri starem, bosanski Srbi pa bodo hitro ugotovili, kako jalov odmev je imelo govorjenje o krepitvi vojske moči ZN; z njim so dosegli le to, da bodo bosanski Srbi nekoliko težje zajemali talce. Če pa se bo Zahod odločil za spopad, bo tvegalo, da bo propadla celotna misija, kar bo imelo za posledico težaven in krvav umik iz Bosne.

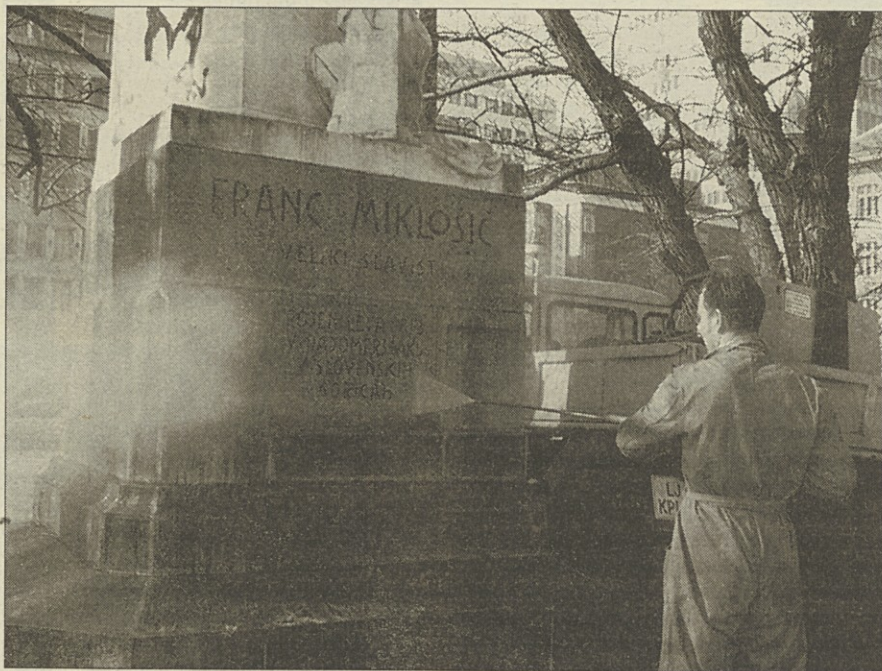
VARSTVO
KULTURNE
DEDIŠČINEDržava se je odpovedala
kulturnim spomenikom

Ob »razmejivti pristojnosti« so bili ti spomeniki prepuščeni občinam, ki pa nimajo denarja zanje

LJUBLJANA - Kako slovenska država skrbi za kulturne spomenike, pove ze samo dejstvo, da v nasi državi nimamo niti enega kulturnega spomenika, ki bi ga za taksnega razglasila država. Ali ce obrnemo to dejstvo tako, da bo razumljivejše - slovenska država očitno ne cuti potrebe po tem, da bi bil kakšen od slovenskih kulturnih spomenikov vseslovenskega pomena, obenem pa za te spomenike tudi ne skrbi. Denimo, da nekega dne pride do požara v Slovenski filharmoniji. Stroški za popravilo in obnovo bi padli na mesto Ljubljana. Taksnih primerov bi lahko nasteli še veliko in vsi so posledica omejenega in škodljivega birokratskega razmisljanja.

Pred kratkim je državni zbor po hitrem postopku sprejel zakon o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31. decembra lani opravljali občinski organi. Zakon je bil potreben zaradi nove lokalne samouprave, po kateri se ni samo bistveno povečalo število slovenskih občin, ampak so te občine dobile tudi povsem drugačen status, kot so ga imele občine v prejšnjem sistemu. V preteklosti so bile občine »temeljne družbenopolitične skupnosti« in nosilke državnih pristojnosti, po novem pa so se občine spremenile v »lokalne skupnosti«. In kakšno zvezo ima s tem kulturna dediščina? Dokler so bile občine »temeljne družbenopolitične skupnosti« in kot take tudi nosilke državnih pristojnosti, so lahko odločale oziroma razglasale, kaj je s stalica

države spomenik ali znamenitost. Potem ko se je nasa država odločila, da bodo postale občine »lokalne skupnosti«, pa je bilo logično, da bo pristojnost določanja, kaj so kulturni spomeniki državne pomena, prevzela država. To ni le logično, ampak nas k temu zavezuje tudi konvencija Sveta Evrope o varstvu arhitekturne dediščine. Ta konvencija določa državno pristojnost na področju varstva dediščine. Seveda pa to ne pomeni, da občine izgubljajo nadzor in pristojnosti na tem področju. Vsekakor je razumljivo, da skrbijo za tisto kulturno dediščino, ki je lokalnega pomena. Toda vsem opozorilom navkljub je parlament sprejel drugačno rešitev. Taksno pač, ki jo je podprla vlada. Ta pa je bila gluha za vsa opozorila strokovnjakov s tega področja. Mini-

strstvo za kulturo je opozarjalo na to vprašanje že v pripravljalni fazi, vendar ni bilo uspešno. Nato so vložili amandmaje, ki jih vlada ni sprejela, po lobiranju po poslanskih klubih pa so te amandmaje vložili nekateri poslanci, vendar brez uspeha. Potem je dal na zakon veto državni svet, vendar so poslanci zakon še enkrat sprejeli.

S tem vprašanjem se že dolgo ukvarja Vesna Copic, zunanja svetovalka ministra za kulturo. Gospa Copic je odvetnica in

dobro pozna vse čeri, na katere se lahko nasede s poenostavljanjem. Zato se je tudi tako trudila pripraviti vladno službo za zakonodajo, pa je niso razumeli. »Občine so zaradi temeljne vloge, ki so jo imele kot državne skupnosti, razglasale spomenike za vso Slovenijo, ne pa le za svoje lokalno okolje. Ministrstvo za kulturo je zato vztrajalo, naj pripravljalec zakona o prevzemu državnih pristojnosti (ministrstvo za notranje zadeve) prenese na državo vse upravne

postopke s tega področja, vključno s sprejemanjem razglasitvenih aktov. Nasemu staliscu je nasprotovala vladna služba za zakonodajo, češ da ima država že tako po 21. členu zakona o naravni in kulturni dediščini pristojnost razglasjanja tako imenovanih izjemnih spomenikov. Vendar pa po tem členu doslej ni bil se razglašen noben spomenik, tako da so dejansko presli v občinsko pristojnost vsi spomeniki. Kajti kdor razglaša spomenike, določa tudi pravnovarstveni re-

zim. Za izvajanje varstvenega režima pa je odgovoren tisti, ki ga je sprejel. Za to pa mora imeti vso strokovno podporo in finančne vire,« pravi Vesna Copic.

Strokovno podporo predstavljajo zavodi za spomeniško varstvo. V Sloveniji imamo sedem regionalnih zavodov, ki jih financira država, in zato so na kulturnem ministrstvu predlagali, naj se na državo prenese tudi izvajanje ustanovitelskih pravic. To je logično tudi zaradi tega, ker v Sloveniji nimamo več le 60, temveč 147 občin, kar pomeni, da imajo te občine praviloma tudi manj denarja kot prej, sredstva za varstvo kulturne dediščine pa so ostala v državnem proračunu. Varovanje kulturne dediščine pa v teh casih in pri že tako skromnih proračunih v občinah prav gotovo ni prednostna naloga. Pri tem gre tudi za nezmožnost zadovoljevanja vseh potreb, saj, denimo, regionalni zavod za varstvo kulturne dediščine v Mariboru pokriva kar 51 slovenskih občin. Kako naj strokovno zadovolji vse te potrebe in kdo mu bo za to plačal? Zato obstaja resna nevarnost, da bodo slovenski kulturni spomeniki samo se bolj propadali. Pa se na nekaj ne sme-

mo pozabiti. Na našo slovensko politično zagretost. Denimo, da v občini vladajo zagreti desničarji domobranske preteklosti. Kakšen odnos bodo imeli takšni ljudje do, na primer, tamkajšnjega partizanskega spomenika? Ali pa, da so na oblasti skrajni levicariji, ki se kar stresejo ob vsem, kar nosi kriz - kako se bo godilo tamkajšnji cerkvi ali kapelici zgodovinske vrednosti?

Varovanje kulturne dediščine zato ne more in ne sme biti prepusteno naključju. Vecina zahodnoevropskih držav ima pri tem zelo jasno postavljena merila. Splosna decentralizacija upravljanja na različnih področjih ni prizadela varovanja kulturne dediščine. V teh državah imajo na državni ravni določene enotne strokovne standarde in zagotovljen enoten strokovni nadzor. Na lokalni ravni pa skrbijo za spomenike lokalnega pomena, za katerih varovanje pa morajo skrbeti na osnovi enotnih meril za vso državo. Delno decentralizacijo na tem področju imajo samo v Nemčiji, pa se to zgolj na ravni dežel. Konec koncev njihove dežele niso nič manjše od nase države, ravno nasprotno.

Janja Klasinc
Foto: J. S./BOBO

TISKOVNA KONFERENCA SLOVENSKE CERKVE

Ostro nasprotovanje predlaganemu zakonu
o moratoriju na vračanje premoženja

Premoženje ne sme biti odvzeto brez ustreznega nadomestila, so menili

LJUBLJANA - Clani cerkvenega dela mešane krovne komisije dr. Anton Stres, dr. Borut Kosir, Mirko Krasovec, Martin Springer in Lojze Milharčič so na tiskovni konferenci predstavili stališča do predlaganega zakona o moratoriju na vračanje imetja Cerkvi in izhodišča za zacetek konkretnega in pravičnega reševanja gmotnih temeljev za delovanje Cerkve.

Anton Stres je predlog zakona, ki sta ga pripravila Polonca Dobrajc in Zmago Jelenc (SNS)

označil kot skrajno osupljiv in zaskrbljujoč. Po njegovem mnenju gre za tipičen primer diskrimi-

nacije, saj je ustavno sodišče enkrat že odločilo, da je tudi Cerkev upravičena do vračanja premoženja. V pravni državi smo pred zakonom vsi enaki, zato Cerkev ne more biti izvežeta drugače kot z diskriminacijo, je dejal dr. Anton Stres. Opozoril je, da je Cerkev pravocasnno in pravično vložila vlogo za denacionalizacijo, upravniki organ pa je v zahtevanem roku se ni rešil. Nesprejemljivo je, da se upravičenec, ki so izpolnili svoje obveze, kaznuje še s tem, da bi bil zakon med postopkom spremenjen oziroma vračanje ustavljeno. To je pravi nesmisel ter povsem krivično in nedopustno početje, je dejal dr. Stres. Jelenc je namen je prozoren: ustaviti vračanje imetja, izglasovati zakon, ki bo delovanje in pravice verskih skupnosti krepko in znova diskriminatorno omejil, nato pa vračanje imetja dokončno ustaviti, je ocenil Anton Stres. Borut Kosir je polemiziral z nekaterimi interpretacijami, ki so se v zvezi z vračanjem premoženja Cerkvi pojavile v zadnjem času. Po njegovem

mnenju tisti, ki trdijo, da je lastnik premoženja Cerkev tuja država, ne locijo med vrhovno upravo in lastništvom. V Kanonu 1273, na katerega se sklicujejo, nikjer ne piše, da je rimski papež lastnik, pač pa je vrhovni upravitelj premoženja, to je takšna razlika kot med lastnino in posestjo, je dejal dr. Kosir. Poudaril je, da je to hierarhična varovalka pred zlorabami cerkvenega premoženja, ki se ga lahko uporablja le v Cerkvni lastne namene. Edini lastniki premoženja slovenske Cerkve so javne pravne osebe (župnije, škofije, samostani, itd.) znotraj cerkve, ki jih je približno 2700. Kosir je dejal, da cerkvenih pravnikov nihče ni vprašal za mnenja ali pojasnila v zvezi s temi vprašanji.

Mirko Krasovec je utemeljil izhodišča za pravično reševanje gmotnega položaja Cerkve z zagotavljanjem človekovih pravic in versko svobodo: Cerkev za svoje delovanje nujno potrebuje tudi gmotni temelj, zato mora biti to v svobodni in pravni državi tudi v praksi omo-

gočeno. Med državo in Cerkvijo se mora vzpostaviti partnerski odnos, v katerem država priznava, da je cerkveno delovanje na pastoralnem, vzgojnem, kulturnem in socialnem področju koristno za ljudi in s tem za vso državo. Cerkev pa s svojim delom državo razbremeni, dr. zavljani pa imajo večjo izbiro za svobodno odločanje. Premoženje se ne sme odvzeti brez ustreznega nadomestila, do lastnine je potreben pravičen, jasen in odgovoren odnos. Nujna je poprava krivic, kar pomeni popolno denacionalizacijo (vračanje v naravi ali ustrezno nadomestilo za nacionalizirano premoženje), ustrezno nadomestilo za verski sklad (to je oblika cerkvene lastnine v upravi države, ki je na tej osnovi vse do druge vojne redno prispevala za vzdrževanje cerkvenih uslužbencev in stavb) ter nadomestilo za povzročeno škodo, ki jo je Cerkev utrpela med vojno. Gre za odvzete zvonove, za kar je država dobila odškodnino, in za cerkve, porušene med vojno in po njej.

Boštjan Lajovic

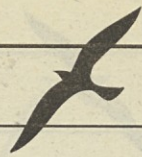
VLADNA KOALICIJA / PRORAČUN

Danes še zadnji
poskus usklajevanja

LJUBLJANA - Danes naj bi točno opoldne predsedniki treh koalicijskih strank Janez Dmrovsek, Lojze Peterle in Janez Kocijancic podpisali skupno usklajeno dopolnilo k predlogu letosnjega proračuna, v katerem naj bi raznovrstne zahteve vladnih strank in resorjev »stlacili« v predvideni okvir 510 milijard tolarjev. S tem dopolnilom, ki so ga včeraj in ga bodo tudi danes usklajevali člani vseh treh strank v posebni strokovni skupini, naj bi koalicijska razrešila proračunski zaplet. Liberalni demokrati, kršćanski demokrati in združena lista naj bi se namreč obenem odrekli vsem svojim drugim dopolnilom, ki bi - če bi bila sprejeta - obseg proračuna povečala najmanj za dodatnih pet milijard. Za takšen zadnji poskus proračunskega kompromisa so se včeraj dogovorili predsedniki vseh treh strank na - po nekaj mesecih - prvem skupnem sestanku pri premieru Dmrovsku, na katerem so bili tudi finančni minister Mitja Gaspari, glavni tajniki trojice strank in tisti člani, ki strokovno »pokrivajo« področje financ. Dmrovsek, Peterle in Kocijancic naj bi dopolnilo podpisali še pred današnjo sejo vlade, na kateri bodo ministri sprejemali predlog proračuna. Če pa trojica soglasja ne bo dosegla, bo vlada po vsej verjetnosti sprejela neusklajeni proračun, kar - kot se strinjajo predstavniki vseh treh strank - zagotovo ne bo dobro za koalicijo (in se manj za proračun). Vendar pa že neuradni odmevi na včerajšnji sestanek kažejo, da ostajajo koalicijske stranke precej vsakebi in da bo usklajeno dopolnilo težko sprejeti. Medtem ko so v združeni listi, ki je pravzaprav spodbudila skupno srečanje, precej optimistični, pa kršćanski demokrati namigujejo, da so se sestanka udeležili z veliko mero skepse, češ da gre predvsem za »novinarski dogodek«. SKD je tudi poslala svoje sporočilo javnosti o tem, kaj se je pri Dmrovsku dogajalo. Lojze Peterle je uvodoma izpostavil, da SKD ne zanima samo proračun, ampak tudi druga vprašanja, predvsem način delovanja koalicije, piše v sporočilu. Brez dogovora o načinu delovanja ne more biti zagotovljeni glede sprejemanja proračuna, je se dejal Peterle in dodal, da je SKD zavezana samo usklajeni politiki ter da zavrača politiko hitrega odločanja v časovni stiski, kar velja tudi glede odnosov z Italijo, kjer bo SKD podprla samo rešitve, ki ne bodo slabše od dosežkov politične izjave iz Ogleja. Tako so sporočili kršćanski demokrati, neuradni viri pa so zatrdili, da je bilo prav ob pogovoru o »načinu delovanja koalicije« precej ostrih tonov med Dmrovškom in Peterle in da je prav ob tej temi precej popustilo sicer relativno »konstruktivno ozračje« pogovorov.

Tanja Staric

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30	Dnevnik in nan. Očetov pes, 10.00 dnevnik TG1
10.05	Film: L' enigma dei banchi di sabbia (pust., VB '78, i. M. York), vmes (11.00) dnevnik
11.50	Variete: Vabilo k mizi - Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	TSP Referendum '95
14.15	Kviz: Sala giochi
15.00	TV film: Quei trentasei gradini (dram., It. '84)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	TSP Referendum '95
21.50	Film: Sissi la giovane imperatrice (Avstrija '56, i. R. Schneider, K. Böhm)
23.00	Dnevnik
23.40	Variete: Seconda serata
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Aktualni tednik TG1 Almanah

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
8.40	Nan.: Yoos e Yambo, 9.10 La clinica della Foresta nera
9.55	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik, 12.00 TG2 33
12.10	Nan.: Zdravnik med medvedi
13.00	Dnevnik
13.35	TSP Referendum '95
14.00	Otroški variete: Quante storie Disney!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
15.45	Dnevnik
15.50	Popoldne na RAI 2
16.30	Nan.: Komisar Navarro
17.15	Dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Dvojni obraz pravice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: Scappiamo col malloppo (kom., ZDA '90, i. B. Murray)
22.20	Kronika v živo: Pod vulkanom, 23.30 dnevnik, 24.00 Pregled tiska in vreme
0.15	Avtorska glasba

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Oddaje Videosapere: Pregled tiska, Potovanje po Italiji, Prva pomoč, Nasi otroci, itd.
11.15	Fantastica Mente, 11.50 Asino d'oro
12.00	Dnevnik, delo, okolje
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Nan.: Vita da strega
13.25	Dok.: Zenske v glasbi
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.45	Aktualno: Articolo 1
15.00	Sport: kosarka, Italija-Litva, 15.30 tenis
18.50	Vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	BlobCartoon, 20.10 Blob
20.30	Film: Ritorno al futuro 3 (fant., ZDA '90, i. M.J. Fox, C. Lloyd)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Atletika: Grand Prix
23.55	Glasba: Pred premiero - Opera kviz
0.30	Pregled tiska in vreme
1.00	Videosapere: Kultura news, 1.25 Fuori orario

RETE 4

7.30	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
8.00	Nad.: Manuela
9.00	Variete: Buona giornata, vmes nad. 9.15 Il disprezzo, 10.20 Teleprodaja, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Rubrica o lepoti
14.25	Nad.: Senteiri, 15.35 La donna del mistero 2
16.25	Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdona mi, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Film: Ricercati, ufficialmente morti (pust., ZDA '87, i. N. Nolte)
22.30	Referendum '95
22.45	Film: Impiegati (kom., It. '84, r. P. Avati), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.20	Varieteja: Complotto di famiglia, 15.25 Scene da un matrimonio
16.00	Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: Viva Napoli (voda Mike Bongiorno, Mara Venier)
22.45	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio, Referendum, 12.40 Sport studio
12.50	Variete za najmlajše
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30	Nan.: Neon Rider
17.30	Variete: Benny Hill
17.45	Nan.: Primi baci, 18.20 Baywatch
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.40	Nan.: Beverly Hills
21.40	Variete: Mai dire gol
22.40	Referendum '95
22.45	Aktualno: Anteprema, 23.15 8 mm
24.00	Variete: Mai visto
0.35	Italia 1 sport
1.30	Sgarbi quotidiani
1.45	Nan.: Kung Fu

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15
	Dogodki in odmevi
20.30	Rioni alla ribalta
22.40	Film: L' anello di fuoco

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20
	Dnevnik, 13.30 Sport
16.00	Variete: Tappeto volante
19.30	Variete: T.r.i.b.u.
20.35	Atletika: Grand Prix
23.00	Nogomet: Velika Britanija - Italija

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanke: Basni
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

10.25	Čarodejev klobuk, 2/5 del otroške nadaljevanke
10.40	O. J.: Sanjam ali bedim
10.50	Odkrivanje zemlje, ponovitev 4/26 dela ameriške izobraževalne serije
11.15	Po domače, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Oci kritike, ponovitev
15.10	Skrivnostni Picasso, ponovitev francoske dokumentarne oddaje
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroški program: Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme sport
20.05	Komisar Rex
	10/15 del avstrijske nadaljevanke
21.05	Tednik
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
	Sova
22.55	Vecen sanjac, 22/28 del ameriške nanizanke
	Kaj sem storil iz pozele-nja
23.30	Inspektor Morse, 13/18 del angleske nanizanke

SLOVENIJA 2

12.25	Kosarka NBA: Orlando - Houston, posnetek
13.55	Pariz: Tenis - Roland Garros, polfinale (Z), prenos
15.20	Kinoteka: Ciklus filmov Jacka Arnolda: Pršli so iz vesolja, ameriški (cb) film
16.40	V vrtincu
17.25	Sova , ponovitev
18.45	Ze veste
19.15	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Moski, zenske
21.05	Umetniški večer: Ciklus filmov Andreja Tarkovskega: Andrej Rubljov, ruski film
00.00	Tenis - Roland Garros: polfinale (Z), posnetek iz Pariza

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Sedem veličastnih, ponovitev
11.35	Dance session, ponovitev
12.05	A-shop, Spot tedna, CMT
17.25	Spot tedna, A-shop
17.40	UNPATO, ponovitev
18.00	Magnetoskop, glasba
18.45	A-shop
19.00	Vreme
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 443. del
20.00	Magnetoskop, glasbena oddaja
20.30	Pred poroto, 47. del
20.55	Vreme
21.00	Zanikanje , ameriška drama
22.35	Paris, ponovitev 6. dela
23.25	Kino, kino, kino
00.15	Klasična video glava, ponovitev

Koper

16.00	Euronews
16.30	»Alica« - evropski kulturni magazin
17.15	Leteci zdravniki, tv nanizanka
18.00	Slovenski program: Gradovi, dokumentarna oddaja
18.30	Zamejski portreti
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Medicina danes: Moj otrok ima vročino
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani«, aktualna tema
21.30	Odpri strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari, kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke, zabavno-glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.40	Knight Rider, ponovitev
10.30	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.20	Zabava II, ponovitev francoske komedije
13.00	Foofur
13.25	Viking Viki
13.50	Smrkci
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
	Izgubljeni planet
16.25	Knight Rider
17.10	Strašno prijazna družina
	Miss zgibanke
17.35	Nas hrupni dom
	Ozkostrnež Mike
18.00	Grad ob Vrbskem jezeru
	Moram shujšati
19.00	Pri Huxtablovih
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Bavarec z otoka Rügen
21.10	Detektivki iz Hamburga
	Lepi Igor
21.55	NYPD - Newyorskopolisti
	Clovek na strehi
22.50	Umazana igra, britanski akcijski film, 1969
	Michael Caine in drugi
	Režija: Andre de Toth
00.45	Cas v sliki
00.50	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.15	Vsak dan s Schiejkikom, ponovitev
02.15	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
04.05	Umazanci, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

09.05	Vsak dan s Schiejkikom
10.05	Avstrija II
11.35	Slike iz Avstrije
12.05	Vreme
12.15	Roparji organov
13.00	Cas v sliki
14.00	Alpe-Donava-Jadran, ponovitev
14.25	Moč strasti
	Locitev
15.15	Umor, je napisala
	Raj z majhnimi napakami
16.00	Vsak dan s Schiejkikom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Dva na poti po Avstriji: Strudengau
21.10	Vera
22.00	Cas v sliki 2
23.00	Muceniki za sveto vojno
	Samomorilski odredi v Gazi
23.50	Tenis, Roland Garros, polfinale (Z)
01.00	Pogledi od strani
	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni noćturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Danny razlaga sanje; 8.40 Radio Most; 8.50 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldne; 14.00 Kulturne drobnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Jazz; 21.00 Profiteu; 22.20 Mala nočna filmska glasba.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Slovenščina; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Naši operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Znanjopolitični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Koncert gode policije; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 10.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Koledar; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.45 Zdravnikovi nasveti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30 Večerni pr. 22.30 Četrtek koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.00 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 2.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Se res zmanjšujejo pravice zdravstvenega varstva?; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski progr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Pleski berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 14.00 Recenzije & Napovedi (Kinotečni filmi); 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: Mark Anthony Turnage; 20.00 Brčamo v temo: Privatizacija & Javna prodaja; 22.00Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v naših rokah; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odpri ta knjiga; Nemirne stopinje skozi srce (T. Rojc, podaja S. Boninsegna); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Zborovska glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 17.15 Mirk, MePZ Podgora; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in sanseonije; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10 - 19.00 Prenos iz Bilčova: Med rojaki.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/ 222-815
LUTKE '95
od 12. do 17. junija

V ponedeljek, 12. junija, ob 20. uri in v torek, 13. junija, ob 18. uri: *Claudio Cinnelli in Paolo Lacchesini: PUCCINI BO VSTAL!*

Otvoritev festivala Lutke '95 z eno najuspešnejših predstav preteklega italijanske gledališke sezone!

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 8. junija, ob 19.30: *W. Allen - ZAJGRAJ SE ENKRAT, SAM, za abonma dijaski 6 večerni.*

V petek, 9. junija, ob 19.30: J. B. P. Moliere - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma petek in izven. Predstava bo se v soboto, 10. junija, ob isti uri, za abonma sobota in izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 8. junija, ob 18. uri: *H. C. Andersen/M. Jesih - CESARJEVA NOVA OBLACILA, za izven in konto.*

V petek, 9. junija, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA?, za izven. Zadnjikrat v sezoni!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,
tel.: 061/ 312-860

Danes, 8. junija, ob 19.30: *J. Graham - TEZAVE S HRBTENICO, za izven.*

V petek, 9. junija, ob 19.30: D. Jovanović - ZVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV, za izven.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12

V soboto, 10. junija, ob 18. uri: KLOVNI, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 8. junija, ob 20. uri: *T. Partljic - STAJERC V LJUBLJANI, za abonma mladinski 4 in izven.* Predstava bo se v soboto, 10. junija, ob 17.30, za izven, konto in ob 20. uri, za izven. Razprodano!

KUD FRANCE PRESEREN,
tel.: 061/ 332-288

Danes, 8. junija, ob 21. uri: *gledališka detektivka ANDREJ ROZMAN - RUPERT MAROVT.*

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V cetrtek, 15. junija, ob 20. uri: Ray Cooney - ZBEZI OD ZENE, za izven.

MARIBOR

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V ponedeljek, 12. junija, Velika dvorana ob 19.30: G. Verdi: TRUBADUR, za abonente in izven.

V soboto, 10. junija, Velika dvorana ob 19.30: ADIEU - gostovanje baleta Françoisa Raffinota, za abonente in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 11. junija, ob 11. uri: PETER KLEPEC v izvedbi lutkovne skupine TRI Kranj.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

Danes, 8. junija, ob 20. uri: *Z. Merta/S. Mosa - SEN KRESNE NOCI, za izven. Gostuje Mesno gledališče bratov Mršćikov Brno iz Češke.*

V petek, 9. junija, ob 20. uri: T. M. Plavt - KAZINA, za abonma petek in izven.

V soboto, 10. junija, ob 20.30: C. Cinelli in P. Lucchesini - PUCCINI BO VSTAL, za izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Danes, 8. junija, ob 20.30 (red A) premierska predstava opere G. Donizettija »Ljubezenski napoj« (L'Elisir d'amore). Ponovitve: jutri, 9.6., ob 20.30 (red B), v soboto, 10.6., ob 20.30 (red L), v nedeljo, 11.6., ob 17. uri (red D), v torek, 13.6., ob 20.30 (red C), v sredo, 14.6., ob 20.30 (red E), v cetrtek, 15.6., ob 20.30 (red F), v soboto, 17.6., ob 17. uri (red S), v nedeljo, 18.6., ob 17. uri (red G) ter v torek, 20.6., ob 20.30 (red H). Predprodaja vstopnic in rezervacije so v teku pri blagajni dvorane Tripovich: 9-12, 16-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Koroška hala (Sejmisce): do 1. julija 1995 je na sporedu muzikal »Cats«. Urnik: vsak dan (razen ponedeljkov) ob 20.00, ob sobotah in nedeljah dodatno tudi ob 15.00. Vsak torek (ob 20.00) in vsako nedeljo (ob 15.00) so predstave v angleščini. Pri Joknu: danes, 8.6., ob 19. uri klavirski koncert Silvie Taubmann. Občinski center Waidmannsdorf(Otok): jutri, 9. t. m., ob 21. uri klavirski recital Eugenia De Rosa. Na programu L. van Beethoven in J. Brahms. Večer sta organizirala zadruga Bonaventura in Glasbeno združenje Sonora.

Gledališče Miela

Jutri, 9. t. m., ob 21. uri klavirski recital Eugenia De Rosa. Na programu L. van Beethoven in J. Brahms. Večer sta organizirala zadruga Bonaventura in Glasbeno združenje Sonora.

GORICA

Kulturni dom

V cetrtek, 15. t. m., od 16.30 do 19.00 Simpozij »Evropske akademije« iz Gorice. Simpozij se bo nadaljeval se v petek, 16. t. m., od 9. do 16. ure ter v soboto, 17. t. m., od 14.30 do 18.00. V petek, 23. t. m., ob 18.30 »Pajk's show«. Prireditelj Kulturni dom.

tri, 9. t. m., ob 20.00 - Praznik za Johanno Dohnalovo - Glasba, ples in komunikacija.

ŠENTJANZ

K&K Center (bivša stara sola): v soboto, 10.6., ob 19. uri otvoritev razstave Zorke-Loiskndl Weiss in etnološke razstave.

ŠENTPETER

pri Sentjakobu: jutri, 9.6., ob 16. in ob 20. uri sklepna prireditev Visje sole za gospodarske poklice.

MARIBOR

Danes, 8. junija, SNG ob 19. uri: *KABINET PROF. SEDMAKA - DANILO SLIVNIK.*

MLADINSKI KULTURNI CENTER, Oroznova 2

V petek, 9. junija, ob 20. uri: predavanje RAKA MURSICA z naslovom Rock and roll v vsako slovensko vas.

NOVO MESTO

KNJIZNICA MIRANA JARCA

Danes, 8. junija, ob 19. uri: *predstavitev knjige JACE LIDIJE GACNIK GOMBAC.*

PORTOROŽ

V petek, 9. junija, na terasi Restavracije Jurček ob 20. uri: zaključni nastop folklorne skupine.

POSTOJNA

POSTOJNSKA JAMA

Danes, 8. junija, ob 20. uri: *Ob glasbeni spremljavi LADE JAKSE bo pesmi FRANCETA REZUNA, NEZE MAUER in VANJE STRLE interpretirala MILENA REZUN.*

odporništvo« Giuliane Muscio.

OPCINE

Dom Brdina (Proseska ul. 109): jutri, 9.6., ob 20.30 »Mamila: potreba po odvisnosti in potreba po rasti«. Predavala bo sta dr. Danilo Sedmak in Dario Grison.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 8. junija, ob 20. uri: koncert ORKESTRA SLOVENSKE POLICIJE. Dirigent: MILIVOJ SURBEK, solisti: MILOŠ MLEJNIK (violoncelo), JAKA JERASA (bariton), JURE CIZEJ (saksofon), VERA MLEJNIK (sopran). Program: Holst, Gulda, Hess, Demersseman, Adamič. (GD)

V petek, 9. junija, ob 20. uri: KONCERT SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma. Dirigent: ANTON NANUT, solista: LOUIS LORTIE (klavir) in MILE KOSI (viola). Program: Dvorzak, Gabrijelčič, Chopin, Lutoslawski.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Danes, 8. junija, ob 19.30: koncert KOMORNH SKUPIN.

KRIZANKE

Danes, 8. junija, ob 20. uri: SOU ROCK FEST 95. Nastopajo: LOLITA, MAJKE, LACNI FRANZ in LEB I SOL. Pred koncertom prireditve ob 18. uri: NE ODIDI - glasbeno scenška predstava in nastop afriške glasbenoplesne skupine.

CELJE

POKRAJINSKI MUZEJ, Muzejski trg 1

Danes, 8. junija, bo ob 20. uri: koncert CELJSKI GODALNI ORKESTER.

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Mali galeriji je na ogled fotografska razstava CHRISTOPHA DONNETA.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23
Razstava GOTIKA V SLOVENIJI - Arhitektura in Nastanek, ogroženost, reševanje likovne dediščine je na ogled do 10. oktobra.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava nemškega umetnika GOTTHARDA GRAUBNERJA je na ogled do 29. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Retrospektivna razstava RIKA DEBENJAKA bo na ogled do 26. junija.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava del ZVONKE SIMČIČ in MATEJE SEVER je na ogled do 27. junija.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava slik, risb, grafik, scenskih osnutkov AVGUSTA CERNIGOJA je na ogled do 23. junija.

POSLOVNI CENTER MERCATOR, Dunajska 107

Razstava slik FRANCETA SLANE je na ogled do 29. junija.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava STIRI BARVE NEBA je na ogled do 30. junija.

ZAVOD ZA REHABILITACIJO SOCA, Linhartova ulica

Razstava risb VENA DOLENCA je na ogled do 19. junija.

GALERIJA KELEIA, Presernova 17

Razstava XXI. MEDNARODNI GRAFICNI BIENALE je na ogled do 14. avgusta.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 2

Razstava grafik CRTOMIRJA FRELIHA je na ogled do 30. junija.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR, Strossmayerjeva 6

Razstava del JOZETA POLAJNKA je na ogled do 30. junija.

GALERIJA ILIRIJA

Danes, 8. junija, bo ob 18. uri otvoritev razstave fotografskega ciklusa DOTIK SVETLOBE ALME BAJT. Razstava bo na ogled do 27. junija.

KRANJ

MALA GALERIJA, Glavni trg 4

Danes, 8. junija, bo ob 19. uri otvoritev razstave MARIA D' ANNE. Razstava bo na ogled do 28. junija.

LJUBICA

HOTEL KLUB

Danes, 8. junija, bo ob 20. uri otvoritev razstave del HELMUTA KORTANA. Razstava bo na ogled do 20. julija.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Danes, 8. junija, bo ob 20. uri otvoritev razstave Prostor za pripoved ERICHA PRASCHAKA. Razstava bo na ogled do 30. junija.

POSTOJNA

GALERIJA MODRIJANOV MLIN

Danes, 8. junija, bo ob 20.30 otvoritev razstave likovnih del STANETA JARMA. Razstava bo na ogled do 4. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27) Od 12. do 14. t. m. bo na sporedu prireditve »Odpornništvo v videofilmih«. Na otvoritvi bodo predvajali film »Ne pozabimo!« o tragediji Rizarne. V sredo, 14. t. m. pa bo na sporedu film »Nevidno

Danes, 8. junija, bo v galeriji Ilirija v Ljubljani ob 18. uri otvoritev razstave fotografskega ciklusa DOTIK SVETLOBE ALME BAJT

GLASBA FJK

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella
Poletni koncerti: v ponedeljek, 12. t. m., ob 20.30 klavirski recital. Nastopata Christopher Hugues in Eriko Hiwano.

Laboratorij P - Park Sv. Ivana (bivša umobolnica)

V soboto, 10. t. m., ob 20.30 koncert ljubljanske jazz-rock skupine Lolita in skupine Urlaut. Ob priložnosti bodo tudi odprli razstavo Petre Simoncič.

SKEDENJ

V soboto, 10. t. m., bo v prostorih KD Ivan Grbec (Skedenjska ul. 124) koncert kvarteta Nomos (Aldo Zerjal - bas, Federico Bruno - flavta, Aljosa Tavcar - fagot in Aljosa Saksida - klavir). Izvajali bodo operne arije in sklop slovenskih ljudskih pesmi.

DOLINA

V soboto, 10. t. m., ob 21. uri bo na K'luzi »Pesem ob studencu«, ki ga prireja KD Valentin Vodnik. Na letosnjem tretjem srečanju bodo nastopili MPZ Jezero iz Doberdoba in MPZ Svoboda iz Kočevja. Pesem dobrodoslice bosta zapela dekliska skupina in moski zbor Valentin Vodnik.

KRMENKA

V nedeljo, 11. t. m., ob 14. uri bo na sporedu »Glas harmonike«, revija godcev na diatonično harmoniko.

TREBCE

V Ljudskem domu bo v soboto, 10. t. m., ob 20.30 koncert MePZ Vuzenica, ki ga prireja MePZ Primorec-Tabor in SKD Primorec.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 9. junija, ob 20.30 - Koncert pihalnega kvinteta dezele F-jk. Prirediteljja Trgovina glasbenih instrumentov Pecar iz Gorice in Yamaha Musica Italia.

V sredo, 21. t. m., ob 20.30 zaključna prireditev glasbene sole E. Komel iz Gorice.

MENJALNIŠKI TEČAJI						
7. junij 1995						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana						
A banka Koper						
A banka Nova Gorica						
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,35	81,70	11,40	11,60	6,85	7,35
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,20	81,90	11,45	11,65	6,90	7,25
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,36	81,80	11,32	11,58	7,03	7,15
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,60	81,75	11,52	11,60	7,00	7,20
Creditanstalt d. d.	81,30	81,80	11,40	11,60	6,90	7,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,67	81,70	11,56	11,58	7,10	7,14
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,67	81,74	11,55	11,56	7,13	7,16
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,35	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,40	81,70	11,50	11,60	6,95	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.	80,75	81,90	11,35	11,71	6,70	7,40
Lemo Šempeter, t: 065/ 32-250						
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,60	81,90	11,52	11,65	7,00	7,25
Poštna banka Slovenije	79,25	81,10	10,70	11,48	6,20	7,13
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,72	81,75	11,57	11,58	7,11	7,13
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,45	81,70	11,44	11,59	7,10	7,20
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,40	81,70	11,50	11,58	6,90	7,20
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,45	81,65	11,54	11,56	6,90	7,20
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,50	81,90	11,30	11,66	6,50	7,20
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,40	81,60	11,38	11,54	7,05	7,10
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,20	81,65	11,54	11,62	7,00	7,20
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	81,40	81,70	11,50	11,60	6,80	7,30
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	81,20	81,70	11,50	11,60	6,60	7,20
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,60	81,70	11,41	11,51	7,05	7,38
SKB d.d., ***	81,10	81,75	11,35	11,73	6,80	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741						
SZKB d.d. Ljubljana						
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,00	81,80	11,36	11,65	6,90	7,35
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,72	81,75	11,55	11,57	7,12	7,15
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***						

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
7. JUNIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1595,00	1660,00
nemška marka	1130,00	1176,00
francoski frank	322,00	335,00
holandski gulden	1009,00	1051,00
belgijski frank	55,00	57,20
funt sterling	2531,00	2635,00
irski sterling	2579,00	2684,00
danska krona	289,00	301,00
grška dramma	7,00	7,30
kanadski dolar	1153,00	1200,00
japonski jen	18,80	19,60
švicarski frank	1368,00	1424,00
avstrijski šiling	160,50	167,10
norveška krona	254,00	264,00
švedska krona	221,00	230,00
portugalski escudo	10,70	11,20
španska peseta	13,10	13,60
avstralski dolar	1147,00	1194,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
7. JUNIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1609,00	1654,00
nemška marka	1147,00	1167,00
francoski frank	325,00	335,00
holandski gulden	1020,00	1038,00
belgijski frank	55,50	56,70
funt sterling	2562,00	2632,00
irski sterling	2611,00	2696,00
danska krona	293,00	301,00
grška dramma	7,10	7,60
kanadski dolar	1163,00	1198,00
švicarski frank	1393,00	1423,00
avstrijski šiling	162,20	166,20
slovenski tolar	13,60	14,40

TEČAJ TOLARJA V TUJINI			
31. MAJ 1995			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Locilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	13,60	14,40
Italija	Tržaška kreditna banka	13,50	14,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
14. MAREC 1995			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
avstrijski šiling	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 6. 6. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81,31	81,55
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE							
Tečajna lista št. 106 z dne 7. 6. 1995 - Tečaji veljajo od 8. 6. 1995 od 00.00 ure dalje							
				ZA DEVIZE			
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni	
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,3951	82,6430	82,8909	
Avstrija	040	šiling	100	1152,8666	1156,3356	1159,8046	
Belgija	056	frank	100	394,6419	395,8294	397,0169	
Kanada	124	dolar	1	82,7600	83,0090	83,2580	
Danska	208	krona	100	2078,0784	2084,3314	2090,5844	
Finska	246	marka	100	2649,4851	2657,4575	2665,4299	
Francija	250	frank	100	2307,1113	2314,0535	2320,9957	
Nemčija	280	marka	100	8107,3597	8131,7550	8156,1503	
Grčija	300	grd	100	—	50,6364	50,7883	
Irska	372	funt	1	—	186,2578	186,8166	
Italija	380	lira	100	6,9796	7,0006	7,0216	
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2257,0824	—	
Japonska	392	jen	100	135,1821	135,5889	135,9957	
Nizozemska	528	gulden	100	7250,0875	7271,9032	7293,7189	
Norveška	578	krona	100	1821,3184	1826,7988	1832,7189	
Portugalska	620	escudo	100	77,0847	77,3167	77,5487	
Švedska	752	krona	100	1584,9888	1589,7581	1594,5274	
Švica	756	frank	100	9851,6582	9881,3021	9910,9460	
Velika Britanija	826	funt sterling	1	181,8238	182,3709	182,9180	
ZDA	840	dolar	1	114,3706	114,7147	115,0588	
Evropska unija	955	ECU	1	150,0145	150,4659	150,0588	
Španija	995	peseta	100	93,8184	94,1007	94,3830	
Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.							
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 8. 6. 1995							
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:				1.700.000	837.058	801.589	1.638.647
119	98.4774%	94.3046%	96.3910%	170.000	83.706	80.159	163.865

Tečajnica borznega trga											
št.: 104 Datum: 7. 6. 1995											
Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem.	datum	povpraš.	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT	
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice											
LEKX	796	(4.5.93)	11.500	4,96-	7.6.	11.500	12.000	11.500	11.500	12	
PRB	1.000	(6.6.94)	14.645	,74	7.6.	14.490	14.590	14.800	14.370	11.672	
SAL	500	(7/29.8.94)	20.332	2,05-	7.6.	20.320	20.450	20.350	20.320	1.220	
SKBR	458	(16.5.94)	31.511	,07-	7.6.	31.510	31.800	31.970	31.400	15.440	
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice											
RS01	8,0	4(31.12.94)	99,2	,62-	7.6.	99,0	99,7	99,7	99,1	19.826	
RS02	9,5	8(1.10.94)	103,3	,45-	7.6.	103,8	103,4	103,3	87	7.442	
RS08	5,0	3(30.11.94)	84,9	,48	7.6.	84,1	85,0	85,0	84,0	151 A	
RS11	7,0	4(15.1.95)	91,0		7.6.	89,0	93,0	91,0	91,0	1.131 A	
RS11D	8,0	4(31.12.94)	98,2	,25	7.6.	98,0	98,4	98,4	98,0	438	
RS12D	9,5	8(1.10.94)	102,0		2.6.	102,0					
SKB1	10,0	4(1.11.94)	97,7	,27	7.6.	97,0	97,7	97,8	97,7	1.014	
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice											
BTBR	10.000	(1.6.94)	11.288	,38	7.6.	10.600	11.790	11.950	10.610	418	
DAD		(8)	116.688	,16-	7.6.	116.750	117.500	117.950	115.000	10.385	
FMD			14.269	,48	7.6.	14.260	14.580	14.270	14.260	200	
GPGR			21.038		2.6.		21.890				
HMER			15.200		15.5.	13.800	15.300				
MKZ	218	(30.3.93)	8.972	,03	7.6.	8.970	9.100	9.000	8.930	2.432	
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	4.140	1,43-	7.6.	4.106	4.135	4.200	4.100	11.509	
TCTR		(5)	752,4	1,01-	7.6.	747,0	753,0	758,0	745,0	2.243	
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice											
KBT	4000	(23.5.94)	34.227	,40	7.6.	34.070	34.260	34.690	34.000	16.976	
PPNP			32.137	1,12-	7.6.	32.100	32.900	32.200	32.000	1.382	
RGSP		(6)	700,0	6,54-	7.6.	650,0	700,0	700,0	700,0	175	
UBKP			9.654	3,498-	7.6.	9.640	9.950	9.999	9.950	555	
VIP			40.900		31.5.	40.900	41.500				
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice											
LEX	12,0	4(1.11.94)	98,7		28.5.	96,5					
OZG	11,0	4(1.1.95)	90,8		2.6.	92,0	94,0				
PCE	12,0	6(1.12.94)	99,0		7.6.	99,1	101,8	99,0	99,0	213	
PLJ	12,0	7(1.1.95)	99,0		25.5.	99,0	100,5				
PCO	10,0	1(1.6.94)	97,6	,03	7.6.	97,4	98,0	98,0	97,5	1.914	
RSGS1	10,0	4(1.6.94)	29,8	3,87-	7.6.	26,1	35,0	31,0	28,0	1	

NOGOMET / KVALIFIKACIJE ZA NASTOP NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Slovenija tudi drugič izgubila proti Litvi

Izbranci Zdenka Verdenika so tokrat razočarali z igro

Litva - Slovenija 2:1 (0:0)
VILNA (STA) - Stadion Zalgirisa, 5000 gledalcev, sodnik Wagner (Madžarska).
STRELCI: 1:0 - Stonkus (47), 2:0 - Suika (69) 2:1 - Gliha (82).

LITVA: Stauče, Ziukas, Sukristovas, Stonkus, Vainoras, Tereskinas, Maciulevicius (Baltusnikas), Ivanauškas, Preiksaitis (Suika), Skarbalius, Slekys.

SLOVENIJA: Bosković, Galic (Krizan), Englaro, Milanić, Jermanis, Ceh, Novak (Skaper) Kokol, Zahović, Florjancic, Gliha.

Kratka turneja po baltiskih državah se za Slovenijo ni začela dobro. V svoji sedmi tekmi v kvalifikacijah za EP so Slovenci doživeli tretji poraz in prvič tudi razočarali z igro. Razen kapetana Milanića in Englara ni bilo razpoloženih igralcev, se posebej pa je »skripalo« na sredini igrišča. Ze v prvem polcasu so imeli več priložnosti domači igralci, ki so kar nekajkrat nevarno zapretili vratarju Boskoviću. Najlepšo priložnost je v 27. minuti zamudil Sukristovas. Obramba Slovenije je pred svojimi vrati brezglavo posredovala, tako da je do zoge prišel Sukristovas, ki je s približno desetih metrov streljal, na srečo gostov pa zoge ni najbolje zadel. V prvih 45 minutah srečanja pri Sloveniji lahko omenimo le dve priložnosti. Po desetih minutah je Novak lepo zaposlil Gliho, leta pa se približno sedem metrov od domačih vrat ni najbolje znal. Dobro minuto pred koncem prvega dela so si ustvarili se lepšo priložnost. Florjancic je s strani podal v kazenski prostor, kjer je v skoku bil najvišji Milanić, zal pa je njegov strel z glavo končal za las mimo desne vratnice. V nadaljevanju so Litvanci v prvih dvajsetih mi-

nutah povsem prevzeli pobudo. Premoč so kronali že v 47. minuti. Sprva je bila to na videz nenevarna akcija. Dvajset metrov od slovenskih vrat je zoga prisla do Stonkusa, ki pa je s pravim »evrogolom« v levi zgornji kot matiral vratarja Boskovića. Po zadetku sta si izgledni priložnosti priborila se Preiksaitis in Sukristovas. Zdenko Verdenik je bil v teh trenutkih prisiljen,

da nekaj ukrene. Odločil se je za menjavo in v igro je poslal Skaperja namesto nerazpoloženega Novaka. Slednji je takoj ob prvem dotiku z zogo lepo zaposlil Gliho, ki se je znal oči v oči z vratarjem Staučevom, a je ta odlično posredoval in zogo odbil. Ta se je nato znova odbila do Glihe, ki jo je podal na drugo vratnico do Florjancića. Florjancić je poskušal s stre-

lom z glavo, toda Vainoras je s skrajnimi močmi odbil zogo z golove crte. Kar niso izkoristili slovenski nogometaši, so malo pozneje izkoristili Litvanci. Nekoliko jim je pomagal stranski sodnik Varga, ki ni dvignil zastavice ob očitnem nedovoljenem položaju Ivanauskasa. Galic je s padcem pod noge na kratko preprečil nahuje, toda po kotu Sukristovasa je bil na prvi vratnici najhitrejši Suika, ki je z glavo še drugič premagal Boskovića. Do konca tekme je Sloveniji samo uspelo zmanjšati razliko, ko sta si devet minut pred koncem Jermanis in Florjancić izmenjala dvojno podajo, nakar je Jermanis na drugi vratnici nasel Gliho, ki je le premagal domačega vratarja. Za kaj več pa je nerazpoloženim izbrancem selektorja dr. Verdenika zmanjkalo časa.

Trenutno stanje v 4. skupini

VCERAJSNI IZID: Litva - Slovenija 2:1

LESTVICA

Hrvaska	6	5	1	0	12:1	16
Italija	6	4	1	1	11:4	13
Litva	6	3	1	2	6:5	10
Ukrajina	6	2	1	3	4:8	7
Slovenija	6	1	2	3	6:7	5
Estonija	6	0	0	6	1:15	0

PRIHODNJE KOLO (11. 6.): Estonija - Slovenija, Ukrajina - Hrvaska.

Luksemburg presenetil Česko Belorusija pa Nizozemsko

SOFIJA - Poleg tekme med Litvo in Slovenijo so sinoci odigrali se 14 tekem. Največje presenečenje je pripravila belorusija, ki je v Minsku premagala Nizozemsko z golom Gerasimetsa v 25. minuti. Presenetljiva pa je tudi zmaga Luksemburga nad Česko.

Zelo zanimivo je bilo v Sofiji, kjer je Bolgarija premagala Nemčijo s 3:2. Nemci so z goloma Klinsmanna v 18. in Strunza v 44. minuti vodili že z 2:0. Toda v zadnji minuti je sodnik dosodil enajstmetrovko v korist Bolgarov, zanesljiv izvajalec pa je bil Hristo Stojčkov. Isti igralec je bil v drugem delu (v 65. min.) se enkrat uspešen in tudi tokrat z bele točke. Zmago je Bolgariji v 69. minuti zagotovil Kostadinov.

IZIDI

Skupina 1: Poljska - Slovaška 5:0; Rumunija - Izrael 2:1; **vrstni red:** Rumunija 17 (7), Poljska 10 (6), Francija 10 (6), Izrael 9 (7), Slovaška 5 (6), Azerbajdžan 0 (6).

Skupina 2: Makedonija - Belgija 0:5,

Spanija - Armenija (nočna tekma), Danska - Ciper 4:0; **vrstni red:** Spanija 16 (6), Danska 11 (6), Belgija 11 (7), Makedonija 6 (7), Ciper 5 (7), Armenija 2 (5).

Skupina 5: Belorusija - Nizozemska 1:0, Norveška - Malta 2:0, Luksemburg - Češka 1:0; **vrstni red:** Norveška 19 (7), Češka 11 (6), Nizozemska 11 (7), Luksemburg 6 (7), Belorusija 4 (6), Malta 2 (7)

Skupina 6: Severna Irsko - Latvija 1:2; **vrstni red:** Portugalska 15 (6), Irsko 14 (6), Severna Irsko 10 (7), Avstrija 9 (5), Latvija 6 (7), Liechtenstein 1 (7)

Skupina 7: Bolgarija - Nemčija 3:2, Wales - Gruzija 0:1, Moldavija - Albanija 2:3; **vrstni red:** Bolgarija 18 (6), Nemčija 13 (6), Gruzija 12 (7), Albanija 6 (7), Moldavija 6 (7), Wales 4 (7).

Skupina 8: San Marino - Rusija 0:7, Ferski otoki - Škotska 0:2; **vrstni red:** Rusija 14 (6), Škotska 14 (7), Grčija 12 (5), Finska 12 (6), F. otoki 3 (7), San Marino 0 (7).

* v oklepaju število odigranih tekem

TENIS / PARIZ

Bruguera in Chang zlahka v polfinale

Danes ženski polfinale

PARIZ - Včeraj so v Parizu dobili še druga dva polfinalista teniskega turnirja za veliki slam. Najprej je Spanec Sergi Bruguera brez večjih težav v treh nizih premagal Italijana Renza Furlana, ki je imel tudi nekaj težav s poskodbo stegenske misice, nato pa je zmagovalac Pariza iz leta 1989 American Michael Chang se lažje premagal Romuna Adriana Voinea (številka 128 na lestvici ATP), ki je do četrtfinala prišel iz kvalifikacij. Romun je sicer v prvem setu Changu povzročal precej problemov in imel celo dve set zlogici v 10. igri prvega niza. Toda ni ju izkoristil in Chang je v nadaljevanju dobil kar 13 zaporednih iger in povedel z 2:0 v nizih in 4:0 v tretjem nizu in dejansko odločil srečanje. Voinea je prvi Romun, ki se mu je po Iliu Nastaseju (1977) v Parizu uspelo uvrstiti med osem najboljših, na poti do četrtfinala pa je premagala Borisa Beckerja in Andreja Česnokova.

Danes bo na sporedu ženski polfinale. Branilka naslova Španka Arantxa Sanchez se bo pomerila z Japonko Kimiko Date, Nemka Steffi Graf pa z drugo Spanko Conchito Martínez.

CETRTFINALNA IZIDA: Bruguera (Spa/7) - Furlan (Ita) 6:2, 7:5, 6:2, Chang (ZDA/6) - Voinea (Rom) 7:5, 6:0, 6:1.

POLFINALNA PARIZ: Muster - Kafelnikov, Chang - Bruguera.

NOVICE

Hokejisti Detroita blizu finala Stanleyjevega pokala

DETROIT (STA/AP) - V tretjem srečanju finala zahodne konference hokejske lige NHL so Detroit Red Wingsi premagali Chicago Blackhawkse po dveh podaljskih s 4:3 in povedli s 3:0 v zmagah. Naslednja, morda že odločilna tekma, bo na sporedu danes. Tokratno srečanje je bilo zelo izenačeno. V prvi tretjini je vsako mostva doseglo po en gol z igralcem več. Prvi so bili uspešni igralci Chicaga v 8. minuti, ko je zadel Savard, minuto in pol pred koncem pa je izid poravnal Primeau (24). Tudi v začetku nadaljevanja je z golom Nicholls povedel Chicaga, v nadaljevanju pa sta za Detroit v polno zadela Grimson (26) in Coffey (34). Izid je v zadnjem delu izenacil Shantz (39). V podaljsku so imeli več sreče igralci iz Detroita, srečanje pa je v 10. minuti drugega dela nadaljevanja odločil Konstantinov.

Danes štart EP za košarkarice

BRNO (STA/AFP) - V Brnu na Češkem bo od danes do 18. junija potekalo evropsko prvenstvo za košarkarice. Stirinajst najboljših evropskih mostev je v predtekmovanju razdeljenih v skupino A (Nemčija, Francija, Italija, Litva, Češka, Rusija, ZR Jugoslavija) in B (Hrvaska, Spanija, Madžarska, Moldavija, Romunija, Slovaška, Ukrajina).

Kolajne na zadnjem evropskem prvenstvu leta 1993 so osvojile Spanija, Francija in Slovaška, sicer pa so bile v zgodovini tega tekmovanja najuspešnejše tekmovalke iz nekdanje Sovjetske zveze, saj so na zadnjih desetih evropskih prvenstvih osvojile kar devet zlatih odličij oz. vse zlate kolajne na prvenstvih, na katerih so nastopile.

Uvrstitve z zadnjih 10 EP:

1974: SZ, Českoslovaška, Italija
1976: SZ, Českoslovaška, Bolgarija
1978: SZ, Jugoslavija, Českoslovaška
1980: SZ, Poljska, Jugoslavija
1981: SZ, Poljska, Českoslovaška
1983: SZ, Bolgarija, Madžarska
1985: SZ, Bolgarija, Madžarska
1987: SZ, Jugoslavija, Madžarska
1989: SZ, Českoslovaška, Madžarska
1991: SZ, Jugoslavija, Madžarska
1993: Spanija, Francija, Slovaška, Italija, Poljska, Bolgarija, Rusija, Madžarska

Puh s Fanaticom prvi do Krfa

RIMINI (STA) - Petnajstmetrska regatna jadrnica Fanatic s slovenskim krmarjem Dušanom Puhom je po 68 urah jadrnanja in s prednostjo kaksnih 10 milj pred zasledovalci včeraj zjutraj prva dosegla severno obalo grškega otoka Krfa. Puhov Fanatic, ki je floto letosnjih udeležencev jadranskega maratona Rimini - Krf - Rimini povedel kmalu po startu, vodi pred avstrijsko jadrnico Austrian Whitebread Challenge, ki je bila se v torek precej blizu Puhu. Vodilni jadrnici imata pred zasledovalci precejšnjo prednost in pričakovati je, da bo o zmagovalcu odločil prav boj med Fanaticom in Avstrijci.

Rugbyst ohromel

JOHANNESBURG (dpa) - Rugbyst Max Brito iz mostva Slonokoščene obale, ki se je hudo poskoval na svetovnem prvenstvu v Južnoafriški republiki, bo ostal privezan na invalidski voziček. 24-letnega igralca, ki je dobil poskodbo na tekmi proti Tongu, so pregledali v bolnišnici v Verwoerdu v bližini Pretorie, kjer so zdravniki ugotovili hudo poskodbo petega vratnega vretenca. Ob robu turnirja, ki se bo nadaljevalo v soboto s četrtfinalom, je disciplinska komisija zavrnila pritožbo JAR zaradi izključitve Jamesa Daltona, ki ne bo smel igrati proti Zahodni Samoi. V ostalih četrtfinalnih dvobojih se bodo pomerili branilka naslova Avstralija in Anglija, Francija in Irsko ter Nova Zelandija in Škotska.

Jeff Tarango v 2. kolu Cash in Antonitsch izpadla

BELJAK - Favoriti letošnjega challenger-turnirja na travi v Annenheimu nimajo lahkega življenja. Prvi nosilec Ceh Martin Damm je za uvrstitev v drugo kolo proti Belgijcu Tielemanu potreboval tri nize, velikanske težave pa sta včeraj imela tudi drugi in tretji nosilec turnirja, Jeff Tarango in Marc Kevin Goellner. American je 20-letnega Angleza Rossa Mathesona premagal sele v treh nizih, tri nize je potreboval tudi popularni Nemec proti Avstralcu Morganu. Od turnirja so se včeraj poslovili še nadaljnji znani igralci: Nizozemec Sjeng Schalken (4.), Avstrijec Alex Antonitsch in nekdanji zmagovalac Wimbledon Pat Cash. (I.L.)

Včerajsnji rezultati 1. kola: Tim Henman (Ang) - Alexander Antonitsch (A) 6:3, 6:1; Jeff Tarango (ZDA, 2) - Ross Matheson (Ang.) 6:2, 6:7, 7:5; Barry Cowan (Ang) - Sjeng Schalken (Niz, 4) 6:3, 2:6, 6:2; Chris Wilkinson (Ang) - Mark Philippoussis (Avs) 7:6, 2:6, 6:3; Paul Kilderry (Avs) - Gabriel Tirfu (Rom) 6:2, 6:2; Marc Kevin Goellner (Nem, 3) - Jamie Morgan (Avs) 6:3, 6:7, 7:6; Henrik Holm (Sve) - Alex O'Brien (ZDA) 3:6, 7:5, 7:6; Pat Cash (Avstralija) - Mark Petchey (Ang) 2:6, 3:6.

TENIS / PO NAJAVI DA NAJ BI SE 29. JULIJA VRNILA NA TENIŠKA IGRIŠČA

Monika Seleš bo imela pri WTA poseben status

LOS ANGELES (dpa) - Monika Seleš je dobila vsa zagotovila WTA, da bo imela po vrnitvi v teniske arene poseben položaj. Enaindvajsetletna igralka bo po več kot dveletni odsotnosti z igrišč prvič znova nastopila 29. julija letos proti predsednici WTA in sedaj že nekdanji profesionalni igralki Martini Navratilovi najverjetneje v Mahwah (New Jersey). Natančen status Selešev v WTA se ni jasen, govori pa se, da bo igralka vzporedno z najboljšimi postavljena na 1. ali 3. mesto na lestvici WTA.

»To je prvi korak na poti vrnitve k tenisu. Preživela sem dve teški leti, sedaj pa postajam vse bolj nestrpna. Zelo se veselim dvoboja z Martino in vesela sem, da bom spet lahko počela tisto, kar imam najraje,« je dejala Seleševa (na arhivskem posnetku AP), ki dolgo časa ni našla skupnega jezika z WTA.

Stališče WTA do Selešev se je bistveno spremenilo sele konec lanskega leta, ko je predsedniklo mesto zasedla Navratilova. »Naredili bomo vse, da se bo Monika čim lažje vrnila,« je že novembra 1994 napovedala Navratilova, ki je igralko v »nestetih« telefonskih pogovorih prepričevala naj spet začne z igranjem. Zelo pomembno za Selešev je, da bo na turnirjih startala kot nosilka in ji ne bo treba v naporne kvalifikacije. Temu je nak-

lonjena tudi Nemka Steffi Graf, ki je po odhodu Selešev dolgo kraljevala na ženskem teniskem prestolu, posredno pa je bila tudi povod za napad na Selešev. »Nobenih težav ne vidim, če bo Seleševa na lestvici WTA številka ena. Zelo je pomembna za celoten ženski tenis,« je pobudo komentirala Grafova.

Kako pomembna je Seleševa, se je pokazalo v torek, potem ko so objavili, da se vrača na igrišča. Telefonske linije na ameriški teniški zvezi (USTA) so bile v kratkem času preobremenjene. Po tekmi 29. julija proti Navratilovi naj bi Seleševa v avgustu nastopila na dveh pripravljalnih turnirjih in se nato udeležila turnirja US Open v Flushing Meadowsu, kar je sprožilo seveda največ zanimanja. Ustrezno je reagirala tudi televizijska družba CBS, ki bo tekmo neposredno prenašala (srečanje bo na sporedu ob 19.30 po srednjeevropskem času). Pri CBS računajo na velik dobiček od prodaje TV pravic, s prenosom pa hoče CBS spet pridobiti tudi na popularnosti med gledalci v ZDA, saj raziskave kažejo, da po priljubljenosti precej zaostaja za družbama NBC in ABC. Vzhičeno je reagiral tudi ameriški športni tisk.

»Ne vem, za katero od naju bo srečanje bolj razburljivo. Žal mi je, da se v karieri nisem večkrat pomerila z njo,« je pred napovedano tekmo dejala Navratilova, ki je s Seleševodi-

grala 17 tekem in jih od tega le sedem dobila.

Seleševa je fizično že več mesecev povsem pripravljena na nove nastope. Po treningu z Jackie Joyner Kersee je trener Bob Kersee dejal: »Monika je v vrhunski formi.« Psihično pa je imela igralka kljub terapiji kar precej težav. Seleševa je želela pred razkritjem svojih načrtov počakati na izid ponovnega sojenja Güntherju Parchu, ki jo je 30. aprila 1993 ranil na turnirju v Hamburgu, krivec pa se je spet izognil zapor-ni kazni. »Ukradel mi je življenje. On je na prostosti, jaz pa sem na nek način ujetnica,« pravi Seleševa, ki pa se je končno le odločila za nove nastope v javnosti, da bi tudi tako premagovala svoje težave.

NOGOMET / FINALE ITALIJANSKEGA POKALA

Minimalna zmaga Juventusa s Parmo

Strelec edinega gola je bil Porrini - Obe ekipi sta zapravili nekaj lepih priložnosti

Juventus - Parma 1:0 (1:0)
Strelec: Porrini v 10. minuti

Juventus: Rampulla (od 70. min. Squizzi), Ferrara, Orlando, Torricelli, Porrini, Sousa (od 79. min. Fusi), Di Livio, Deschamps (od 61. min. Marocchi), Vialli, Del Piero, Ravanelli.

Parma: Bucci, Mussi, Di Chiara, Minotti, Apolloni, Couto, Branca, Dino Baggio (od 83. min. Asprilla), Crippa, Zola, Pin (od 75. min. Fiore).

Sodnik: Amendolia (Messina); gledalcev 33.000

TURIN - Nogometaši Juventusa so dobili prvo finalno srečanje za italijanski pokal. Toda prednost pred povratno tekmo v Parmo je skromna in vprašanje je, če bo zadostovala tudi za osvojitev pokala. Zmaga Turincanov je zaslužena, saj so bili v večjem delu srečanja boljši nasprotnik.

V prvem delu je imel Juventus precej več od igre, tako da bi bil izid po prvem delu lahko se bolj prepričljiv, če bi bili napadalci nekoliko bolj natančni, enkrat pa je vratnica rešila Buccija pred najhujšim. Edini zadetek je padel v 10. minuti, ko je Del Piero izvedel kot z leve strani. Na visok predložek se je podal vratar Bucci, ki pa je trčil z Dinom Baggioniom in zoga je pršla do Porrinija, kateremu z glavo ni bilo težko zadeti praznega gola. Najbližje drugemu голу je bil Juventus v 35. minuti, ko je Orlando izvedel prosti strel z roba kazenskega prostora. Toda Bucci je dobro posredoval in se dotaknil zoge, ki se je nato od vratnice odbila v kot.

Tudi Parma je imela dve priložnosti, vendar je Rampulla dvakrat zelo dobro posredoval. V 13. minuti je Crippa od blizu streljal z glavo, Rampulla pa je zogo odbil v kot, v 40. minuti pa se je sam pred Juventusovimi vrati znašel Branca, toda Ram-

Veseli igralci Juventusa po голу Porrinija (AP)

pulla je bil spet na mestu.

Tudi v drugem polcasu smo gledali precej zanimivo srečanje. Več od igre so imeli Turincani, čeprav je bila Parma v tem delu precej bolj aktivna v napadu in je tudi nekajkrat res nevarno napadla. Tudi Juventus je večkrat ogrozil vrata Buccija, najbolj nevarno pa je bilo pred vrati Parme v 65. minuti, ko je najprej z roba kazenskega prostora silovito streljal Del Piero, Bucci pa je zogo odbil v kot. Takoj po kotu je od blizu poskusil Ferrara, toda Bucci je z izrednim refleksom ubranil tudi ta strel.

Parma je imela v drugem delu dve izredni priložnosti. Najprej je Zola v 71. minuti zgrešil prazna vrata po hudi napaki Rampulle, v 89. minuti pa je bil sam pred Squizzijem, ki je zamenjal poškodovanega Rampullo, Branca, toda tretji Juventusov vratar je zogo odbil v kot in Juventus zagotovil važno zmago.

NAMIZNI TENIS / MLADINSKO DP

V Terniju se bo za kolajne borilo tudi 17 članov Krasa

V torek je v zgoniski telovadnici vladalo posebno vzdušje. V tej delavnici trenerja Matjaža Serčerja je Krasova mladinska vrsta opravila se zadnji trening pred velikim finalom 38. državnega prvenstva v namiznem tenisu v Terniju, na katerega se je letos uvrstilo kar 17 članov zgoniskega društva. Od danes do nedelje bo nastopilo v posamični konkurenci ločeno po kategorijah in spolu 15 krasovcev, ki bodo oblikovali se 17 dvojic, v ekipnem delu pa bosta igrali se dve Krasovi ekipi: najmlajši, ekipa deklic in mladink. Poleg teh pa imajo po pravilniku pravico do nastopa še tri ekipe: Krasova ekipa deklic, na-

rasčajnic in mladink.

Danes in jutri so na programu tekmovanja narasčajnikov in najmlajše kategorije, v soboto in nedeljo pa bo zaposlena mladinska kategorija in kategorija dekčev in deklic. Kras bo branil lani osvojene štiri državne naslove in sicer ekipno deklince in dekliske dvojice (Nina Milic, Dasa Bresciani), državni naslov ekipno narasčajnice (Katja Milic, Vanja Milic, Ivana Stubelj) in naslov narasčajniških dvojic (Katja Milic, Vanja Milic). V primerjavi z lanskim prvenstvom, kjer je Kras osvojil se štiri srebrne in tri bronaste medalje, se je njegovo predstavninstvo okrepilo še za pet igralc. JJ.

HOKEJ NA KOTALKAH

Polet s porazom proti Piranu začel nastope v interligi

Podcenjevanje je bilo usodno
V nedeljo Openci v Beljaku

Piran - Polet 4:3 (2:1)
STRELCI ZA POLET: Russo 2, Mitja Kokorovec 1.

POLET: Biasizzo, Russo, Serri, Mitja, Mojmir in Samo Kokorovec, trener Mari.

Poletovi hokejisti so v nedeljo začeli nastope v hokejski interligi, na kateri nastopata poleg openske se ekipe Pirana in Villacha.

Poletovci so na uvodnem srečanju v Piranu povsem po nepotrebnem izgubili in izključno zato, ker so podcenjevali nasprotnika.

Nasi hokejisti so bili prepričani, da bodo zlahka obračunali s Pirancani in so tako nezbrani stopili na igrišče.

Gostitelji pa se niso dali in že po prvem

polcasu zasluženo vodili. Poletovci so v drugem delu tekme sicer dosegli dva zadetka, gostitelji pa so uspeli se enkrat premagati openskega vratarja in tako tudi zmagati.

Hokejisti Poleta bodo svojo drugo tekmo interlige igrali v nedeljo v Beljaku proti domači ekipi, ki je v 1. kolu v Piranu zanesljivo odpravila domače mostvo s 6:3. Tekma se bo pričela ob 18. uri.

Tretjo tekmo bo Polet igral doma v nedeljo, 18. t.m. s Piranom, v okviru celodnevne kotalkarskega praznika na »Pikelci«, ko bo tudi mednarodno kotalkarsko tekmovanje Alpe Adria za »Memorial Pavla Sedmaka«.

TENIS / ITALIJANSKI POKAL

Gajevci so se zanesljivo uvrstili v naslednjo fazo

Končano tekmovanje pri ženskah, kjer je A ekipa zasedal drugo mesto - Dober start v prvenstvu »U12«

Moški

Gajevci so se z zmago proti Campagnuzzi uvrstili v deželno fazo tega tekmovanja. Gajevci so boje v svoji kvalifikacijski skupini končali brez poraza in delitvijo točk proti Campagnuzzi, ki je na koncu pristala na 1. mesto zaradi večjega števila zmag. Uvrstitev v naslednjo fazo predstavlja za gajevce lep uspeh, čeprav ne moremo govoriti o presenečenju.

Deželna faza se bo pričela v nedeljo, 18. tega meseca, na njej pa bo sodelovalo 32 mostev. Tekmovalo se bo po sistemu neposredne izločitve.

Gaja - TC Cormons 5:1

Prelec - Coceani 6:3, 6:0; Kalc - Squillace 2:6, 3:6, Stoka -

Tortul 6:2, 6:2, Baldassin - Brandoli 2:0 brez boja, Prelec/Stoka - Coceani/Squillace 6:0, 6:1, Corbo/Fucka - Tortul/Brandolin 6:0, 6:1.

Ženske

Ferriera Servola Skedenj - Gaja A 1:2

Bizjak - Cac 6:2, 3:6, 7:6 (7:5); Mayer - Rossmann 2:6, 3:6; Poiani/Mayer - Cac/Rossmann 1:6, 3:6.

Po zmagi proti ekipi skedenjske železarne je Gaja pristala na končnem drugem mestu v svoji skupini. Na tem srečanju je standardno igralko Dašo Grgic zamenjala Tatjana Cac, ki ji kljub borbeni igri le za las ni uspelo priboriti ekipi uvodno točko.

TC Cormons - Gaja B 2:1

Buiatti - Gojca 2:6, 2:6; Buiatti - N. Grgic 6:2, 6:3; Buiatti/Macchiutti - Gojca/M. Grgic 6:4, 5:7, 7:6 (10:8)

Po dramatični igri dvojic, ki je bila neverjetno izenacevna, so gajevke, zal, klonile pred Krmincankami. Edino točko za Gajo je dosegla Magda Gojca, ki je kvalifikacijski del izpeljala brez poraza, Gajeva ekipa je boje končala s enim samim uspehom in sicer proti Campagnuzzi B.

Zal je bilo tekmovanje za italijanski pokal med ženskami zaradi nepotrebnih drobitve ekip v več skupin odločno prekratko.

Under 12 ženske

Città di Udine B - Gaja 0:3

Riberti - Cvelbar 1:6, 1:6, Tolazzi - Ghezzi 6:3, 2:6, 6:7, Riberti/Flaranno - Cvelbar/Bandinio 1:6, 1:6.

Mlade gajevke so odlično pricele boje v tem prvenstvu, saj so v Vidmu dosegle prepričljivo zmago. Poleg Gaje in Videmcank v isti skupini prvenstva sodelujejo se goriški Zaccarelli in Carlino iz Marana.

Gajino ekipo v glavnem sestavljajo igralke iz teniske sole Cirile Devetti in Mire Grgic, ki steje kar lepo število najmlajših tenisačev in tenisačic.

Prihodnji konec tedna se bodo v prvenstvene boje podali tudi Gajini decki.

NOVICE

Italija brez Myersa in Piluttija na EP

MILAN - Italijanska košarkarska reprezentanca bo na evropskem prvenstvu v Grčiji nastopila brez Claudia Piluttija in Carltona Myersa. Piluttiju je zdravnik predpisal teden dni popolnega počitka zaradi hudih težav z lumbagom. Popolno mirovanje pa z drugimi besedami pomeni, da je za Piluttija konec upov, da bi nastopil v Grčiji. Toda takoj zatem je selektor Ettore Messina dobil se eno grenko pilulo. Zdravniki so namreč zaradi vnetja pokostnice Carltonu Myersu predpisali od 30 do 45 dni počitka.

Inter kupil Paula Incea

MILAN - Inter je včeraj od Manchester Uniteda odkupil veznega igralca Paula Incea. Do dokončnega dogovora naj bi prišlo danes. O stevilkah v sporočilu o nakupu Incea ni niti besedice, toda po vsej verjetnosti je moral Inter za angleskega nogometaša Manchesteru odšteti približno 16 milijar lir. Ince naj bi podpisal triletno pogodbo za približno 4 milijarde lir. Pogajanja za igralce nakup so trajala precej dolgo. Znano je, da je predsednik Interja Moratti od Manchesteru zelel kupiti tudi francoskega nogometaša Erica Cantonaja, ki pa je ponudbo zavrnil.

Disciplinski ukrepi: Zarja nastradala

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je med drugim izključila kar za tri kola Zarjinega nogometaša Paula Gregorica zaradi nesportnega vedenja na nedeljski tekmi s Zaulami. Zaradi tretjega opomima pa je izključen za eno kolo tudi Massimo Dussoni (Zarja).

ŠD MLADINA / ZAKLJUČNI VEČER SMUČARSKÉ SEZONE V KRIŽU

Tudi v tej sezoni pestro delovanje

Tesno sodelovanje s SK Devin in velika pomoč pri sestavi združene ekipe ZSSDI

Kot je že tradicija, je SD Mladina v društvenih prostorih v Križu priredilo ob koncu sezone zaključni večer, ki je bila tudi priložnost za tekmovanje, da se srečajo pred počitnicami, da se poda obračun opravljenega dela in da se nakaze smernice za bodoče delovanje.

Uvodno poročilo je imel načelnik smučarske sekcije Ennio Bogatez, ki je potožil zaradi skromnega števila prisotnih na tem večeru ter je nato orisal bogato in pestro delovanje smučarskega odseka. Rezultati sicer niso bili vedno najboljši, vseeno je sekcija opravila veliko dela.

Mladinini smučarji so se namreč udeležili 20 tekem v različnih kategorijah. Društvo je organiziralo zamejsko smučarsko

prvenstvo v Sappadi, kjer je tudi osvojilo zelo dobro 3. mesto v mladinski konkurenci. Nastopilo je na tekmi v Trbizu in na trofeji »Il Pinocchio«. Tu so se poletne smučarske priprave na ledenikih v Avstriji, številni treningi itd.

Pri tem pa je predvsem poudaril velik doprinos, ki ga je krisko društvo nudilo združeni ekipi ZSSDI, tako glede organizacije kot glede števila tekmovalcev. S sodelovanjem SK Devin je po mnogih diskusijah in sejah uspelo sestaviti združeno ekipo. In sodelovanje s SK Devin se je sploh izkazalo kot zelo uspešno. Mladina je tudi sodelovala pri organizaciji na mnogih naših smučarskih manifestacijah.

Ob koncu svojega po-

sega se je Bogatez zahvalil kotalkarjema Mateji Paulini in Davidu Bogatcu za priznanje CONI, ki sta ga prejela za osvojitev državnih naslovov.

Sledilo je nagrajevanje in podelitev priznanj.

Posebno priznanje so prejeli tekmovalci združene ekipe: Martina in Borut Bogatez ter Alex

Praselj. Priznanje za delovanje pa so prejeli se: Danjel Ghezzi, Claudio Mirceta in Marko Sadlowski. Kolajne so dobili: Danjel Tence, Aljaz in Nastja Milic.

Kolajne za nordijsko smučanje so prejeli: Mateja in Veronika Bogatec, Aleksander Tretjak, Matija Sirk, Eros Sullini, Ja-

ra Košuta, Ivo Lah, David Bogatec in Erik Tence.

Priznaje je dobil tudi trener Boris Bogatec.

Po nagrajevanju se je Ennio Bogatec zahvalil vsem sponzorjem, ki so bili društvu ob strani, in vsem, ki so prispevali s pokali. Prisotni pa so se se naprej zadržali v veselju in prijetni družbi.

KOTALKANJE / OD JUTRI DRŽAVNO PRVENSTVO ZA NARAŠČAJNICE

Tanja Romano v boju za naslov

Poletova kotalkarska šola uspešna tudi na dveh tekmah konec tedna

Od petka do torka bo v Scandicciju pri Firencah državno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju za naraščajnice. Na njem bo nastopila tudi perspektivna 12-letna poletovka Tanja Romano (na sliki). Za Tanjo bo to že četrti nastop na sklepni fazi DP, do zdaj pa je vedno osvojila drugo mesto za Rimljanko Claudio Prosperi, ki bo tudi letos bržkone njena najnevarnejša tekmica v boju za zlato medaljo. Skupaj s Tanjo bo v Scandicciju odpotoval tudi njen trener Peter Brlec.

Da je Romanova res med najbolj perspektivnimi mladimi kotalkavicami v Italiji, potrjuje tudi to, da so jo povabili v Rimini na tridnevni trening s kadetskimi državno reprezentanco, čeprav po starosti sodi se v kategorijo naraščajnic.

Mlade kotalkarice SD Polet iz sole priznanega strokovnjaka Petra Brleca pa so v minulih dneh z uspehom nastopile tudi na dveh

mednarodnih mladinskih prireditvah v Sloveniji.

Na »5. Goriski vrtnici«, ki jo je priredil novogoriški KUK, nastopilo pa je 15 društev iz Slovenije, Italije in Hrvaske, je Polet na društveni lestvici zasedel 3. mesto za Kukom in videmsko Olimpio. Od posameznic je Tanja Romano z res izvrstnim nastopom premočno zmagala med naraščajnicami in pred nastopom na državnem prvenstvu pokazala res dobro pripravljenost. Na zmagovalni oder pa je v kategoriji začetnic stopila tudi Dasa Hrovatin, ki je zasedla 3. mesto.

Rezultati poletovk, najmlajše: 15. Mateja Milčič; začetnice: 3. Dasa Hrovatin, 4. Chiara Pasian, 7. Francesca Roncelli; naraščajnice: 1. Tanja Romano, 4. Vesna Hrovatin; kadetinj: 6. Maja Berzi.

Petnajst društev iz Slovenije, Hrvaske in Italije je nastopilo tu-

di na tekmovanju za »Domžalski slamnik«. Vsako društvo je smelo nastopiti s štirimi kotalkavicami, tekmovanje pa je bilo namenjeno mladim do mladinske kategorije. Tudi na tem tekmovanju je med naraščajnicami Tanja Romano potrdila svojo vrednost, Vesna Hrovatin pa je bila solidna četrtka. Med začetnicami se je Dasa Hrovatin uvrstila na četrto mesto, smolo pa je imela kadetinja Maja Berzi, ki si je pred nastopom poškodovala glezenj. Upamo, da to zanj ne bo prevelika ovira pred nastopom na državnem prvenstvu julija meseca.

BALINANJE

Danes in jutri tretji krog prvenstva

Organizator je komisija ZSSDI

Danes se bo, v organizaciji balinarske komisije ZSSDI, nadaljevalo zamejsko balinarsko prvenstvo. Tokrat bo na vrsti obvezno bližanje in zbijanje. Tekme se bodo odvijale na 6 igriščih (12 stezah) na Trzaskem, prijavljenih pa je 46 balinarjev, kar je, glede na tehnično disciplino, kar zadovoljiva udeležba. Finalni del bo jutri s pričetkom ob 18. uri v organizaciji balinarske sekcije SK Kras na baliniščih v Zgoniku.

Naj omenimo, da po dveh tekmah vodi Polet pred Zarjo, Sokolom in Makom.

KOŠARKA / DRUGI DAN TURNIRJA SARTI

Boru Radenski se ni uspelo prebiti iz kvalifikacij

Tako SGT kot Don Bosco premočna za okrnjene borovce - Danes prve polfinalne tekme - Jadran TKB jutri

Drugi dan kvalifikacijskega dela turnirja Sarti ni prislo do presenečenj. Po pričakovanju je prvo mesto zasedel Don Bosco, ki je z okrepitvama Lokarjem in Rosignanom premagal tako Bor kot SGT, v odločilni tekmi za končno drugo mesto pa so borovci, ki so nastopili v zelo okrnjeni postavi (v zadnjem hipu so zmanjkali še Smotlak, Carbonara in Riki Simončič), visoko izgubili proti SGT. V vrstah Bora se je zlasti občutila odsotnost playmakerja, v obeh tekmah pa so belozeleni popustili v teku druge četrtine, ko so nasprotniki pritiskali na plin, Sancinovi fantom pa so posle moči, o čemer zgovorno pričajo porazni odstotki pri metu. Za nameček se je po picli minuti igranja v prvi tekmi poškodoval tudi Gianluca Pozzecco (zvin gleznja), v prav poskodbe so bile zal osrednji dogodek večera. Najprej je igrišče moral zapustiti Gabriele Fortunati (zvin gleznja), zatem Pozzecco, v drugi tekmi pa se Ivan Percič (udarec v koleno), tako da so borovci ostali le s šestimi igralci.

Bor Radenska - Don Bosco 49:60 (26:34)

BOR: GL. Pozzecco, Percič (0:5, -, -), Debeljuh 3 (1:5, 0:2, 1:2), D.Barini 15 (7:14, -, 1:4), Bosser 2 (1:2, -, -), Rasman 5 (2:4, -, 1:2), Rustja 10 (5:6, 0:1, -), Merlin 14 (4:11, 2:5, -); trener F.Sancin.

Met za dva 20:47, met za tri 2:8, skupno 22:55 (40%), pm 3:8. SON: 11. 3T: Merlin 2.

DON BOSCO: Guzić 9 (3:4, Olivio 7, Gionechetti, M.Vlacci 3, Pitteri, Rosignano 12 (1:1), G.Fortunati 4, Bisca 4 (2:2), Michelone 2 (0:1), F.Vlacci (0:2), Krizman 15 (1:2), Lókar 4; trener Perin

Sgt - Bor Radenska 69:43 (30:26)

SGT: G.Gori 5, Buda 5 (1:1), D'Acunto 11 (0:2), Rivari 2 (0:2), F.Fortunati 22 (3:5), Collarini 6, Clementi 9 (1:1), Gaio 4, A.Monticolo 3, Pecile 2; trener Parigi.

BOR: Percič 9 (4:4, -, 1:1), Debeljuh 13 (2:7, 2:5, 3:4), D.Barini 6 (3:7, 0:1, -), Bosser 2 (0:4, -, 2:4), Rasman 4 (2:4, -, 0:2), Rustja 8 (2:6, 1:1, 1:1), Merlin 1 (0:2, 0:5, 1:2); trener F.Sancin.

Met za dva 13:34, met za tri 3:12, skupno 16:46 (35%), pm 8:14. SON: 8. 3T: Debeljuh 2, Rustja 1.

Don Bosco - Sgt 64:56 (29:27)

DON BOSCO: Guzić 2, Olivio 6, Gionechetti 3 (1:2), M.Vlacci 12, Pitteri 3 (1:2), Bisca 8, Michelone nv, F.Vlacci 6 (2:2), Krizman 5 (1:2), Rosignano 6, Lokar 13

SGT: G.Gori 6 (0:2), Buda 2, D'Acunto 11 (2:2), Rivari 3 (1:2), F.Fortunati 12 (4:5), Collarini 1 (1:2), Clementi 8, Gaio nv, A.Monticolo nv, Pecile 13

Sodniki: Scudiero, De Gobbis, A.Vigini, Orlando (vsi Ts)

Končni vrstni red skupine B: 1. Don Bosco 4, 2. Sgt 2, 3. Bor Radenska 0.

Nocojsnji spored (polfinale A): ob 20.00 C1 - SGT; 21.00 SGT - Illycaffè; 22.00 Illycaffè - C1

Jutrišnji spored (polfinale B): 20.00 Don Bosco - C2; 21.00 C2 - jadran TKB; 22.00 Jadran TKB - Vanja Jogan

PLAVANJE

Pri začetnikih postaja konkurenca vse hujša

Na drugi deželni preizkusnji prvega dela izločilnega plavalnega tekmovanja za začetnike B kategorije v trzaskem bazenu Bianchi so nastopili tudi štirje Borovi tekmovalci letnika 1984. Najboljše se je odrezal Danjel Pettorisso, ki je v eni najtežjih disciplin, 200 m mesano, dosegel spodbuden čas 3:23,9. Na isti razdalji se je preizkusil tudi Matija Ciacchi (3:56, 4), ki se hitro izboljšuje, če vemo, da plava sele dve leti. Pettirisso je nastopil tudi na 200 m prsno, a ni blestel, Marco Coletta (4:06, 00) pa se je na tej razdalji popravil za celih 16 sekund. Luka Percic na 100 m delfin ni zadovoljil, boljši pa je bil na 400 m prosto. Opazno je, da je v tej kategoriji konkurenca močno narasla, zato »plavi« tudi niso dosegli vidnejših uvrstitev.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

V nedeljo 11. t.m. v Stmavru obmejno srečanje planincev

Glavna neznanka je vreme. Goriski planinci sicer upajo na ugoden razplet, saj je bilo padavin dovolj in preveč in pričakujejo za nedeljo, 11.t.m. ugodnejše vremenske razmere od tistih, ki trajajo že od začetka junija. Zato, da bi planinsko srečanje v Stmavru uspelo, v zadovoljstvo udeležencev in organizatorjev.

V dopoldanskem času bo pohod na Sabotin, mimo rusevin cerkve in samostana sv. Valentina. Pohod bo od 9. do 10. ure. Skupne hoje je slabe tri ure. Uradni del srečanja s pozdravi in priložnostnim kulturnim sporedom - pel bo zbor društva Sabotin, na vrsti bodo recitacije, za prijetno vzdušje bodo poskrbeli jeseniški godbeniki - bo ob 14.uri pri soli v Stmavru. Prireditelji so poskrbeli za streho nad glavo, če se bi slučajno odprle "nebeske zapornice". Po uradnem delu srečanja bo planinska družabnost.

Obisk Čepe je bil zanimiv čeprav ob koncu tudi moker

Nedeljskega planinsko-turističnega izleta na Korosko, ki ga je priredilo SPD Gorica se je udeležilo 49 članov in prijateljev društva. Če ne upostevamo muhastega vremena, ki se je popoldne spremenilo v pomladanski naliv, je izlet lepo uspel. V dopoldanskem času so si udeleženci v Borovljah ogledali puškarski muzej pa se nekaj zanimivosti kraja. Pri prijaznem prizadevanju predsednika prosvetnega društva so si udeleženci ogledali v kulturnem

domu dragoceno (in starodavno) kuliso "Ustoličevanja koroskih knezov".

Večina se je zatem z avtobusom odpeljala proti Ljubelju, do vstopa v sotesko Cepa. Pot skozi naravno zanimivost traja približno eno uro. Slabi dve uri pa sta potrebni do konca doline Poden, kjer je predvsem premočene (kake pol ure je kar dobro skropilo) cakal avtobus. Kot posebno zanimivost velja zabeležiti, da smo ob poti, mnogi prvič, lahko občudovali redko in zaščiteno cvetico marijin čevljev.

Sredi popoldneva smo se z avtobusom popeljali se v Sele in pred spomenik selskim žrtvam položili sopek trinajstih rdečih nageljnov. Obisk gorske vasi pod Kosuto je bil predviden sicer že v dopoldanskem času, a je program doživel nepričakovano spremembo. Kljub temu je bil izlet, ki ga je pripravil Zdenko Vogrič, lep in zanimiv.

Junija še izlet na Muzce in na Ojstrnik

V programu SPD Gorica je 18. junija vpisan izlet, oziroma vzpon na Muzce, naslednjo nedeljo pa bodo goriski planinci obiskali še Ojstrnik. Oba izleta bosta, kar zadeva prevoz, s lastnimi sredstvi. Podrobnosti bodo planinci sporočili v prihodnjih dneh.

Srečanje obmejnih planinskih društev

Srečanja obmejnih planinskih društev v nedeljo na Stmavru se bodo udeležili tudi tržaški planinci. Slovensko planinsko

društvo Trst je v ta namen organiziralo avtobusni izlet, da s tem omogoči svojim članom cim številčnejšo udeležbo na planinskem shodu.

Avtobus bo odpeljal s Trga Oberdan v nedeljo, 11. junija, ob 8.30, oziroma ob 8.45 iz Sessljana pred hotelom Posta in pripeljal v Pevmo približno uro kasneje. Od tam se bodo tržaški planinci podali po približno kilometer dolgi poti do Stmavra, odkoder se bo pričel vzpon na Sabotin. Zacetek srečanja pa je predviden za 14. uro. Slovensko planinsko društvo Trst poziva udeležence izleta na Gorisko, da pred odhodom opravijo svojo državljansko dolžnost in gredo na volišca. Na razpolago je se nekaj mest, vpisovanje za izlet je v uradnih ZSSDI. (tel. 635627). Cena izleta z avtobusom je 10.000 lir.

Pomladansko plezanje po Italiji in Franciji

Letosnjo pomlad je član AO SPDT Erik Svab s soplezalko Danielo Consolaro preplezal nekaj smeri v stenah nad kanjonom reke Verdon v južni Franciji. To je svetovno znano plezališče, kjer so 300 m visoke s sivko porasčene apnenčaste stene, ki se strmo spuščajo s planote do reke. Slednja si je v skalo izdolbla pot in tako ustvarila steno, plezalcem pa dala možnost, da se preizkušajo v njej. Ta stena slovi kot najlepša in najkvalitetnejša na svetu. Tam sta se konec aprila pomerila tudi nasa alpinista in preplezala štiri smeri, in sicer prvi dan Les Dalles Grises, to je VI +, 150 m, v 1 uri 30 minut ter Dingo Maniaque VIII -, 150 m, za kar sta potrebovala 2 uri. Drugi

Obvestila

PLANINSKA ODSEKA
SK DEVIN IN SZ SLOGA

vabita na srečanje planincev v Gorici. Odhod s kombijem in osebnimi avtomobili v nedeljo, 11. t. m., ob 8. uri iz Sessljana. Prijave ali pojasnila na tel. st. 200782 (Franco) ali 226283 (Viktor).

PRIMOTOR KLUB

obvesca, da bo odhod na avtobusni izlet v Mugello dne 11. 6. 1995 ob 5.15 izpred telovadnice v Dolini. Na avtobusu je se nekaj prostih mest. Informacije nudi Jasna po telefonu 228292 med 18. in 20. uro.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

priraja od 12. do 16. junija na Stadionu 1. maja ODOJKARSKI TABOR za deklice in dečke rojene leta 1983 in mlajše. Tabor je namenjen tako tistim, ki že igrajo miniodbojko, kot začetnikom. Pod strokovnim vodstvom bodo otroci od 8.30. do 12.30 ure spoznavali igro ob mreži in predvsem veliko igrali. Za varstvo otrok pa bo na Stadionu poskrbljeno že od 8. ure dalje. Prijave in dodatna pojasnila v tajnistvu Bora (tudi po tel. 51377) dopoldne in popoldne, ter pri prof. Marku Kalcu (tel. 814212) in Nadjii Debenjak (tel. 569785).

SZ SLOGA

obvesca, da je na razpolago se nekaj prostih mest za celodnevni (9. - 16.30) tecaj miniodbojke od ponedeljka, 12. t.m., do torka, 20. t.m. namenjen otrokom letnika 83 in mlajšim. Tecaj bo potekal na Opcinah. Poskrbljeno za kosilo in razvedrilne dejavnosti. Prijave zbira urad ZSSDI v Trstu, ul. sv. Franciska 20, tel. 635627 od 9. do 14. ure in prof. M. Cac tel. 214290. V ponedeljek, 12. t.m., bo zbirališče tecajnikov ob 9. uri pred vhodom naselja Vilaggio del fanciullo, ul. Conconello na Opcinah.

JK CUPA

sporoča, da je v teku vpisovanje v sledece JADRALNE TECAJE: od 12. do 23. 6. za letnike 85-88 - celodnevni, od 12. do 23.6. za letnike 80-86 - popoldanski, od 26.6. do 7.7. za letnike 85-88 - celodnevni, tecaj od 26.6 do 7.7 za letnike 80-86 - popoldanski ter tecaj od 10. do 21. 7. - nadaljevalni ter tecaje Windsurfa: enotedenski tecaj (sobota in nedelja izključena) od 3. do 7.7. ter od 10. do 14.7. Prijave sprejemamo na klubskem sedežu v Sessljanskem zalivu vsako soboto od 16. do 18. ure, tel. st. 040/299858.

SZ JADRAN IN KOSARKARSKA

SEKCIJA SD POLET

prirajata od ponedeljka, 26. t.m. do 1. julija 1995 KOSARKARSKI KAMP 95' v Prosvetnem domu na Opcinah vsak dan od 9. do 17. ure (dvorišče pa bo odprto od 7.30 do 18.00). Poleg kosila bo poskrbljeno se za dve malici. Poskrbljen bo tudi prevoz s kombiji iz Nabrezine, s Proseka, iz Doline, iz Bazovice in iz Trsta. Za informacije: sedež SZ Jadrn, v UL. Ricreatorio 1, vsak dan ob 10.30 do 12.30 (razen ob nedeljah).

SD POLET - kotalkarska sekcija

organizira kotalkarski tecaj za začetnike od 12. do 24. junija. Informacije tel. 213420.

RITMICNI ODSEK SD KONTOVEL

obvesca, da bo zaključna akademija v soboto, 10. t. m., ob 18. uri na društvenem igrišču na Kontovelu. Vljudno vabljeni!

SD JADRAN

obvesca, da bo redni občni zbor v nedeljo 18. t.m., v mali dvorani Prosvetnega doma na Opcinah, ob 9.30 v prvem sklicanju in ob 10.30 v drugem sklicanju, s sledecim dnevnim redom: poročila, diskusija, volitve novega odbora, razno. Vabljeni.

dan sta preplezala se Afindenul, VI +, 150 m v 2 urah in Pichenibule VIII - AO, 180 m v treh urah. Naslednje dni se je zal vreme poslabšalo in tako jima ni preostalo drugega kot povratek domov.

Za prvomajske praznike pa sta se podala na Arco pri Gardskem jezeru. Enkratna dolina, kjer je na kupu več kot 20 plezalnih centrov, od vrta, kjer smeri ne presega 20 metrov, do sten visokih 900 metrov. Tam je bilo letos veliko število slovenskih plezalcev, ki so dobesedno zasedli kamping. Njim sta se pridružila se Erik Svab (AO SPDT) in Daniela Consolaro. Med tridnevnim bivanjem sta se podala prvi dan na steno Colodri nad Arcom in preplezala cudovito smer iz 80. let Zanzara, ki je ocenjena do VIII + in ima 12 razstezajev, od katerih je najlajzi ocenjen VII -, dolga pa je 250 metrov. Za vzpon, ki ga je Svab opravil prosto in na pogled (to pomeni, da se klini v smeri uporabljajo samo za varovanje in ne za napredovanje, vzpon pa je opravljen brez predhodnega poznavanja oziroma poskušanja v smeri, to je najtežji način prostega vzpona v plezalnih smereh) sta porabila 6 ur. Naslednjega dne sta preplezala dve smeri prav tako v steni Colodria: najprej Tyskyewic (VII + oziroma VIII -, 200 m, 2 uri 30 minut), nato pa se Mescalito (VIII +, 200 m, v 4 urah 30). Tudi ta vzpona je Svab opravil prosto in na pogled.

Zadnji dan sta preplezala v steni Placche Zebrate smer Luna 85, VII AO, 400 m, v 4 urah. Tu je prevladovalo delikatno gibanje v položni steni, kjer je zelo važna uporaba nog in občutek za ravnotežje.

Erik Svab

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Ne odrekajte se danes popoldanskemu počitku. Vase telo potrebuje počitek bolj kot potrebuje duša vznemirljive dogodke, s katerimi naj bi pobegnili pred notranjimi težavami.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Plodovi vašega truda se bodo končno poznali tudi v vašem zepu, zato boste se bolj razsipni kot ste sicer. Prav imate: v tem pogubnem svetu res nima smisla varčevati.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Nikar ne prezrite današnje priložnosti; dano vam bo namreč odkriti prijem, s katerim boste lahko za vselej speljali reko svojega življenja v strugo svojih želja.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Napeli boste sile, vključili rezerve ter pravočasno dokončali naloge tega tedna. Ko boste pri koncu, boste razvili jedra in jedmo pohiteli dogodivščinam naproti.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zadrževali se boste v družbi podobnomislečih, ki bodo občudovali vas uspeh in pritrdjevali vašim idejam, medtem ko se boste kritikov na daleč izogibali. Sledili vam bodo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Danes boste izjemno dobrodusni, zato dobro pazite, komu posojate denar. Nekaterim, ki so vajeni daril in nevajeni dela, ne zaleze niti pogodba niti odkrita groznja.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ko boste ze skoraj obupali, se boste spomnili na starega znanca ter ga poprosili za pomoč. Izstarni mu boste svoje težave in se olajšani vrnili med stare pasti.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Zbali se boste za svoj ugled, zato se boste odeli s pavjim perjem in se dvignjene glave sprehodili med namišljenimi kritiki. A kaj, ko bodo vaša čustva se zmeraj nizko.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ne boste pri najboljših močeh, zato nikar ne rinite v opravila, ki lahko počakajo na boljše dni. Ker bo vaš um blestel, nadoknadite primanjkljaj na področju izobrazbe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prejeli boste prijetno vabilo, vendar ga boste malodušno zavrnili, kajti posumili boste, da vas bo gostitelj znova po-baral v zvezi s starim tečnim dolgom.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vasi trenutki slabosti so redki, ko vas zgrabijo, pa vas zgrabijo bolj, kot si zaslužite. Tokrat vas bo premagala potrosniška sla ter vam do dna posušila denarnico.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zeleli si boste karseda goditi, zato se boste razvajali kot otrociček. Bliznjemu va-sa drža se zdalec ne bo vsač, najbrž zato, ker se sramuje otroka v sebi.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. larfa, krinka, 6. britanski otok v Irskem morju, 9. opatija na Bavarskem, 10. Marijina mati po svetem pismu, 11. najdaljša albanska reka, 12. francoski san-sonjer (Jacques), 13. skopljeni bik, 14. visoka plano-ta, 15. okrajsava za opus, 16. disciplina alpskega smučanja, 17. ameriški filmski igralec (Matt), 19. eni-ca, 20. dolina v Julijcih, 24. za Hamburgom najpo-membnejše пристanišče v Nemčiji, 26. češki knjiže-vnik (Pavel), 29. začetnici slovenskega narodnega he-roja Tomsica, 30. prihod v goste, 31. pozelenje, strast, 32. znak za množenje, 33. Abelov brat, 34. be-ograjski nogometni klub, 35. mesto v Boki Kotorski v Crni gori, 36. grska boginja nesreče, 37. solski ukrep v primeru negativnih ocen.

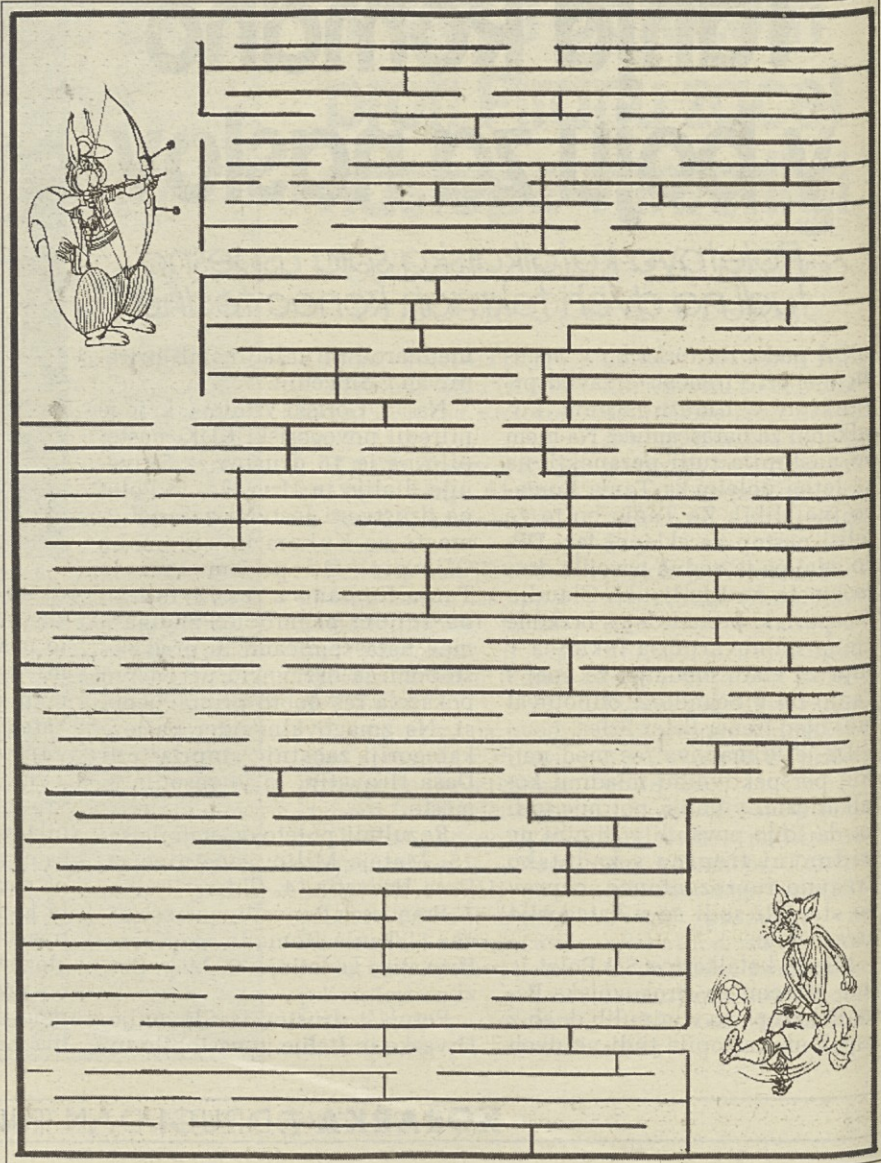
Navpično:

1. kraj ob sotočju Sore in Save, 2. alkaloid v volčji ce-snji, 3. slog, 4. Prešernova pesem, 5. ime ameriskega filmskega igralca Pacina, 6. altajski vapiti, 7. najvišji vrh Pirenejev, 8. delni zlom, 12. neizpolnjena tisko-vina ali listina, 14. kratica Palestinske osvobodilne organizacije, 16. sibkost, 18. začetnici norveškega alpskega smučarja Kjusa, 21. začetnici slovenskega pripovednika Murnika, 22. zajedalec v jetrih ovac, svinj in goveda, 23. zveza med državami, 25. jelenov glas med parjenjem, 26. pritok Save pri Kranju, 27. okret, 28. grske mitološke nimfe, ki jih je Zevs kot zvezde postavil na nebo, 31. najdaljša slovenska reka, 33. staroperzijski kralj, 35. avtomobilska oznaka švicarskega kantona Thurgau.

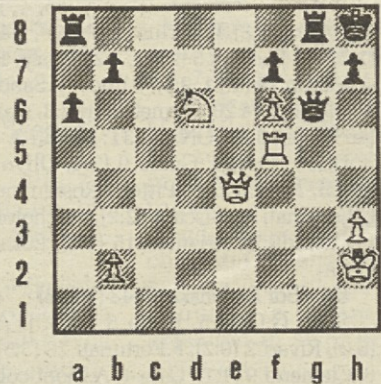
1	2	3	4	5		6	7	8
9						10		
11					12			
13				14				
15			16					
17		18						
19					20	21	22	23
			24	25				
26	27	28				29		
30						31		
32					33			
34				35				
36				37				

plout, TT, obisk, sla, krat, kaj, Rad, Tivat, Ale, graja
Vodoravno: maska, Mam, Etilal, Ana, Drim, Brel, vol,
Plato, op, slalom, Dillon, enka, Krma, Bremen, Ko-
RESITEV

Katera pot je prava?

SAH

Suta - Sutej / Bukaresta 1953

Po odprti g liniji je črni zagrozil belemu kralju z matom in belemu, ki je na potezi, ni lahko zbežati iz te mislovke! Črni ima svojega kralja v kotu sahovnice in beli skakac ze tipa na polje f7, od koder je ogrožen tudi črni kralj. Na to karto igra beli, ki je v nadaljevanju z nenavadno kombinacijo prisilil črnega k vdaji!

Resitev naloge

Beli zeli na vsak način osvojiti pomembno polje f7 in igra 1.Tg5! Izredna in odlocilna poteza! Zaprta je g linija in na 1...Dg5: 2.Sf7: mat; enako na 1...De4: 2.Sf7: mat. Črni je se upal na resitev in igral 1...Df6: ven-dar je po 2.Dd4!! obupal in odigral 2...Tg6 3.Tg6! in se vdal, saj je poznal, da po 3...Dd4: 4.Sf7: mat!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

287	PRIPIRAVA ZA PRITIS- KANJE	IHTIOLOG	PRERACUN- LJIVEC, KORISTO- LOVEC	TELUR	HUMORISTKA PUTRIH	ENOTA ZA EL. MOC	SRBSKA REKA, DESNI PRITOK DRINE	AMERIŠKI REZISER KAZAN	POKLON, DARILO	NIKOLA TESLA	PEPELASTA PLESEN NA RASTLINAH	RAZVAJENKA, MILJENKA	POČELO TAOIZMA	AVTOR: SIMON BIZJAK	NEM. PIŠEC (THOMAS, »CAROBNA GORA«)	TEKOCA MASCOPA	GOST NA POROKI	RIMSKI HISNI BOG	ONASSISOV VZDEVEK	JERMEJ ZA VODENJE KONJA	EDAMSKI SIR	KOBALT
VREDNOST, S KATERO SE KAJ PORAVNA														SIPON, MOSLAVINA								
TRAVNIŠKA RASTLINA Z RUMENIMI CVETI														SP.KONKVIS- TADOR (PEDRO DE) BACEK								
ETNICNA SKUPINA V V. NIGERIJU			NAJSVETLEJ- SA ZVEZDA V ORLU CVETICA						MALENKOST STOJAN AUER													RUSKA BALERINA PAVLOVA
STARA ENOTA ZA MAJHNE TLAKE					DEL. ODSEK, NPR. BOJNE CRTE	VITAL AHACIC TOMISLAV NERALIC			KACJI GLAS				AVTOR »ARIANE« BELG. SLIKAR (JAMES)					OSJE GNEZDO	ASTROLOGI- NJA KURENT LUIGI NONO			
IDENTIČ- NOST, ENAKOST							SODOBNI SL. IGRALEC (IZTOK)	AM. PISA- TELJICA JONG	SL. MU- ZIKOLOG (RAFAEL)						GOSTLJATA JED, NAVAD- NO KOT DODATEK	NASLOV KATOLISKIH REDOVNIKOV	SVIC. MESTO PRI AARAUU DELEC MOLEKULE					
OPRAV- LJANJE SLUŽBE									KRAJ PRI CRNEM KALU	MED	JAN NERUDA			PAS. TRAK (STAR.) NEUMNA ZENSKA								
TURSKO GOSTIŠČE S PRENO- CISCI						GRSKI BOG LJUBEZNI UROS VELEPEC					MESTO OB PRESPAN- SKEM JEZERU							MONDENE TOPLICE V BELGIJI	KATRAN	NASAD OB HISI	BABICA, STARA MAMA	
BALONAR SORN			LETOVIŠČAR KONRAD ADENAUER								UVAJANJE NOVEGA RIMSKEGA STIRICA											
KRAJ PRI KRSKEM																		NAJMLAJŠA DOBA PALEOZOIKA				
KISAR						BOJAN ADAMIC			GLAVNI STEVNIK				OREL V GERMANSKI MITOLOGIJ				EGIPČANSKI BOG SONCA	GR. MESTO V EPIRU (IZ CRK TARA)				

NAKUPUJTE Z NAMI

Tržnice so zelo dobro založene, cene pa ugodne

Ob koncu pomladi so zelenjavne in sadne tržnice ponavadi najboljše založene, pa tudi cene so v tem času najugodnejše. V tem tednu bi sicer pričakovali slabšo ponudbo, saj je zaradi slabega vremena tudi kupcev nekaj manj, vendar pa na osrednji ljubljanski tržnici najdemo raznovrstne pridelke, od lanskega krompirja do prvih letošnjih česenj, marelic in breskev.

Na ljubljanski tržnici je trenutno največja izbira jagod: kilogram lahko dobimo že za dvesto tolarjev, večje in lepše jagode pa so po stiristo tolarjev. Veliko je tudi domačih ponudnikov zelenih solate, ki stane od 160 do dvesto tolarjev, četrtr kilograma berivke pa osemdeset tolarjev. Ta mesec se je močno pocenil paradiznik, ki ga lahko, če smo zadovoljni s slabšo kvaliteto, dobimo že po osemdeset tolarjev za kilogram, cena kilograma boljsega paradiznika pa se dvigne do 160 tolarjev.

Zeleno in rdečo papriko prodajajo po 250 tolarjev

za kilogram, našli smo tudi prodajalca, ki je papriko prodajal po 150 tolarjev, nekaj dražja pa je navadna paprika, ki stane petsto tolarjev. Kilogram letošnje čebule in korenja se na ljubljanski tržnici dobi po 120 do 140 tolarjev, kilogram kumar pa po osemdeset do dvesto tolarjev. Cvetiča se je ta mesec nekoliko podražila, tako da za kilogram prodajalci računajo od dvesto do tristo tolarjev. Nekaj dražje so tudi pomaranče, kilogram trenutno stane 150 tolarjev. Cena limon se giblje od osemdeset do 140 tolarjev, kivija od 140 do 280, banan pa od sto do 120 tolarjev za kilogram. Letošnje bučke se dobijo po dvesto, jajčevci pa po dvesto do 250 tolarjev za kilogram. Prve letošnje česnje večina prodajalcev ponuja po tristo tolarjev, nekaj cenejše po gorisrke česnje - 240 tolarjev za kilogram. Nekoliko dražje so breskve, ki jih prodajajo po stiristo tolarjev, marelice po tristo do 350, nektarine po tristo in ringlo po 350 tola-

rjev za kilogram. Med našim sprehodom po ljubljanski tržnici smo našli tudi prodajalca lubenic, ki je kilogram lubenice ponudil po 120 tolarjev, nekaj prodajalcev pa prodaja tudi ananas po 150 tolarjev za kos in grozdje po 350 do 480 tolarjev za kilogram.

Domači prodajalci imajo v svoji ponudbi se brokoli po stiristo, spinaco po dvesto do 240, mlado kolezabico po stiristo in neolusčen mlad grah po stiristo tolarjev za kilogram. Sopek redkvice ali mlade čebule stane osemdeset tolarjev, ponujajo pa tudi sveža dišavna zelisca (petersilj, drobnjak, koper) po petdeset tolarjev za sopek. Od suhega sadja lahko izbirate med orehi po 750 tolarjev, lesniki in mandlji po 1200, neolusčenimi arašidi po 420, pistacijami po tisoč do 1200 tolarjev, rozinami po tristo, ponujajo pa tudi suhe slive, marelice in fige. Od suhih stročnic boste našli veliko izbiri različnih vrst suhega fižola, nekateri pa ponujajo tudi le-

co in suh grah.

Del osrednje ljubljanske tržnice se vedno prenavlja, tako da ribarnice trenutno ne obratujejo, vendar pa sveže ribe na tržnico vsak dan pripeljejo v hladilnikih s Primorske, tako da tudi ljubljanski ljubitelji rib niso prikrajšani. Tako lahko na zunanjem delu ljubljanske tržnice kupimo kilogram sardel po 160 do dvesto tolarjev, skušo po 480, postrv po sedemsto, osličeve filete po 750 do 980, tuno pa po sedemsto do tisoč tolarjev. Morskega psa nam bodo zaračunali po 850 do 1200 tolarjev za kilogram, nekaj dražji je tudi brancin po 1700 tolarjev, orada stane 1800 do 2100 tolarjev, losos pa 1500 tolarjev. Od skolkaj lahko dobite dagnje po dvesto tolarjev za kilogram. Trenutno je ugodna ponudba skampov, ki jih prodajajo po osemsto tolarjev za kilogram. Kilogram očisteni lignjev stane od 1400 do 1600 tolarjev, mlade sipice 460, hobotnice pa 1100 tolarjev. Na odprtem delu ljubljanske tržnice lahko najdete se sampionjone, ki jih prodajajo po stiristo tolarjev, sveže jajca po dvanajst do 22 tolarjev, odvisno od njihove velikosti, in domače jajčne izdelke, kot so testenine, pecivo in podobno. Velika je tudi izbira svežega cvetja pa tudi cvetnih sadik.

Na notranjem delu tržnice prodajajo pridelovalci domačih mlečnih in mesnih izdelkov, pekarnice in predelovalci zita, pa tudi večja trgovska podjetja z ugodno ponudbo. Pri domačih pridelovalcih mlečnih izdelkov lahko kupite skuto in smetano po stiristo tolarjev, kajmak po 1600, maslo po 180, slani sir po tisoč do 1600 tolarjev, odvisno od njegove

slanosti, pečeno skuto pa po šeststo tolarjev. Pestra je ponudba gorske kmetije s severne Primorske, ki ponuja ovčji sir po dva tisoč, kozji sir po 2300 in mozarella po 1200 tolarjev za kilogram. Kilogram kozje skute stane tisoč tolarjev, domače kisle smetane 420, sirov z dodatki (orehi, kumina in paprika) pa 1150 tolarjev. Ponujajo tudi domač jogurt v lončkih; cena velja za kilogram, in sicer dvesto tolarjev za navadni in 260 tolarjev za sadni jogurt.

Pridelovalci zita ponujajo pšenico po osemdeset tolarjev, jesprenj po 180, proseno kašo po tristo, ajdovo kašo po petsto, otrobo po petdeset in koruzni zdrob

Na njej je upodobljen Triglav z Aljaževim stolpom, nominalna vrednost pa je simbolizna - 100 tolarjev.

Ob 125-letnici zeleznice proge Ljubljana-Jesenice-Trbiž je izšla znamka v nominalni vrednosti 70 tolarjev, na kateri je narisana lokomotiva KRB 37 Podnart. Znamko je oblikovala Milena Gregorčič, risba pa je delo Jožeta Trpina.

Ob jubileju mesta Ra-

dovljica, ki je staro že petsto let, pa je izšla znamka s fotografijo starega mestnega jedra in pečata mesta v nominalni vrednosti 44 tolarjev. Avtor fotografije je Miran Kambič, oblikovanje pa je delo Petre Cerne.

Vsi žigi prvega dne so na voljo na pošti 61106 Ljubljana.

Vrednost kune za dopustnike

Prejšnji četrtek smo pisali o tem, kje na hrvaški obali lahko letujete z našimi turističnimi agencijami. Če se boste odločili za letovanje na Hrvaskem, boste za plačevanje potrebovali hrvaške kune, ki jih lahko kupite pri slovenskih menjalnicah, lahko jih menjate na Hrvaskem, lahko pa pri nas kupite katero od valut tretjih držav in te menjate na Hrvaskem. Tokrat smo v sodelovanju s cenovno agencijo **Abecena** poiskali, na kakšen način se vam najbolj splača kupiti kune. Kot lahko vidite iz tabele, razlike v tečajih niso velike, se najmanj ugodno je menjati tolarje na Hrvaskem.

Tečaj velja v tolarjih za 1 hrvaško kuno. Kot tretjo valuto smo upoštevali nemško marko, ki jo je včeraj najugodnejše prodajala Poštna banka Slovenije po tečaju 81,40 tolarjev. Tečaje hrvaških bank smo povzeli po Večernjem listu.

Menjalnica	*1	*2
Slovenija		
Stajerska		
Wilfan, Kranj	23,50	
Eros, Kranj	23,30	
Primorska		
Madai, N. Gorica	23,50	
Dolenjska		
Publikum, N. mesto	23,15	
Jure	23,00	
Stajerska		
Publikum Celje	23,50	
Atka	23,50	
Hrvaska		
Privredna b., Zagreb	24,10	23,07
Rijecka b., Rijeka	23,53	23,13
Dalmatin. b., Zadar	23,87	23,26
Zagrebacka banka	23,92	23,02

*1: 1 kuna = SIT

*2: tečaj za vrednost kune v SIT, ce jo kupimo z DEM, za katero smo plačali 81,4 SIT.

ANDORA

Slikovita miniaturna med Francijo in Španijo (4)

Reka, nad katero se dviguje mesto, je za okolice pravi blagoslov, saj z bogatimi nanosi omogoča bujno rastje, kakršnega tod ne bi pričakovali. V delti uspeva več kot petsto različnih vrst rastlin.

Delta reke Ebro je pravi ptičji raj

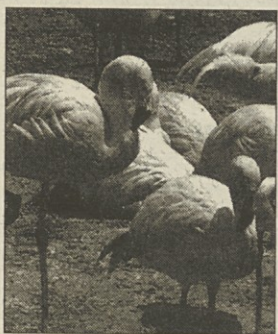
Skrajni konec široke delte reke Ebro je bil zaradi številnih posebnosti in kot pomembno zatočišče ptic razglašen za naravni park. Z nekaj več kot tristo kvadratnimi kilometri varovane površine je to drugi največji naravni park v Španiji in poleg francoskega Camarga na tem koncu Sredozemlja najpomembnejše naravno ohranjeno območje napol

močvirnih vodnih površin.

Naravni park obsega slana močvirja in lagune ter peščene nanose, ki se vrstijo ob Sredozemskem morju. Kilometre daleč od obale se pokrajina nenehno spreminja, saj se veter igra s peščenimi nasipi, jih podira in spet drugje gradi nove. Drobnja peščena zrna tvorijo slikovite bele nanose, ki se bleščijo med oazami halofitov, grmicevja in zverzenih borovcev. Zanimivo pokrajino narasčajoče in upadajoče vode ter vetrovi nenehno spreminjajo skoraj pred obiskovalcevmi očmi.

Večji del močvirnega območja naravnega parka se v poletnih mesecih

osusi, toda tudi takrat je med raznovrstnim trstjem se vedno dovolj vode, ki predstavlja zatočišče številnim pticam. V Ebrovi delti je najzibavnejše jeseni, ko tam prezivi najhladnejše mesece na desettisoce ptic. Nekateri prihajajo sem s severa

Plamenci

Evrope ali pa tukaj najdejo poivalisce na dolgi poti proti jugu.

Med več kot stiristo vrstami ptic so najprivlačnejši rdeči plamenci. Z razprtimi krili, ki kar zazarijo pred presenečenimi opazovalci, so ena največjih privlačnosti naravnega parka. Na prvi pogled storkljam podobni zivobarvni ptici danes naseljujejo predvsem skrite, manj obljudene predele ob nizkih vodah. V Evropi niso prav pogosti, zato pa v velikanskem številu gnezdijo predvsem v vzhodni Afriki in Srednji Ameriki. Prav vse vrste se ponašajo z belim, crnim in rožnatim perjem ter ne navadno upognjenim kljunom. Slednji je pril-

gojen posebnemu načinu prehranjevanja, saj z njim ptici zajemajo in precejajo alge in drobne vodne organizme ali pa meljejo večje crve in ličinke.

Prostrana naravno ohranjena prostranstva nudijo zatočišče tudi številnim drugim živalim, med katerimi so številni glodalci, zajci, lisice, vidre, podlasice, zelve, jezi, zabe, kače...

Na prvi pogled negotoljubno, a se kako rodovitno pokrajino so od nekaj znanl izkoristili tudi za kmetovanje in ribolov. O tem pričajo tudi nekatera ohranjena arabska imena krajev v delti. Sirse območje so začeli močnejše izkoristiti v srednjem veku, ko so tu pri-

Naravni park v delti reke Ebro

dobivali sol in sodo ter nabirali pijavke, ki so imele nekaj pomembno vlogo v zdravilstvu.

V široki delti, ki z vsakim letom sega nekaj metrov globlje v morje, se vse od začetka devetnajstega stoletja dobro uspeva celo riž. Poskusno so ga začeli gojiti že cistercijski menihi v začetku sedemnajstega stoletja, toda brez uspeha. Območje

366 tolarjev, krace po 358, naravno prekažene krace pa po 460 tolarjev. Kupite lahko tudi race po 560, gosi po 684 in mlade zajce po 885 tolarjev za kilogram. Kilogram puranjega fileja pri najugodnejšem ponudniku stane 1050 tolarjev, puranje stegno 505, puranje krace pa 315 tolarjev. Tudi ce ste ljubitelj divjadi, boste lahko svoj jedilnik popestrili z nakupom na ljubljanski tržnici, saj boste našli tudi različne dele srne od 580 do 2280 tolarjev za kilogram, lovsko pasteto po 870, jelenovo ali merjašcevo salamo po 2490, jelenove klobase po 990 in suhe po 1390 tolarjev.

Sabrina Slak

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje enakomernega zračnega pritiska. Frontalni val bo čez dan prispel do Alp in zaenkrat se ne bo bistveno vplival. S šibkimi jugozahodnimi vetrovi bo dotekal nad naše kraje se toplejši zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.11 in zaslo ob 20.51. Dan bo dolg 15 ur in 39 minut. Luna bo vzšla ob 15.14 in zasla ob 1.56.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	13	Crikvenica	18,5
Sava (Radovljica)	10,6	Malinska	18,3
Sora	10,7	Sibenik	19,3
Ljubljana	12,9	Porec	19,0
Paka Sostanj	15,1	Split	19,5
Iska	9,3	M. Lošinj	18,7
Jadransko morje (Koper)	-	Dubrovnik	19,2

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 5 do 10 vozlov

popoldne: NW 8 do 14 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.22 najnižje -29 cm, ob 7.14 najvišje 6 cm, ob 12.15 najnižje -18 cm, ob 18.57 najvišje 44 cm. Jutri: ob 2.03 najnižje -41 cm, ob 8.14 najvišje 15 cm, ob 13.19 najnižje -18 cm, ob 19.41 najvišje 49 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	19
1000 m	15
1500 m	11
2000 m	7
2500 m	4
2864 m	2

BIOPROGNOZA

Dopolodne bo vremenski vpliv ugoden in spodbuden. Popoldne bo jakost vremenskega dražljaja narasla in do večera bodo vremensko občutljivi ljudje že zaznali vremensko pogojene težave.

VOX POPULI

Ce poletje ne da, nima zima kje vzeti.

Kadar ajda neenako vzhaja, dobro obrodi.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

Spremenili spolne navade mušic

WASHINGTON - Ameriški zvezni inštitut za zdravstvo je z genetskimi posegi spremenil spolne navade sadnih mušic, tako da so se pri moskih mušicah pojavila homoseksualna nagnjenja.

V studiji, ki jo je objavila ameriška

akademija znanosti, je zapisano, da so mušicam vstavili nov gen, ki povzroča pomanjkanje triptofana (aminokislina) v možganih. Rezultati so bili presežni, saj so se mušice moskega spola združevale v prave zive verige. Čeprav so bile v bližini samice, se sam-

ci sploh niso zmenili zanje in so nadaljevali svoje verizne homoseksualne odnose. Po mnenju strokovnjakov pomanjkanje triptofana povzroči zmanjšanje serotonina, ene od kemičnih sestavin za živčno sporočanje.

Studija pa ni dokazala le tega, da so mušice po genetskih posegih gluhe za pozive nasprotnega spola, temveč da celo vplivajo na normalne mušice, ki se zgledujejo po njih. Te so se namreč za nekaj časa pridružile homoseksualnim »orgijam« in se šele pozneje odzvale čarom ženskega spola.

Poskus je zgovorno dokazal, da je mogoče z genetskimi posegi spremeniti spolne navade žuželk, kar bo bržkone koristilo biologom, saj bi lahko zmanjšali število škodljivca mrčesa, ne da bi jih uporabljali škodljive insekticide.

Seveda pa znanstveniki se ne vedo, kakšne posledice za naravno ravnovesje bi utegnili imeti uporaba genetskih posegov. Dokler te poskuse opravljajo v laboratorijih, je nevarnost majhna. Če pa bi jih v praksi uresničevali v naravi, bi bile posledice lahko nepredvidljive, ker bi genetsko spremenjene žuželke skoraj gotovo končale v prehranjevalni verigi.

Sarah na Poljskem

Yorška vojvodinja Sarah Ferguson je obiskala center za bolne otroke v južnopoljski Lipnici Wielki, kjer se je z otroki razposajeno igrala ter vsaj za nekaj trenutkov pozabila na svoje življenjske in zakonske tegobe (Telefoto AP)

Podgane, odpome proti strupu

LONDON - Londonski higienski urad je sprožil pravi preplah, ker so strokovnjaki ugotovili, da se je v 178 občinah Anglije in Walesa povečalo število podgan in misi, v mestih pa so nove generacije podgan odporne proti klasičnim strupom. V primerjavi z letom 1979 se je v Londonu za 39 odstotkov povečalo število hiš, ki so jih nevarni glodalci izbrali za svoj dom. Podgane so se razmnožile zaradi slabo vzdrževane mestne kanalizacije, preobilice hrane (povečalo se je število okrepčevalnic) in izredno milih zim.

Sodniki se učijo bontona

LONDON - Waleski in angleški sodniki se bodo udeležili tečajev bontona, tako da bodo vedeli, kako ravnati s homoseksualci, ne da bi jih zalili. Pri tem bodo sodnike seznanili tudi z načinom, kako se morajo obnašati na procesih zaradi posilstev. Sklep delovne skupine združenja sodnikov je večina podprla, takim tečajem pa nasprotujejo le redki, ker so po njihovem le tratenje preveč dragocenega časa.

Na koruzi ni grešno

LONDON - Ziveti v grehu ni več greh. To paradokso sodbo je izrekla anglikanska cerkev, ko je svoje vernike pozvala, naj neporočne pare sprejmejo kot normalne zakonce.

Se več, odbor za družbene odnose je predlagal, naj cerkev sprejme medse tiste homoseksualce, ki imajo globoka in pozitivna čustvena razmerja. Odbor je ugotovil, da bodo pred letom 2000 vsaj stiri zakonski pari od petih pred poroko ziveli nekaj časa na koruzi. Prav zato je zgrešeno objokovati »zlate case«, ko so za vse taki pari živel v grehu. Cerkev mora namreč priznati družbene spremembe.

Kip Novi človek, zaradi katerega hongkonška vlada še vedno razpravlja o mejah umetnosti. (AP)